

Република Србија
ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И
ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

ИЗВЕШТАЈ

О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И
ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ
ЗА 2022. ГОДИНУ

Београд
март, 2023. године

2022. У БРОЈЕВИМА

 105 ЗАПОСЛЕНИХ

 БУЏЕТ ОДОБРЕНО: 296.713.000,00
РЕАЛИЗОВАНО : 286.990.843,18

ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

- Решено **8.702** жалбе
- **126** прекршајних налога
- **8** захтева за покретање прекршајног поступка
- **116** одговора на тужбе
- **66** решења о дозволи извршења
- **53** захтева упућених Влади
- **77** решења о обустави извршења
- **9** одбијених/одбачених предлога за извршење
- **6459** Информатора о раду

- **2.634** мере за унапређење јавности рада
- **181** мишљење
- **694** уступљена захтева
- **57** одговора на представке
- **62** захтева за информацијама о раду других органа
- **2** предлога за понављање поступка
- **1** захтев за преиспитивање одлуке Управног суда
- **203** списка предмета прослеђена Управној инспекцији
- **5129** годишњих извештаја органа власти

ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

- **416** инспекцијских надзора
- **1** кривична пријава
- **2** захтева за покретање прекршајног поступка
- **42** корективне мере
- **1440** контролних листа
- **616** евидентираних лица за заштиту података о личности
- **38** обавештења о повреди података о личности
- Решено **177** притужби
- **13** одговора на тужбе
- **339** одговора на представке
- **2** захтева за пренос података
- **399** мишљења
- **4** претходна мишљења
- **3** захтева за одобрење обавезујућих пословних правила

ОБЕ ОБЛАСТИ ДЕЛОВАЊА

- **36.524** појашњења путем телефона
- **77** саопштења за јавност
- **41** предмет из области европских интеграција

- **23** мишљења на нацрте закона и др. Опште акте
- **233** захтева за информацијама од Повереника
- **80** захтева у вези са информацијама о предмету

- **296** предмета из области међународне/домаће сарадње
- **102** извештаја
- **53** обуке из ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ
- **6** захтева за остваривање права у вези са обрадом података о личности
- **265** представки

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ПОВЕРЕНИКА	5
1. КРАТАК ПРЕГЛЕД ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА 2022. ГОДИНУ	12
2. СТАЊЕ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ПРАВА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ	25
2.А. ПРАВО НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА	25
2.А.1. Правни оквир	25
2.А.2. О остваривању права јавности да зна у 2022. години и препрекама	30
2.А.3. Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама.....	33
2.А.3.1. Злоупотреба права на приступ информацијама.....	33
2.А.3.2. Немогућност управног извршења решења Повереника	35
2.А.3.3. Неадекватна одговорност	36
2.А.4. Карактеристични случајеви неадекватног поступања органа јавне власти по захтевима за приступ информацијама у 2022. години	37
2.Б. ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ.....	41
2.Б.1. Правни оквир	41
2.Б.1.1. Међународно-правни оквир	41
2.Б.1.2. Унутрашњи правни оквир	42
2.Б.2. Основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности.....	44
2.Б.2.1. Недостаци ЗЗПЛ.....	44
2.Б.2.2. Неусклађеност других закона са ЗЗПЛ	45
2.Б.3. Израда Стратегије заштите података о личности	45
2.Б.4. Илустративни случајеви у вези са правом на заштиту података о личности	45
2.Б.4.1. Илустративни случајеви превентивног деловања Повереника	45
2.Б.4.2. Илустративни случајеви у вези са остваривањем права лица на које се подаци односе у поступку притужби	49
2.Б.4.3. Илустративни случајеви кршења права на заштиту података о личности утврђени у поступку надзора	56
3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА.....	61
3.1. ПРИКАЗ УКУПНИХ АКТИВНОСТИ.....	61
3.1.1. Мишљења, иницијативе и предлози Повереника	67
3.1.1.1. Мишљења Повереника	67
3.1.1.2. Иницијативе и предлози Повереника у 2022. години	69
3.1.2. Извештавање	69
3.2. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.....	72
3.2.1. Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника	72
3.2.1.1. Решавање жалби	72
3.2.1.2. Административно/управно извршење решења Повереника	82
3.2.1.3. Прекршајна одговорност	83
3.2.1.3.1. Прекршајни налог.....	83
3.2.1.3.2. Захтев за покретање прекршајног поступка	85
3.2.2. Заштита права пред Управним судом и другим судовима	85
3.2.3. Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност	90
3.2.4. Активности Повереника у вези са објављивањем информатора о раду.....	98

3.3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ	100
3.3.1. Поступање Повереника у вршењу надзора	100
3.3.1.1. Контролне листе	103
3.3.1.2. Обавештавање Повереника о повреди података	104
3.3.1.3. Евиденције о лицима за заштиту података о личности	105
3.3.1.4. Именовање представника иностраних компанија	106
3.3.2. Поступање Повереника по притужбама	108
3.3.2.1. Разлози за подношење притужбе Поверенику	109
3.3.2.2. Повређена права због којих су подношене притужбе Поверенику	110
3.3.2.3. Структура руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику ..	110
3.3.2.4. Решене притужбе Повереника	111
3.3.3. Пренос података у друге државе или међународне организације	114
3.3.4. Поступање Управног суда по тужбама против одлука Повереника у заштити података о личности	114
3.3.5. Поступање тужилаштва по кривичним пријавама Повереника	114
3.3.6. Поступање прекршајних судова по захтевима Повереника за покретање прекршајног поступка	115
3.4. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА НА АФИРМИСАЊУ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ	117
4. САРАДЊА ПОВЕРЕНИКА	122
4.1. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА И ПОСЛОВНИМ УДРУЖЕЊИМА	122
4.1.1. Конференције	122
4.1.2. Састанци	125
4.1.3. Догађаји	129
4.2. МЕЂУНАРОДНА И РЕГИОНАЛНА САРАДЊА	135
4.3. САРАДЊА СА МЕДИЈИМА И ПРИКАЗ АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У МЕДИЈИМА	141
5. СЛУЖБА ПОВЕРЕНИКА И СРЕДСТВА ЗА РАД	145
5.1. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЖБИ ПОВЕРЕНИКА	145
5.2. РАЗВОЈ СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА	146
5.3. ОБЕЗБЕЂЕНА СРЕДСТВА И ИЗДАЦИ ЗА РАД СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА	147
6. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА	150
6.1. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	150
6.2. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	150

ПРИЛОГ 1 - ПРЕГЛЕД решења Повереника донетих у 2022. години која нису извршена или по којима орган власти није обавестио Повереника да је поступио по налогу из решења

УВОДНА РЕЧ ПОВЕРЕНИКА

Овај извештај Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) за 2022. годину је осамнаести годишњи извештај о раду Повереника у спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (ЗСПИЈЗ) и четрнаести у спровођењу Закона о заштити података о личности (ЗЗПЛ) који Повереник подноси Народној скупштини Републике Србије.

Главна карактеристика рада Повереника у 2022. години је огромно повећање броја предмета у раду, несразмерно у односу на све претходне године. Ово се посебно односи на предмете из области слободног приступа информацијама од јавног значаја и број жалби на поступање органа власти по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Тако је у 2022. години Повереник формирао укупно 18.701 предмет (у 2021. години: 12.221), у области слободног приступа информацијама од јавног значаја 13.285 предмета (у 2021. години: 7.244), у области заштите података о личности 4.116 предмета (у 2021. години: 3.366) и у обе области 1.300 предмета (у 2021. години: 1.611).

Истовремено, у 2022. години Повереник је окончао поступак у укупно 17.672 предмета (у 2021. години: 12.210), у области слободног приступа информацијама од јавног значаја 12.769 предмета (у 2021. години: 7.341), у области заштите података о личности 3.589 предмета (у 2021. години: 3.261) и у обе области 1.314 предмета (у 2021. години: 1.608).

Узрок за овакво стање је, пре свега, у почетку примене Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (од 17.02.2022. године) који је у великој мери (за око 30%) проширио круг органа власти на које се односе обавезе из тог закона, значајно проширио овлашћења Повереника у овој области али и утицао на онемогућавање злоупотребе овог права на начин на који су оне вршене пре измена закона.

Све наведено је утицало да се велики број (неколико хиљада) предмета практично „прелио“ из прекршајних судова на Повереника.

Нажалост, упркос значајним нормативним изменама које су утицале да се стање у овој области људског права осетно поправи, појавили су се нови бројни (више хиљада) случајеви злоупотребе права који у приличној мери отежавају остваривање права, са једне стране, али и оптерећењу буџета Републике Србије, са друге стране.

Отежаном остваривању овог права допринела је и промена става Управног суда у односу на признавање трошкова за подношење жалбе а што истовремено представља и велики удар на буџете органа власти, посебно оних који су економски најслабији, као што су месне заједнице, центри за социјални рад, основне школе, домови здравља...

Како би ова штетна појава била онемогућена неопходно је извршити додатне измене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и надам се да ће то бити остварено током 2023. године.

Упркос наведеним проблемима, ипак се може констатовати да промене закона остварују сврху због којих су донете и да се стање у области слободног приступа информацијама од јавног значаја све више поправља иако још увек није на жељеном и неопходном нивоу.

Што се тиче стања у области заштите података о личности, охрабрује чињеница да је током 2022. године интензивно настављен рад на изради Стратегије заштите података о личности за период до 2030. године и очекујем да у 2023. години ова стратегија и буде усвојена као и да се изврше неопходне измене и допуне Закона о заштити података о личности у складу са потребама узрокованим развојем дигитализације, све већом употребом вештачке интелигенције и све чешћом обрадом биометријских података о личности.

Укупно гледано, стање у областима људских права која штити Повереник се је боље у односу на претходне године али још увек није на нивоу који би се могао оценити у довољној мери задовољавајућим.

Оваквој оцени стања на позитиван начин доприноси и чињеница да је Повереник искористио могућност која му је дата изменама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и отворио у Новом Саду прву канцеларију ван седишта у Београду а током 2023. године планирано је и отварање канцеларија у Крагујевцу и Нишу, што ће допринети да сви грађани Србије имају приближно исте могућности да се обрате Поверенику у циљу заштите људских права која он штити.

У очекивању да ће се тренд побољшаног остваривања права која штити Повереник наставити и у 2023. години,

ПОВЕРЕНИК

Милан Мариновић

Општи подаци

- **Назив органа:** Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (Повереник)
- **Статус:** Самосталан државни орган, независан у вршењу своје надлежности
- **Адреса седишта:** Булевар краља Александра бр. 15, 11000 Београд
- **Канцеларија ван седишта Повереника:** Војводе Шупљикца 21, 21101 Нови Сад
- **Матични број:** 17600524
- **Порески идентификациони број:** 103832055
- **Адреса за пријем поднесака:** Булевар краља Александра бр. 15 11000 Београд
- **Адреса за пријем електронских поднесака:** office@poverenik.rs
- **Оснивање:** Повереник је као самостални државни орган који је независан у вршењу своје надлежности, установљен Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (ЗСПИЈЗ)¹ из 2004. године. Законом о заштити података о личности (ЗЗПЛ)² из 2008. године проширена је надлежност Повереника на област заштите података о личности.

Надлежност Повереника

Надлежност Повереника распоређена је на два нивоа: један се односи на заштиту права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у складу са ЗСПИЈЗ, док се други односи на заштиту података о личности и надзор над спровођењем ЗЗПЛ.

1. По Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја Повереник³:

- прати поштовање обавеза органа власти утврђених овим законом и извештава јавност и Народну скупштину о томе;
- даје иницијативу за доношење или измене прописа ради спровођења и унапређења права на приступ информацијама од јавног значаја;
- предлаже органима власти предузимање мера у циљу унапређивања њиховог рада уређеног овим законом;
- предузима мере потребне за обуку запослених у органима власти и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима на приступ информацијама од јавног значаја, ради делотворне примене овог закона;
- решава по жалби против решења органа власти којима су повређена права уређена овим законом;
- обавештава јавност о садржини овог закона, као и о правима уређеним овим законом;

¹ „Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021

² „Службени гласник РС“, бр. 97/2008, 104/2009 - др. закон, 68/2012 - УС, 107/2012, члан 1. став 3.

³ Закон о изменама и допунама ЗСПИЈЗ („Службени гласник РС“, број 105/21)

- даје мишљење на нацрте закона и предлоге других прописа, као и докумената јавних политика, ако се њима уређују питања која су од значаја за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја;
- покреће поступак за оцену уставности и законитости закона и других општих аката којима се уређују питања од значаја за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја;
- издаје и ажурира приручник са практичним упутствима за делотворно остваривање права уређених овим законом, на српском језику и на језицима који су, у складу са законом, одређени као језици у службеној употреби и путем штампе, електронских медија, интернета, јавних трибина и на друге начине, упознаје јавност са садржином приручника за примену закона;
- издаје упутство по којем се израђује и објављује информатор о раду и пружа савете, на захтев органа власти, у циљу правилног, потпуног и благовременог испуњења обавезе објављивања информатора;
- води и одржава јединствени информациони систем информатора о раду;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка ако орган власти пропусти да ажурира и изради информатор о свом раду;
- ближе прописује образац и начин достављања годишњег извештаја органа власти о радњама тог органа, предузетим у циљу примене закона и подноси захтев за покретање прекршајног поступка за прекршај против одговорног лица, у случају да орган власти пропусти да поднесе годишњи извештај Поверенику;
- подноси Народној скупштини годишњи извештај о радњама предузетим од стране органа власти у примени ЗСПИЈЗ, као и о својим радњама и издацима у складу са чланом 36. став 1. ЗСПИЈЗ;
- налаже органу власти да опозове тајност траженог податка и доноси решење којим се жалба усваја и налаже органу власти да подносиоцу захтева омогући приступ том податку, у поступку по жалби против решења о одбијању захтева који се односи на тајни податак из члана 9. тачка 5. Закона, ако утврди да су престали разлози због којих је податак одређен као тајни, односно да податак није одређен као тајни у складу са законом којим је уређено одређивање и заштита тајних података, након што изврши увид у списе предмета на који се жалба односи ради потпуног утврђивања чињеничног стања неопходног за решавање по жалби;
- издаје прекршајни налог, у складу са законом којим је регулисан прекршајни поступак, за прекршај, након што утврди да је жалба, изјављена због непоступања по захтеву (“ћутање управе”), основана;
- спроводи управно извршење својих решења принудном мером, односно изрицањем новчаних казни извршенику - органу власти због неиспуњења обавеза из решења Повереника;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје, предвиђене Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај;
- обавља и друге послове одређене овим законом.

По Закону о заштити података о личности Повереник:

- врши надзор и обезбеђује примену ЗЗПЛ у складу са својим овлашћењима;
- стара се о подизању јавне свести о ризицима, правилима, мерама заштите и правима у вези са обрадом, а посебно ако се ради о обради података о малолетном лицу;
- даје мишљење Народној скупштини, Влади, другим органима власти и организацијама, у складу са прописом, о законским и другим мерама које се односе на заштиту права и слобода физичких лица у вези са обрадом;
- стара се о подизању свести руковооца и обрађивача у вези са њиховим обавезама прописаним овим законом;
- на захтев лица на које се подаци односе, пружа информације о њиховим правима прописаним овим законом;
- поступа по притужбама лица на које се подаци односе, утврђује да ли је дошло до повреде ЗЗПЛ и обавештава подносиоца притужбе о току и резултатима поступка који води у складу са чланом 82. ЗЗПЛ;
- сарађује са надзорним органима других држава у вези са заштитом података о личности, а посебно у размени информација и пружању узајамне правне помоћи;
- врши инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ, у складу са ЗЗПЛ и сходном применом закона којим се уређује инспекцијски надзор;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка ако утврди да је дошло до повреде ЗЗПЛ, у складу са законом којим се уређују прекршаји;
- прати развој информационах и комуникационих технологија, као и пословне и друге праксе од значаја за заштиту података о личности;
- израђује стандардне уговорне клаузуле из члана 45. став 11. ЗЗПЛ;
- сачињава и јавно објављује листе из члана 54. став 5. ЗЗПЛ;
- даје писмено мишљење из члана 55. став 4. ЗЗПЛ када сматра да би намераване радње обраде могле произвести ризик ако се не предузму мере за умањење ризика;
- води евиденцију лица за заштиту података о личности из члана 56. став 11. ЗЗПЛ;
- подстиче изразу кодекса поступања у складу са чланом 59. став 1. ЗЗПЛ и даје мишљење и сагласност на кодекс поступања у складу са чланом 59. став 5. ЗЗПЛ;
- обавља послове прикупљања доказа о независности и стручности правних лица као и о непостојању сукоба интереса у поступку акредитације правних лица која контролишу примену кодекса поступања у складу са чланом 60.ЗЗПЛ;
- подстиче издавање сертификата за заштиту података о личности и одговарајућих жигова и ознака у складу са чланом 61. став 1. и прописује критеријуме за сертификацију у складу са чланом 61. став 5.ЗЗПЛ;
- спроводи периодично преиспитивање сертификата у складу са чланом 61. став 8. ЗЗПЛ;
- прописује и објављује критеријуме за акредитацију сертификационог тела и обавља послове прикупљања доказа о независности и стручности правних лица, као и о непостојању сукоба интереса у поступку акредитације сертификационог тела, у складу са чланом 62. ЗЗПЛ;

- одобрава одредбе уговора или споразума из члана 65. став 3. ЗЗПЈ којим се обезбеђују мере заштите података о личности приликом њиховог преноса у складу са законом;
- одобрава обавезујућа пословна правила у складу са чланом 67. ЗЗПЈ;
- води интерну евиденцију о повредама овог закона и мерама које се у вршењу инспекцијског надзора предузимају у складу са чланом 79. став 2. ЗЗПЈ;
- сачињава годишњи извештај о својим активностима у складу са чланом 81. ЗЗПЈ и подноси га Народној скупштини;
- обавља и друге послове одређене овим законом.

Инспекцијска и друга овлашћења

Повереник је овлашћен да:

- наложи руковоацу и обрађивачу, а према потреби и њиховим представницима, да му пружи све информације које затражи у вршењу својих овлашћења;
- проверава и оцењује примену одредби закона и на други начин врши надзор над заштитом података о личности коришћењем инспекцијских овлашћења;
- проверава испуњеност услова за сертификацију у складу са чланом 61. став 8. ЗЗПЈ;
- обавештава руковоаца, односно обрађивача о могућим повредама ЗЗПЈ;
- затражи и добије од руковоаца и обрађивача приступ свим подацима о личности, као и информацијама неопходним за вршење његових овлашћења;
- затражи и добије приступ свим просторијама руковоаца и обрађивача, укључујући и приступ свим средствима и опреми.

Повереник је овлашћен да предузме следеће корективне мере:

- да упозори руковоаца и обрађивача достављањем писменог мишљења да се намераваним радњама обраде могу повредити одредбе ЗЗПЈ у складу са чланом 55. став 4. ЗЗПЈ;
- да изрекне опомену руковоацу, односно обрађивачу ако се обрадом повређују одредбе ЗЗПЈ;
- да наложи руковоацу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем његових права, у складу са ЗЗПЈ;
- да наложи руковоацу и обрађивачу да ускладе радње обраде са одредбама ЗЗПЈ, на тачно одређени начин и у тачно одређеном року;
- да наложи руковоацу да обавести лице на које се подаци о личности односе о повреди података о личности;
- да изрекне привремено или трајно ограничење вршења радње обраде, укључујући и забрану обраде;
- да наложи исправљање, односно брисање података о личности или ограничи вршење радње обраде у складу са чл. 29. до 32. ЗЗПЈ, као и да наложи руковоацу да обавести о томе другог руковоаца, лице на које се подаци односе и примаоце

којима су подаци о личности откривени или пренети, у складу са чланом 30. став 3. и чл. 33. и 34. ЗЗПЛ;

- да укине сертификат или да наложи сертификационом телу укидање сертификата који је издат у складу са чл. 61. и 62. овог закона, као и да наложи сертификационом телу да одбије издавање сертификата ако нису испуњени услови за његово издавање;
- да изрекне новчану казну на основу прекршајног налога ако је приликом инспекцијског надзора утврђено да је дошло до прекршаја за који је овим законом прописана новчана казна у фиксном износу, уместо других прописаних мера прописаних или уз њих, а у зависности од околности конкретног случаја;
- да обустави пренос података о личности примаоцу у другој држави или међународној организацији.

Повереник је овлашћен и да:

- израђује стандардне уговорне клаузуле из члана 45. став 11 ЗЗПЛ;
- даје мишљење руковоцима у поступку претходног прибављања мишљења Повереника, у складу са чланом 55. ЗЗПЛ;
- даје мишљење Народној скупштини, Влади, другим органима власти и организацијама, по сопственој иницијативи или на њихов захтев, као и јавности, о свим питањима у вези са заштитом података о личности;
- региструје и објављује кодекс поступања, на који је претходно дао сагласност, у складу са чланом 59. став 5. ЗЗПЛ;
- издаје сертификате и прописује критеријуме за издавање сертификата, у складу са чланом 61. став 5. ЗЗПЛ;
- прописује критеријуме за акредитацију, у складу са чланом 62. ЗЗПЛ;
- одобрава уговорне одредбе, односно одредбе које се уносе у споразум, у складу са чланом 65. став 3. ЗЗПЛ; одобрава обавезујућа пословна правила, у складу са чланом 67. ЗЗПЛ.

1. КРАТАК ПРЕГЛЕД ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА 2022. ГОДИНУ

Кратак преглед Извештаја о раду Повереника за 2022. годину приказује стање у вези са применом ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ, мере и активности које је предузео Повереник, као и препреке и изазове у остваривању права на приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности.

У 2022. години Повереник је укупно формирао 18.701 предмет, од чега се 13.285 односило на слободу приступа информацијама, 4.116 на заштиту података о личности а 1.300 на обе области деловања Повереника.

Повереник је окончао поступак у 17.672 предмета, од чега 12.769 из области приступа информацијама, 3.589 из области заштите података о личности и 1.314 предмета која су се односила на обе области.

Највећи број предмета се односио на: решавање жалби због повреде права на слободан приступ информацијама од јавног значаја (**8.702**); вршење надзора (**416**) над обрадом података о личности; контролне листе упућене руковооцима (**1.440**), спровођење мера за унапређење јавности рада органа у вези са утврђивањем статуса органа јавне власти, примедбама и сугестијама које се односе на регистрацију у Јединствени информациони систем информатора о раду, као и израду информатора о раду и достављање годишњих извештаја Поверенику (**2.634**). Значајан део активности се односио на: држање обука за примену ЗЗПЛ и измењеног и допуњеног ЗСПИЈЗ-а; сарадњу са одговарајућим органима у Републици Србији и на међународном и регионалном нивоу и допринос активностима извештавања у вези са процесом придруживања Србије Европској унији.

Пуна видљивост улоге и рада Повереника, како у области слободног приступа информацијама од јавног значаја тако и у области заштите података о личности, стални је задатак који је и 2022. године Повереник остваривао путем медија, интернет презентације, Портала отворених података, друштвених мрежа и слично. Пажњу медија су посебно привлачиле изјаве Повереника које су се односиле на примену ЗЗПЛ и на предлоге Повереника за израду Стратегије за заштиту података о личности, као и примену Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, посебно на проширен круг органа јавне власти који имају обавезу поступања по ЗСПИЈЗ (чл.3) и органа власти који имају обавезу објављивања Информатора о раду на Јединственом информационом систему Повереника (чл.39) и достављања годишњег извештаја Поверенику о радњама предузетим у циљу примене ЗСПИЈЗ (чл.43), као и на појединачне случајеве кршења права чије остваривање Повереник штити.

Повереник је у току 2022. године дао **6 мишљења** на нацрте закона затражених од органа власти, сва са становишта надлежности Повереника. и **17 мишљења** на друге опште акте. Повереник је током 2022. године дао и **181 мишљење** о правилној примени ЗСПИЈЗ и **403 мишљења** о правилној примени ЗЗПЛ.

У Служби Повереника систематизовано је 110 радних места са укупно 156 извршилаца. Кадровским планом Повереника за 2022. годину предвиђено је да Служба Повереника у 2022. години има поред Повереника и два заменика Повереника и 134 запослена. У Служби Повереника систематизовано је и једно радно место саветника Повереника са 3 извршиоца, а у складу са чланом 5. став 5. Одлуке о раду Стручне службе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности којим је предвиђено да Повереник може имати до четири саветника Повереника од којих неки могу бити у радном односу код Повереника. Закључно са 31.12.2022. године у Служби Повереника запослено је 105 лица на неодређено време и 8 лица на одређено време (од којих 5 по основу повећаног обима послова, 2 лица ради замене одсутних државних службеника и 1 лице у Кабинету Повереника). Такође, 6 лица ангажовано је по основу уговора о привременим и повременим пословима.

Служба Повереника је у току 2022. године имала укупно 35 запослених са сертификатом за приступ тајним подацима.

Рад Повереника и његове службе се по закону финансира из буџета Републике Србије. Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину Поверенику су одобрена средства за извор финансирања 01 – приходи из буџета у износу од 296.713.000,00 динара.

Повереник поседује сертификат о увођењу система менаџмента безбедношћу информација према захтевима стандарда ISO 27001:2013. Ресертификација ISO/IEC 27001:2013 и сертификација за ISO/IEC 27701:2019 (PIMS), извршена је у фебруару 2021. године.

У складу са обавезама из измењеног и допуњеног ЗСПИЈЗ Повереник је на својој интернет страници www.poverenik.rs пустио у рад Јединствени информациони систем информатора о раду. У овом систему се информатор израђује у електронском и машински читљивом облику, у складу са Упутством за израду и објављивање информатора о раду органа јавне власти („Сл. гласник РС“, број 10/22). Повереник је у овом информационом систему сачинио и објавио сопствени информатор о раду.

По истеку законског рока за објављивање Информатора о раду, а до краја новембра 2022. године, укупно 6.129 (шестхиљадастодвадесетдевет) органа власти је објавило свој Информатор о раду на Јединственом информационом систему. У тренутку израде овог Извештаја укупно је 6.495 (шестхиљадачетристодеведесетпет) органа власти објавило свој информатор о раду, од чега 1.975 месних заједница, 1.499 школа, 27 јавних предузећа, 154 суда, сва јавна тужилаштва. Од највиших органа свој информатор о раду објавили су Председник Републике, Уставни суд, Врховни касациони суд и Народна банка Србије. Укупно 16 од 25 министарстава је израдило свој информатор о раду.

Веб портал „Управа Повереника“ из објективних разлога још увек није ушао у продукциону фазу.

Током 2022. године Повереник је наставио да одржава Портал отворених података, на адреси <https://data.poverenik.rs>, путем којег бројне податке проистекле из његовог рада, у машински читљивом формату и путем визуелизација, чини доступним целокупној јавности преко интернета.

Повереник је у 2022. години наставио да остварује успешну сарадњу са међународним организацијама и форумима као и са представништвима међународних или транснационалних организација у Србији. Повереник је посебно сарађивао и са надлежним институцијама из региона и са простора бивше Југославије, у области слободног приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности.

Повереник је 2022. године, као и сваке претходне године, поднео Народној скупштини Годишњи извештај о раду за 2021. годину и објавио га на својој интернет страници. Народна скупштина је на 6. седници Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу 26. децембра 2022. године разматрала извештаје независних органа укључујући Годишњи извештај о раду за 2021. годину Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Народна скупштина је на пленарној седници одржаној 27.2.2023. године усвојила закључке поводом разматрања Извештаја о раду Повереника за 2021. годину.

Најбројнији извештаји које Повереник доставља надлежним органима власти су извештаји, односно прилози за извештаје који се односе на остваривање интеграционих процеса Републике Србије у ЕУ.

I Активности Повереника у области слободног приступа информацијама

• Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника

У области слободе приступа информацијама, Повереник је у 2022. години **имао у раду 16.018 предмета** у вези са заштитом и унапређењем права. Од тога, 2.733 предмета је пренето из претходне године, а 13.285 предмета је примљено у 2022. години. Повереник је **решио 12.769 предмета**, док је у раду остало 3.174 предмета по којима није окончао поступак и који су пренети у 2023. годину.

Најзаступљенији део активности Повереника у овој области било је **решавање по жалбама грађана, организација цивилног друштва и других удружења грађана, новинара и других тражилаца информација од јавног значаја због непоступања органа власти по захтевима за приступ информацијама или недобијања информација.**

Повереник је на основу нових надлежности које је добио на основу измењеног и допуњеног ЗСПИЈЗ издао **126 прекршајних налога и поднео 8 захтева за покретање прекршајног поступка.**

Друге активности су се односиле на: помоћ грађанима у остваривању овог права путем писаних мишљења и појашњења за поступање, као и помоћ органима власти у примени закона, нарочито кроз мишљења и спровођење обука; праћење спровођења законске обавезе органа власти у погледу проактивног објављивања информација односно информатора о раду у Јединственом информационом систему Информатора о раду и предузимање мера у вези са тим; давање мишљења у вези са доношењем прописа и других законских иницијатива; мере у вези са управним извршењем решења; израду публикација и друге начине објављивања ставова из праксе Повереника; учешће на конференцијама и

другим стручним скуповима; комуникацију у вези са захтевима тражилаца информација поднетим или прослеђеним Поверенику. Повереник је поступао и по захтевима за приступ информацијама којима су грађани и представници медија тражили информације од јавног значаја настале у раду Повереника.

Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама у 2022. години биле су: злоупотреба права на приступ информацијама, немогућност управног извршења решења Повереника донетих по ЗСПИЈЗ који је важио до 16.02.2022. и неадекватна одговорност.

- Решавање жалби

Број формално изјављених жалби Поверенику због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја је константно висок и показује тенденцију раста из године у годину. У 2022. години примљено је **9.219** жалби, што је у односу на прошлу годину увећање за **43,8%**, док је **2.475** жалби пренето из претходне године, по којима није био завршен поступак.

Подносиоци жалби, односно тражиоци информација у 2022. години у највећем броју били су **грађани појединачно и адвокати, организације цивилног друштва и друга удружења грађана и медији.**

Повереник је у 2022. години решио **8.702 жалбе**. Највећи број решених жалби, њих **4.548** или **52,2%** изјављено је због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација тзв. „ћутања управе“, затим **2.966** или **34,1%** због достављања негативног односно непотпуног одговора, без доношења решења са разлозима одбијања захтева и поуком о правном леку, како закон налаже; **918** или **10,6%** је изјављено против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован уз образложење; затим **246** или **2,8%** на обавештење органа власти са елементима одлуке и **24** или **0,3%** где су жалбе изјављене на захтев тражилаца за накнаду трошкова поступка.

Жалбе су у великом броју биле **основане**, тачније **3.736 жалби** или **42,9%** од укупног броја решених жалби⁴. И у 2022. години, као и претходних година, настављен је тренд да у великом броју основаних жалби, поступак по жалби Повереник завршава **обустановом поступка. У 1.897 предмета (50,8%)** од укупног броја основаних жалби, након што органи власти поступе по захтеву тражиоца у међувремену, по сазнању за жалбу и захтеваном изјашњењу од стране Повереника, а пре доношења одлуке по жалби, при чему су у **616** случајева странке и формално одустале од жалбе.

---

⁴ Приликом анализе чињенице да је број основаних жалби смањен у односу на тренд претходних година, када је тај број у значајном проценту био већи (нпр. 2021. год. број основаних жалби био је 63,55%), треба узети у обзир чињеницу да је група злонамерних жалилаца из Врања у 2022. изјавила 5.027 жалби које су одбачене из формалних разлога или одбијене као неосноване или одбијене ради заштите јавног интереса и заштите права других, што је утицало на то да изгледа да је број основаних жалби мањи у односу на реалну ситуацију, а о чему ће детаљно бити речи у делу извештаја [2. Стање и препреке у остваривању права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности.](#)

Од 547⁵ решења које је Повереник донео по жалбама тражилаца информација којима је органима власти наложио да им информације учине доступним, органи нису поступили у 148 случаја или у 27,06%, што значи да степен извршења одлука Повереника у просеку износи 72,94%.

У структури жалби решених у 2022. години, највећи број жалби изјављен је против **републичких државних и других органа и организација 4.521 жалба или 51,96%**, а од тога је **800 жалби против министарстава и органа у њиховом саставу, против јавних предузећа 1.389 или 15,96%**, а од тога је **509 жалби против републичких јавних предузећа**. Велики број жалби изјављен је против **органа локалне самоуправе и јавних служби и других организација локалне самоуправе, чак 2.042 или 23,47%**, затим **правосудних органа и установа из области правосуђа, чак 670 жалби или 7,7%**.

Повереник је у 2022. години у поступку решавања по жалбама због повреде права на приступ информацијама у **12** случајева применио овлашћење из члана 26. ЗСПИЈЗ и од органа власти затражио, ради увида, документе са информацијама које су предмет захтева жалиоца, како би утврдио да ли се информације садржане у документима могу учинити доступним на захтев жалиоца или не. У два случаја органи јавне власти нису поступили по захтеву Повереника, у два случаја органи су позвали Повереника да изврши увид у тражене списе и информације у просторијама органа, а у осам случајева органи су доставили Поверенику тражене списе.

Степен потврђених одлука Повереника у судском поступку од почетка рада је на високом нивоу, тј. преко **91,5%** и то је најбољи показатељ квалитета рада овог државног органа.

- Извршење решења Повереника

Поверенику је у 2022. години поднето 118 предлога за управно извршење решења Повереника.

У 2022. години, Повереник је на предлог странака-тражилаца информација, покретао поступке принудног извршења својих решења, али их, када су у питању предмети у којима је захтев за приступ информацијама поднет пре 16.02.2022. год, док је на снази био ЗСПИЈЗ („Сл. гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10), није могао спроводити изрицањем новчаних казни. Поступци су окончавани подношењем захтева Влади да она обезбеди извршење решења, непосредном принудом⁶. Повереник је поднео 53 захтева Влади за обезбеђење извршења и поводом тога није добијао повратне информације⁷.

---

⁵ У укупно 646 жалби Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 547 решења, а 99 је спојено приликом решавања.

⁶ Члан 28.ст.4. ЗСПИЈЗ

⁷ Од укупно 475 захтева за обезбеђење извршења колико је од 2010. године Повереник поднео Влади, док је на снази био ЗСПИЈЗ („Сл. гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10) она то није учинила ни у једном случају. Само у 2022. години, Повереник је од Владе затражио обезбеђење извршења у 53 случаја. Тако је

Законом о изменама и допунама ЗСПИЈЗ, који је у примени од 17.2.2022. год., створени су услови за решавање два кључна проблема у вези са принудним извршењем повереникових одлука и то: утврђивање висине казни и надлежности за спровођење извршења изречених новчаних казни. Новчана казна ће се изрицати у распону од 20.000 до 100.000 динара и може бити изречена више пута. Изречену новчану казну извршаваће суд у складу са законом којим се регулише извршење и обезбеђење. Изречене новчане казне биће приход буџета Републике Србије. У предстојећем периоду ће се видети пун ефекат законских измена и да ли ће ове измене довести до смањења процента неизвршених одлука Повереника, који је и у 2022. години далеко од задовољавајућег (процент неизвршених одлука у тој години је 27,06%).

- **Заштита права пред Управним судом и другим судовима**

Судска заштита права на слободу приступа информацијама пред Управним судом у управном спору, обезбеђена је у погледу законитости одлука Повереника и одлука седам органа против којих није дозвољена жалба Поверенику и који су изузети од заштите пред Повереником (Народна скупштина, председник Републике Србије, Влада Републике Србије, Врховни касациони суд Србије, Уставни суд, Републички јавни тужилац и Народна банка Србије).

Право на подношење тужбе Управном суду има странка која је незадовољна одлуком и Републички јавни тужилац, када је одлуком повређен јавни интерес.

Против правоснажне одлуке Управног суда странка и надлежни јавни тужилац могу да поднесу Врховном касационом суду захтев за преиспитивање судске одлуке, у случајевима када је Управни суд одлучивао у спору пуне јурисдикције. У 2022. години, према информацијама којима располаже Повереник, Врховном касационом суду је поднет 1 захтев за преиспитивање одлуке Управног суда.

Уставном суду је у 2022. години поднето 55 уставних жалби против одлука Повереника. У току 2022. године Уставни суд је донео 2 одлуке по уставним жалбама⁸ из области слободе приступа информацијама, тако што је одбио уставне жалбе.

- **Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност**

Именама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја потпуно је измењен начин израде, објављивања и ажурирања информатора о раду органа власти. Такође, повећан је и број органа који су у обавези израде информатора о раду. Највећа промена се односи на начин израде, који је сада пресељен на платформу коју води и одржава Повереник, а то је Јединствени информациони систем информатора о раду (ЈИС). У моменту израде овог извештаја у ЈИС-у је објављено укупно 6.675

предметна законска одредба о улози Владе у обезбеђењу извршења решења Повереника без практичног ефекта од самог почетка, тј. од 2010. године када је то питање регулисано тадашњим изменама ЗСПИЈЗ.

⁸ Две решене уставне жалбе је Уставни суд примио у току 2019.године.

информатора о раду органа власти, док је регистровано укупно 7.153 органа. Такође, Повереник је у складу са Законом израдио и објавио Упутство за израду и објављивање информатора о раду органа јавне власти.

Такође, драстично је повећан број органа власти који су у обавези да достављају годишње извештаје Поверенику. Сада су у обавези да то чине сви органи власти из члана 3. ЗСПИЈЗ, којих у тренутку израде овог извештаја има 12.287. Број достављених извештаја за 2022. годину је 5.129, док је број регистрованих органа за приступ Порталу за достављање годишњих извештаја 5.582. Своју обавезу достављања извештаја Поверенику није извршило више од пола органа власти који ту обавезу имају по Закону.

На основу информација добијених из извештаја органа власти за 2022. годину (5.129 извештаја), 4.595 органа власти је објавило Информатор о раду у Јединственом информационом систему информатора о раду и на тај начин испунило своју законску обавезу. Такође, може се констатовати да је степен извршења законске обавезе у погледу спровођења обуке запослених у вези са применом Закона о приступу информацијама, побољшан у односу на претходне године, самим тим што је број органа који су доставили извештаје много већи него ранијих година (3.128 органа је пријавило да је испунило ову обавезу).

Број достављених извештаја органа из категорије установа образовања (школе, предшколске установе) сличан је као прошле године и износи 1.682, као и повећање броја извештаја органа локалне самоуправе (градови и општине) скоро дупло. Примећено је и незнатно повећање броја достављених извештаја републичких органа и организација (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе итд.). Ловачка удружења су у великом броју испунила ову своју обавезу, њих 71, док је чак 912 месних заједница испунило ову законску обавезу.

Управни инспекторат Министарства државне управе и локалне самоуправе⁹, надлежан за надзор над спровођењем ЗСПИЈЗ, обавестио је Повереника да је „*Управна инспекција поступала по 216 решења које је Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности донео у поступку по жалби тражиоца информација, а која су достављена овом органу. У 105 предмета је утврђено да је орган јавне власти поступио по решењу Повереника и тражиоцу информације учинио доступним тражене информације, док је у осталим предметима поступање управне инспекције у току.*

Поступано је по 125 представки подносилаца у вези са применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Годишњим програмом рада за 2022. годину није било предвиђено да управни инспектори спроводе редовне инспекцијске надзоре над применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Годишњим програмом рада Управне инспекције за 2023. годину планирани су редовни инспекцијски надзори над применом прописа о слободном приступу

---

⁹ Допис Управног инспектората број 021-02-18/2022-01 од 30.1.2023.

информацијама од јавног значаја, у оквиру којих ће се нарочито надzirати израда, објављивање и ажурност информатора о раду, овлашћена лица за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја, поступање по захтевима, подношење годишњег извештаја Поверенику и др.“

Управна инспекција у 2022. години прекршајним судовима није поднела ниједан захтев за покретање прекршајног поступка због кршења одредби чл. 46-48 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Према подацима прекршајних судова у Србији који су доставили податке Поверенику, у 2022. години ови судови су примили укупно 2.392 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде права на приступ информацијама, с тим што су сви захтеви поднети од тражилаца информација у својству оштећених.

Сходно подацима Прекршајног апелационог суда у Београду, тај суд је у 2022. години примио укупно 1.449 предмета по жалбама на одлуке прекршајних судова у материји слободе приступа информацијама, и решио 1.431 предмет. Анализирајући достављене податке закључује се да је Прекршајни апелациони суд у 2022. години, као и у 2021. години, у већем броју случајева него претходних година потврдио осуђујуће пресуде прекршајних судова.

Табеларни приказ врсте и обима активности и мера Повереника у 2022. години у области приступа информацијама од јавног значаја

Ред. бр.	Врсте активности и мера	Укупно
1.	Примљени предмети	13.285
2.	Пренети незавршени предмети из претходне године	2.733
3.	Укупно предмета у раду	16.018
4.	Решени предмети	12.768
5.	Примљене жалбе	9.219
6.	Решене жалбе	8.702
7.	Издати прекршајни налози	126
8.	Није издат прекршајни налог на захтев странке (нема прекршаја)	4
9.	Поднети захтеви за покретање прекршајног поступка	8
10.	Није поднет захтев за покретање прекршајног поступка (ненадлежност)	12
11.	Није поднет захтев за покретање прекршајног поступка (нема прекршаја)	16
12.	Обавештења поводом накнадног поступања по захтеву за приступ информацијама након подношења жалбе Поверенику	17
13.	Мишљења у вези са применом ЗСПИЈЗ	181
14.	Одговори на тужбе Управном суду	116
15.	Поступање по захтевима којима су тражене информације о раду/ у поседу других органа - Повереник обавестио тражиоце о процедури	62
16.	Предлози за управно извршење решења Повереника	137
16.1.	Донета решења о дозволи извршења решења	66

16.2	Захтеви Повереника упућени Влади да пружи помоћ-обезбеди извршење решења	53
16.3	Решења о обустави извршења решења	77
16.4	Одбијени предлози за управно извршење као неосновани	1
16.5	Одбачено предлога за управно извршење из формалних разлога	8
16.6	Предмети по којима је Повереник захтевао да Управна инспекција изврши надзор и покрене прекршајни поступак	203
17.	Писана комуникација са органима власти о примени ЗСПИЈЗ (саветодавно-инструктивна указивања органу, ради унапређења јавности рада у погледу објављивања Информатора о раду на Јединственом информационом систему Повереника и достављања Годишњег извештаја Поверенику и друга комуникација)	2.634
18.	Одговори на представке у вези примене ЗСПИЈЗ	57
19.	Уступљени захтеви (чл.19)	694
20.	Предлози за понављање поступка (сви усвојени)	2
21.	Захтев за преиспитивање одлуке Управног суда	1

II Активности Повереника у области заштите података о личности

Активности Повереника у области заштите података о личности у 2022. години су биле обимне, што је условљено актуелним стањем у тој области. Ово се најбоље сагледава кроз податак о броју формираних предмета (**4.116**), као и кроз податак о броју предмета по којима је Повереник окончао поступање (**3.589**).

• Надзор

Повереник је у току 2022. године **окончао** укупно **416 поступака надзора**, од чега је 266 надзора било редовно, а 150 ванредно.

У оквиру инспекцијског надзора поднета је 1 кривична пријава, 2 захтева за покретање прекршајног поступка, и донето је 42 корективне мере којима је изречено 39 мера опомене руковооцу односно обрађивачу и 3 мере којима је изречено привремено или трајно ограничење обраде података, укључујући и забрану обраде, обављено је 328 теренских надзора и 42 писана надзора.

Повереник је током 2022. године **покренуо 354 поступка надзора**. Структура руковалаца над којима је Повереник покренуо поступак надзора током 2022. године указује да је највећи број надзора био над **установама образовања (38,7%)** и **органима локалне самоуправе (28,5%)**, што је вишеструко повећање у односу на претходне године, док је над **привредним друштвима** било 13,8% свих надзора, што је вишеструко умањење у односу на претходне године.

Најчешћи разлог за покретање поступка надзора је безбедност података о личности (41,1%).

Повереник је током 2022. године поднео **једну кривичну пријаве** и то због кривичног дела из члана 146. КЗ (неовлашћено прикупљање личних података).

Повереник је у 2022. години поднео **два захтева за покретање прекршајног поступка** због повреда одредби ЗЗПЛ.

Повереник је поступао по 339 представки у области заштите података о личности од којих је 25 прослеђено надлежном органу на даље поступање, и то Министарству унутрашњих послова, с обзиром да су се односиле на видео надзор који је уређен одредбама Закона о приватном обезбеђењу.

У циљу превентивног и едукативног деловања, Повереник је сачинио **контролне листе**, у којима су садржана питања на које је потребно дати тачне и свеобухватне одговоре. На овај начин се помаже органима које Повереник надзире да унапред тачно упознају своје обавезе, односно шта је све потребно да ураде да би своје поступање приликом обраде података о личности ускладили са прописима и спречили настанак штете, као и шта овлашћено лице из службе Повереника проверава у поступку надзора.

Од почетка примене новог ЗЗПЛ па до краја извештајног периода, Повереник је на адресе **4.633** руковалаца упутио контролне листе на које је до краја извештајног периода 3.635 руковалаца одговорило (док 326 руковаоца то нису учинила ни након интервенције Повереника) а 45 руковалаца је самоиницијативно доставило Поверенику контролну листу.

На основу примљених попуњених контролних листа, Повереник је у 3.680 случајева извршио процену нивоа ризика обраде података о личности.

Поверенику је ЗЗПЛ-ом прописана обавеза вођења тачне и ажурне **евиденције о лицима за заштиту података о личности**. У току 2022. године укупно је евидентирано **616 лица за заштиту података о личности**. Од почетка примене ЗЗПЛ укупно **4.378** руковалаца, односно обрађивача је Поверенику доставило податке о лицу за заштиту података о личности, од чега 2.686 органа власти.

Истовремено, од почетка примене ЗЗПЛ-а Повереник је запримио **36 одлука о именовану представника страних привредних друштава** у складу са ЗЗПЛ-ом.

- **Притужбе**

Новим ЗЗПЛ уведен је **институт притужбе Поверенику** која представља правно средство које подноси лице ако сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама Закона.

У поступку по **притужби поднетој због повреде права лица на које се подаци односе** из члана 26-40. ЗЗПЛ Повереник утврђује да ли је од стране руковаоца података дошло до повреде права лица на које се подаци односе и у складу са утврђеним чињеничним стањем доноси решење против кога лице на које се подаци односе као и руковалац података на кога се одлука односи, имају право да тужбом покрену управни спор у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

У поступку утврђивања повреде права лица на које се подаци односе Повереник поступа у складу са ЗУП-ом.

Лице може да користи право на подношење притужбе Поверенику истовремено са правом да покрене друге поступке управне или судске заштите.

Поверенику је током 2022. године изјављена **181 притужба**.

Повереник је поступао по 218 притужби и **решио 177 притужби** (140 из 2022. године и 37 пренетих из 2021. године), док је 41 притужба пренета на поступање у 2023. годину.

У одлукама донетим по поднетим притужбама Повереник је утврдио да је притужба била основана у 51 случају и донео решење са налогом руковоацу да поступи по захтеву. Повереник је решењем обуставио поступак у 16 случајева, јер је руковалац, пре доношења одлуке Повереника по притужби, поступио по захтеву (15), односно подносилац притужбе одустао од исте (1). Повереник је 42 притужбе одбацио из формалних разлога, док је за 68 притужби нашао да нису основане.

- Разлози за подношење притужбе Поверенику

Најчешћи разлози за подношење притужбе Поверенику су **делимично поступање руковоаца по захтеву (77), одбијање односно одбацивање захтева од стране руковоаца (62) и непоступање руковоаца по захтеву (42)**.

- Повређена права због којих су поднете притужбе Поверенику

Захтеви поводом којих су, због одговарајућег непоступања руковалаца, подношене притужбе Поверенику, односе се на остваривање: **права на приступ подацима (85,9%), права на брисање података о личности (11,4%), права на исправку и допуну (1,6%) и прекид обраде (1,1%)**.

- Структура руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику

Што се тиче структуре руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику највећи број притужби, чак **164**, поднете су због (не)поступања органа власти на свим нивоима, односно органа и организација којима су поверена јавна овлашћења. Највећи број (96) је поднето због (не)поступања правосудних органа и органа из области правосуђа. Због (не)поступања министарстава поднето је 35 притужби, од чега само против Министарства унутрашњих послова 32 притужбе, а због (не)поступања свих осталих министарстава заједно три притужбе.

Током извештајног периода Повереник је донео укупно **51** обавезујуће и коначно решење којим је дао налог руковоацу да поступи по захтеву или да тражени податак да подносиоцу захтева, као и да га руковалац обавести о извршењу решења.

- **Пренос података у друге државе или међународне организације**

У току 2022. године у раду је било укупно **три захтева** за пренос података, од којих су два пренета из претходног периода, а један захтев је примљен у 2022. години и то за пренос података у Сједињене Америчке Државе, на основу уговорних одредби. Решено је укупно 2 захтева за преносом података и то из претходног периода, тако што је 1 захтев одбачен док је у 1 случају подносилац захтева обавештен да *није потребно одобрење Повереника за предметни уговор, с обзиром* да би се подаци о личности преносили само на територију држава чланица Конвенције Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података за које се сматра да обезбеђују примерени ниво заштите.

У току 2022. године Повереник је имао у раду 3 **захтева за одобрење обавезујућих пословних правила**, и то пренетих из претходног периода. У 2 случаја захтев је одобрен, док су у 1 случају захтев одбијен.

- **Поступање државних органа у вези са актима Повереника у области заштите података о личности**

Током 2022. године, према информацијама којима располаже Повереник, Управном суду **поднето је 13 тужби** против одлука Повереника. Од укупног броја поднетих тужби, од стране руковалаца изјављено је 9, и то све од стране Министарства унутрашњих послова, због налога Повереника да се из евиденција које води то министарство обришу подаци који се односе на подносиоца захтева, односно притужбе. Од преостале 4 тужбе, једну је поднео подносилац представке незадовољан поступањем Повереника у поступку инспекцијског надзора, док су 3 поднели подносиоци притужбе незадовољни одлуком Повереника.

Управни суд је у току 2022. године **решио 14 тужби** тако што је у 12 случајева одбио тужбу као неосновану, 1 тужбу је одбацио и по 1 тужби је обуставио поступак.

Повереник је током 2022. године поднео **једну кривичну пријаву** и то због кривичног дела из члана 146. КЗ (неовлашћено прикупљање личних података).

Повереник је у 2022. години поднео **два захтева за покретање прекршајног поступка** због повреда одредби ЗЗПЛ. Поводом свих прекршајних захтева које је поднео до сада, Повереник је током 2022. године примио 12 одлука прекршајних судова (8 првостепених и 4 одлуке другостепеног суда).

Табеларни приказ активности и мера Повереника у области заштите података о личности у 2022. години

Ред. бр.	Врсте активности и мера	Укупно
1.	Примљени предмети	4.116
2.	Решени предмети	3.589
3.	Инспекцијски надзор	416
3.1	Поднете кривичне пријаве	1
3.2	Донете корективне мере	42
4.	Захтеви за покретање прекршајног поступка	2 ¹⁰
5.	Није поднет захтев за покретање прекршајног поступка (нема прекршаја)	1
6.	Није поднет захтев за покретање прекршајног поступка (застара)	1
7.	Обрађене контролне листе	1.440
8.	Притужбе	177
9.	Одговори на тужбе	13
10.	Обавештења о повреди података о личности	38
11.	Представке	339
12.	Захтев за преносом података	2
13.	Захтев за одобрење обавезујућих пословних правила	3
14.	Мишљења	399
15.	Претходно мишљење (члан 55. ЗЗПЛ)	4
16.	Анализе	1
17.	Евиденције о захтевима за приступ задржаним подацима	123
18.	Обрађене евиденције о лицима за заштиту података о личности	616
19.	Обрађене одлуке о именовану представника страних привредних друштава у складу са ЗЗПЛ-ом	15

¹⁰ 1 захтев за покретање прекршајног поступка покренут директно из инспекцијског надзора без креирања новог предмета односно прослеђивања Сектору за процесуирање прекршаја.

2. СТАЊЕ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ПРАВА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

2.A. ПРАВО НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

2.A.1. Правни оквир

Остваривање и заштита Уставом зајемченог права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у Србији уређени су Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (ЗСПИЈЗ). Тај закон је више пута мењан и допуњаван, 2007. године, поштравањем услова за избор Повереника, затим 2009. године допунама процесних и казних одредаба, затим 2010. године када је утврђена надлежност за принудно извршење решења Повереника. Последње измене тог закона су из 2021. године, када је дошло до значајних измена у циљу отклањања постојећих проблема у примени ЗСПИЈЗ и значајног проширења надлежности Повереника. Наиме, Закон о изменама и допунама ЗСПИЈЗ¹¹ ступио је на снагу 16. новембра 2021. године, а његова примена је почела 17. фебруара .2022. године.

Новим Законом о изменама и допунама ЗСПИЈЗ створени су нормативни услови за отклањање неких од кључних проблема у овој области (немогућност управног извршења решења Повереника, неадекватна одговорност запослених и одговорних лица у органима јавне власти за испуњавање обавеза из ЗСПИЈЗ). Такође су усвојена и решења која у значајној мери воде ка побољшању стања у овој области и лакшем и ефикаснијем остваривању права на приступ информацијама (снажно афирмисање принципа проактивне транспарентности, проширење круга органа јавне власти, већа овлашћења Повереника, отварање подручних канцеларија Повереника ван Београда).

Нажалост, овим законом није отклоњен један од кључних проблема у остваривању права на приступ информацијама, а то је енормна и системска злоупотреба права на приступ информацијама. Чињеница је да су одређене измене закона допринеле да буде онемогућено подношење, од стране подносилаца захтева за приступ информацијама и њихових адвоката, захтева за покретање прекршајног поступка против руководиоца органа власти и лица овлашћених у органима власти да поступају по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, пре него што Повереник одлучи по жалби против органа власти и пре него што се Повереник изјасни о подношењу захтева за покретање прекршајног поступка. Међутим, изменама закона је проблем злоупотребе права још више продубљен, будући да је институт злоупотребе права на приступ информацијама брисан из закона. Притом, законодавац није сагледао чињеницу да се институтом злоупотребе права штити само право и тражиоци информација који информације потражују у складу са циљем и духом закона. Ово неадекватно законско решење вероватно је последица погрешног разумевања законодавца да ће се оваквим

¹¹ „Службени гласник РС“, број 105 од 8.11.2021.године

решењем решити проблем „злоупотребе права“ од стране органа јавне власти, који такође постоји као проблем. Међутим, тај проблем се решава пре свега прописивањем адекватне одговорности овлашћених и одговорних лица у органима јавне власти и доследном применом тих прописа; као и радом Повереника, као другостепеног органа у поступку остваривања права на приступ информацијама, који је овлашћен да поништи свако решење првостепеног органа у ситуацијама када се ти органи неосновано позивају на злоупотребу права.

У наставку је дат преглед најзначајнијих измена и допуна Закона. То су:

1. Афирмисан је принцип проактивне транспарентности, као начин остваривања права на приступ информацијама (чл. 1. Закона). Информатор се објављује путем јединственог информационог система информатора о раду који води и одржава Повереник; у електронском и машински читљивом облику; ажурира се на 30 дана; шири је обим информација које се објављују и шири је круг органа који су обвезници израде информатора; пропуштање да се изради и ажурира информатор о раду представља прекршај за који одговара руководилац органа (чл. 39. и 40. Закона).
2. У значајној мери је проширен круг органа јавне власти који су обвезници Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (чл. 3. Закона).
3. Проширен је круг основа који представљају формалноправни услов за могуће ограничење или искључење права на приступ информацијама од јавног значаја (чл. 9. Закона).
4. Институт злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја из чл. 13. Закона у целости је брисан, тј. ово више не може бити основ за ограничење или искључење права на приступ информацијама.
5. Прописан је начин поступања органа када се захтев односи на информације које су садржане у великом броју докумената. Ако би услед тога поступање органа у року од 15 дана било отежано, орган може, у року од седам дана од дана пријема уредног захтева, обавестити тражиоца о томе и понудити му да захтев прецизира или да оствари увид у документе пре него што одреди које су му копије докумената потребне (чл. 16. ст. 3. Закона). Наведена норма није детаљније разрађена.
6. Допуњена су и прецизирана правила за поступање по неуредном захтеву за приступ информацијама. Упутство о допуни тражиоцу се мора дати у року од осам дана од дана пријема захтева (чл. 15. ст.5. Закона). Орган тражиоцу оставља рок за уређење захтева који не може бити краћи од осам ни дужи од 15 дана. Одбацивање захтева се сада врши у форми решења (чл. 15. ст.6. Закона).
7. Правило које се односи на продужење рока за поступање по захтеву на 40 дана је измењено, односно његов опсег је измењен. До сада се ова могућност могла користити само уколико орган планира да учини доступним информације у потпуности, а сада је та могућност проширена и на само поступање по захтеву, што значи да се у продуженом року може и одбити захтев решењем (чл. 16. ст. 4. Закона). И даље стоји обавеза органа да обавештење о продужењу рока упути

- тражиоцу у року од седам дана од дана пријема захтева и само ако из оправданих разлога није у могућности да по захтеву поступи у року од 15 дана.
8. Посебна правила су прописана за поступање по захтевима за информацијама које представљају тајне податке у смислу Закона о тајности података, а која се разликују у зависности од тога да ли је тајност одредио други орган (чл. 16. ст.5. Закона) или орган коме је поднет захтев и који одлучује о захтеву (чл. 16. ст. 6. и 13. Закона). У првом случају захтев се на даље поступање прослеђује органу који је одредио тајност податка на даље поступање, а у другом случају се преиспитује да ли и даље постоје разлози због којих је податак одређен као тајни. Ако не постоје доноси се одлука о престанку тајности податка (у складу са Законом о тајности података) и информација се чини доступном тражиоцу. Међутим, уколико и даље постоје разлози због којих је податак одређен као тајни, у образложењу решења којим се одбија захтев, орган је дужан да наведе и разлоге за одређивање тајности и разлоге због којих податак и даље треба да се чува као тајни. (Иста обавеза постоји и ако је податак одређен као пословна или професионална тајна).
  9. Повереник има ново овлашћење када одлучује по жалби против решења о одбијању захтева који се односи на тајни податак. Ако у поступку по таквој жалби Повереник утврди да су престали разлози због којих је податак одређен као тајни, односно да податак није одређен као тајни у складу са Законом о тајности података, донеће решење којим се жалба усваја, а органу власти налаже да опозове тајност траженог податка и подносиоцу захтева омогући приступ том податку. Пре доношења одлуке Повереник је дужан да изврши увид у списе предмета на који се жалба односи (чл. 24. ст. 7. и 8. Закона).
  10. Проширен је круг органа јавне власти против којих се не може поднети жалба Поверенику, већ се може само водити управни спор. Поред шест постојећих жалба се сада не може изјавити ни против Народне банке Србије, већ се само може водити управни спор (чл. 22. ст. 3. Закона).
  11. Измењени су рокови за поступање Повереника по жалби. Повереник доноси решење без одлагања, а најкасније у року од 60 дана од дана пријема жалбе, осим ако је реч о жалби због непоступања органа власти у складу са чланом 16. став 2. Закона (информације од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва или животне средине -рок за поступање првостепеног органа 48 сати) у ком случају Повереник доноси решење у року од 30 дана од дана пријема жалбе (чл. 24. ст. 1. и 2. Закона).
  12. Када поводом жалбе због непоступања по захтеву (ћутање управе) утврди да је жалба основана, Повереник ће решењем наложити органу власти да у одређеном року поступи по захтеву (чл. 24. ст. 6. Закона). У овим ситуацијама Повереник не одлучује мериторно о захтеву. Када Повереник донесе овакво решење, он у складу са законом који регулише прекршајни поступак издаје прекршајни налог из чл. 47. Закона (чл. 24. ст. 10. Закона), којим је прописано да ће се новчаном казном у износу од 30.000 динара казнити за прекршај овлашћено лице за поступање по захтевима (односно руководилац органа ако

овлашћено лице није одређено), ако не поступи по захтеву у складу са роковима из члана 16. Закона (ћутање управе).

13. Одлука о обустави поступка по жалби доноси се у форми решења (чл. 24.ст.9. Закона).
14. Органи власти су дужни да Поверенику, на његов захтев и у року који он одреди, а који не може бити дужи од 15 дана, доставе све податке неопходне за утврђивање чињеничног стања од значаја за доношење решења из чл. 24. и 25. Закона, као и за одлучивање о подношењу захтева за покретање прекршајних поступака који су у вези са тим решењима. Поверенику ће, ради утврђивања чињеничног стања бити омогућен приступ сваком носачу информације на који се овај закон примењује. Орган надлежан за вођење евиденција о пребивалишту и боравишту грађана и јединственом матичном броју грађана дужан је да Поверенику, на његов захтев, достави податке из тих евиденција који су неопходни за изрицање прекршајног налога и подношење захтева за покретање прекршајног поступка (чл. 26. Закона).
15. Деблокирани су механизми за управно извршење решења Повереника. Повереник ће принудити извршеника – орган власти да испуни обавезе из решења Повереника посредном принудом, изрицањем новчаних казни. Новчана казна се изриче решењем. Новчана казна се изриче у распону од 20.000 до 100.000 динара и може бити изречена више пута. Изречену новчану казну извршава суд у складу са законом којим се регулише извршење и обезбеђење. Изречене новчане казне представљају приход буџета Републике Србије (члан 28а Закона).
16. Повереник има нова овлашћења. Поред изрицања прекршајног налога, овлашћен је и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје прописане Законом, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај. Тражилац информације не може да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против органа власти пре окончања поступка по жалби пред Повереником, односно пре окончања управног спора ако жалба Поверенику није допуштена. У овом случају тражилац информације је дужан да се претходно обрати Поверенику захтевом да Повереник поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, односно управној инспекцији, ако је вођен управни спор. Ако Повереник, односно управна инспекција у року од осам дана не одговори тражиоцу информације на захтев за покретање поступка или му одговори да нема основа за подношење захтева за покретање прекршајног поступка, тражилац информације је овлашћен да сам поднесе захтев за покретање прекршајног поступка. Ако Повереник, односно управна инспекција поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, на захтев тражиоца информације или на сопствену иницијативу, дужан је да о евентуалном одустајању од тог захтева обавести тражиоца информације, у року од осам дана од дана одустајања од захтева, да би тражилац информације могао да настави поступак (чл. 28б).
17. Повереник може образовати канцеларије и ван свог седишта. Обављање послова у канцеларији уређује се актом о организацији и систематизацији

послова стручне службе Повереника. (чл. 29. ст. 2. и 3. Закона). Планирано је отварање канцеларија у Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.

18. Повереник се бира у Народној скупштини, већином гласова свих народних посланика, на предлог одбора надлежног за државну управу, на време од осам година, по јавном позиву. Законом је ближе уређен и начин избора Повереника и услови за обављање функције Повереника (чл. 30. Закона).
19. Поверенику више није потребна сагласност Народне скупштине за општи акт о организацији и систематизацији послова стручне службе Повереника, већ је само дужан да о томе обавести Народну скупштину у року од 15 дана од дана доношења тог акта (чл. 34. ст. 3. Закона).
20. Овлашћена лица за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја имају шири обим обавеза и значајно већу одговорност (пре свега прекршајну, која је сада изричито прописана законом). Први пут је законом прописана и изричита одговорност и дужност запослених у органу власти да овлашћеном лицу пруже сву неопходну помоћ и доставе потпуне и тачне информације неопходне за поступање по захтеву (чл. 38. Закона).
21. Обавезу подношења годишњег извештаја Поверенику сада имају сви органи јавне власти, без изузетака, до 31. јануара текуће године за претходну годину. Поред постојећих података, Поверенику ће се по новом закону достављати и следећи подаци: о руководиоцу органа власти и овлашћеном лицу; о броју поднетих захтева који се односе на информације о здрављу становништва или заштити животне средине из члана 16. став 2. овог закона; о броју поднетих захтева који се односе на информације о располагању јавним средствима; о броју поднетих захтева који се односе на информације из надлежности тог органа власти. Повереник ће прописати образац за подношење годишњег извештаја. У случају пропуштања да се поднесе годишњи извештај Повереник је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против руководиоца органа (чл. 43. Закона).
22. Закон је направио разлику између прекршаја за које одговара руководилац органа (чл. 46. ст. 1. Закона), овлашћено лице за поступање по захтевима (чл. 46. ст. 2. Закона) и запослени у органу власти (чл. 46. ст. 3. Закона). За све ове прекршаје предвиђена је новчана казна у распону од 20.000 динара до 100.000 динара.
23. Није одговорно за прекршај овлашћено лице које је поступало по налогу руководиоца органа власти и предузело све радње које је на основу закона, другог прописа или акта било дужно да предузме да би спречило извршење прекршаја (чл. 46. ст. 4. Закона).
24. Поступци за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја започети пре почетка примене овог закона, окончаће се по одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) (самостални члан 30. Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја).

Када су у питању међународни документи, Повереник, још једном, указује да је министар(ка) правде Владе још 2009. године потписала Конвенцију Савета Европе о

приступу званичним документима („Тромсо конвенција“) од 18.6.2009. године, али да још увек Влада није покренула поступак за ратификацију те конвенције од стране Народне скупштине. Значај те конвенције, која је ступила на снагу 1.12.2020. године, је што она представља први општи правно обавезујући документ Савета Европе у погледу приступа службеним документима, без обзира што сам ЗСПИЈЗ у појединим сегментима обезбеђује и виши ниво права од минимума на који обавезује Конвенција, а што сама Конвенција и дозвољава. С тим у вези, Повереник је у мају 2021. године у сарадњи са Канцеларијом Савета Европе у Београду организовао конференцију о значају наведене конвенције. Том приликом Повереник, представници Савета Европе и министарка за државну управу и локалну самоуправу су подржали значај ратификације те конвенције. Међутим, та конвенција и даље није ратификована у Народној скупштини.

2.A.2. О остваривању права јавности да зна у 2022. години и препрекама

Право на слободан приступ информацијама од јавног значаја у Републици Србији се у континуитету користи у великој мери. Највише га користе грађани појединачно, потом удружења грађана, новинари и представници медија, сами органи власти, политичке странке и њихови чланови, адвокати, привредни субјекти и други. Подносиоци захтева су најтеже долазили до информација у вези са трошењем буџетских средстава, информацијама о поступцима пред органима управе, те информацијама о угрожавању и заштити животне средине.

Први пут од усвајања ЗСПИЈЗ 2004. године може се дати оцена да највећу препреку у остваривању права јавности да зна представља енормна и системска злоупотреба права на приступ информацијама, о чему ће у наставку бити више речи. Упркос тој чињеници, и даље је велики број основаних жалби због повреде права на приступ информацијама и висок проценат неизвршених решења Повереника. Осим тога, Повереник је издао значајан број прекршајних налога овлашћеним и одговорним лицима у органима јавне власти због ћутања органа власти по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, па се стање у области приступа информацијама од јавног значаја не може оценити задовољавајућим у потребном нивоу.

Побољшање стања се види у областима које се односе на објављивање информатора о раду у Јединственом информационом систему информатора о раду који води и одржава Повереник и на достављање годишњег извештаја Поверенику о радњама предузетим у циљу примене ЗСПИЈЗ.

У најкраћем, стање је такво да је добијање информација од органа власти, у великој мери и даље отежано без изјављивања жалбе Поверенику или тужбе Управном суду тамо где жалба није допуштена.

И даље је присутна појава да у великом броју случајева, органи јавне власти поступе по захтеву и доставе информације тек након што тражилац изјави жалбу Поверенику, а Повереник је достави органу на изјашњење. То нужно води обустави поступка по жалби, али истовремено проузрокује непотребно малтретирање оних који траже информације и непотребно трошење јавних ресурса у вези са процесуирањем жалби и ангажовањем запослених у Служби Повереника. Давање информација тек по сазнању за жалбу заправо показује да није ни било суштинских разлога за непоступање по поднетим

захтевима, те да се такав неодговоран и нерационалан однос органа власти према грађанима и јавним ресурсима могао и морао избећи.

Информације се најчешће ускраћују под образложењем да постоји злоупотреба права од стране тражиоца информација, да су информације поверљиве, или да би давање информација повредило нечију приватност (па и кад је реч о носиоцима функција и службених лица, а информације се односе на њихов рад), а све то, веома често, без адекватне аргументације и доказа.

Нажалост, чести су случајеви да органи власти информације не доставе тражиоцима чак ни после налога Повереника, па је степен неизвршених решења и даље висок, а посебно у предметима по жалбама новинара. Иако новинари ЗСПИЈЗ користе као основни алат у обављању свог посла, они до информација о раду органа власти долазе све теже, а то потврђује веома висок проценат неизвршених решења (32,4%) која је Повереник донео по њиховим жалбама и којима је наложио да им се информације учине доступним. Број неизвршених решења Повереника по жалбама новинара и представника медија је значајно виши у односу на општи тренд (27,06%) кад су у питању други жалиоци, што није оправдано будући да је реч о професији која информације потражује ради писања и извештавања јавности о темама од општег интереса јавности.

Осим тога, оно што представља погоршање ситуације у односу на 2021. годину када није било случајева да органи власти ускрате Поверенику информације када их он затражи у складу са овлашћењима из члана 26. ЗСПИЈЗ, у 2022. години је било таквих случајева. Наиме, Повереник је током 2022. године у поступку решавања по жалбама због повреде права на приступ информацијама у 12 случајева применио овлашћење из члана 26. ЗСПИЈЗ и од органа власти затражио, ради увида, документе са информацијама које су предмет захтева жалиоца, како би утврдио да ли се информације садржане у документима могу учинити доступним на захтев жалиоца или не. У осам случајева органи су Поверенику доставили тражене списе и документе на увид, у два случаја органи власти и то Војнобезбедносна агенција и Виши суд у Београду нису доставили Поверенику тражене списе, док је у два случаја првостепени орган (Више јавно тужилаштво у Београду) позвало Повереника да изврши увид у тражене списе у просторијама органа власти.

Описаном стању у слободи приступа информацијама значајно доприноси то што су законски механизми принудног извршења решења Повереника, по „старом“ ЗСПИЈЗ, тј. механизми новчаног кажњавања били потпуно блокирани и то је отежавало тражиоцима да дођу до информација, што за последицу има и даље висок проценат неизвршених решења Повереника. Уз то, изостајала је и подршка Владе да мерама непосредне принуде обезбеди извршење решења Повереника, у складу са законом. Наведено је било једна од највећих препрека у остваривању права. Међутим, охрабрује чињеница да су доношењем Закона о изменама и допунама ЗСПИЈЗ створени нормативни услови за решавање тих проблема, тако да ће се пуни ефекти законских измена видети у предстојећем периоду.

Оно што је посебно отежало и оптерећивало рад Службе Повереника у 2022. години јесте тешка и незапамћена злоупотреба права од стране пет повезаних жалилаца из Врања, што ће касније бити детаљно описано, који су у врло кратком временском периоду поднели **5027** жалби због чега је приступ траженим информацијама био јако отежан новинарима, удружењима које се баве заштитом људских права, лицима која

траже информације о заштити јавног здравља и угрожавању животне средине, као и свим грађанима који информације потражују у складу са циљем и духом закона. Осим тога, значајно је повећан број изјављених жалби Поверенику током 2022. године, будући да су се предмети из прекршајних судова „прелили“ Поверенику. То је последица чињенице да након ступања на снагу „новог“ Закона, тражиоци информација као оштећени више не могу сами директно поднети захтев за покретање прекршајног поступка суду, већ су претходно дужни да се обратe Поверенику, тј. да поднесу жалбу Поверенику, који је сада примарно овлашћен да поднесе захтев за покретања прекршајног поступка због прекршаја санкционисаних ЗСПИЈЗ. Тек након што буде окончан поступак по жалби и Повереник нађе да нема места подношењу захтева за покретање прекршајног поступка, тражилац информације као оштећени може поднети захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Из наведеног произилази да је 2022. годину обележила енормна и системска злоупотреба права на приступ информацијама, што за последицу има отежано остваривање права грађана на приступ информацијама. Довољно тешку ситуацију отежала је изненадна промена става Управног суда, утврђеног на 105. седници свих судија одржаној дана 21.6.2022.године, у погледу основаности накнаде трошкова за заступање тражилаца информација од стране адвоката у поступку по жалби пред Повереником. Наиме, Управни суд је без било какве правне аргументације и образложења, односно давања разлога због чега је дошло до измене дугогодишњег става, након више од 13 година променио свој став налазећи да су органи јавне власти сада дужни да накнаде трошкове заступања од стране адвоката жалиоцима у случају када Повереник утврди да је жалба основана. Након ове измене става дошло је до веома значајног пораста злоупотребе права на приступ информацијама. Овај пример указује на то да је велики проблем у нашем правном систему то што у области приступа информацијама није дозвољено подношење захтева за преиспитивање судске одлуке Врховном касационом суду, изузев кад Управни суд одлучује у спору пуне јурисдикције, а што овде није случај, па Повереник нема законску могућност да тражи преиспитивање става Управног суда.

Стога ће Повереник пред надлежним органима, пре свега пред овлашћеним предлагачима закона, иницирати и тражити хитне измене закона, између осталог, у правцу изналагања системских начина за спречавање злоупотребе права, као и омогућавања странкама у управном спору (што значи и Поверенику као туженој страни у управном спору) да у свим предметима у области приступа информацијама поднесу ванредно правно средство (захтев за преиспитивање судске одлуке).

Упркос отежаном раду због масовних злоупотреба права током 2022. године, Повереник је успео да реши 8702 жалбе, између осталих и све жалбе злонамерних жалилаца из Враћа и тиме их спречио да буџет Републике Србије оштете за износ од најмање 124.443.000,00 (стодвадесетчетири милиона четрестотчетрдесеттри хиљаде) динара (што износи око 1.060.895,14 евра по средњем курсу НБС).

Народна скупштина је наставила са добром праксом разматрања годишњег извештаја Повереника у пленуму, четврту годину за редом, после неколико година неразматрања извештаја Повереника на седницама Народне скупштине, тј. у пленуму, те иако то није учињено формално током 2022. године, Народна скупштина је у моменту

писања овог извештаја у фебруару 2023. године разматрала Извештај Повереника за 2021. годину и поводом тога усвојила одговарајуће закључке¹².

2.А.3. Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама

Препреке које су оптерећивале остваривање права на слободан приступ информацијама у 2022. години су исте као и оне из 2021. године, с тим што се први пут масовна злоупотреба права на приступ информацијама издвојила као једна од основних препрека у остваривању овог права.

Суштина препрека остваривању права на приступ информацијама се огледа у следећем:

2.А.3.1. Злоупотреба права на приступ информацијама

Више је разлога који су утицали на масован пораст злоупотребе права на приступ информацијама у току 2022. године до мере да је то отежало и готово онемогућило остваривање овог права за новинаре, удружења грађана, медије и све грађане који информације траже у складу са циљем и духом закона. То су:

1) **Брисање института злоупотребе права из Закона** - Као што је већ указано, законодавац није сагледао чињеницу да се институтом злоупотребе права штити само право и тражиоци информација који информације потражују у складу са циљем и духом закона. Ово је био покушај решавања проблема „злоупотребе права“ од стране органа јавне власти, који такође постоји као проблем. Међутим, тај проблем се решава пре свега прописивањем адекватне одговорности овлашћених и одговорних лица у органима јавне власти и доследном применом тих прописа. Осим тога, то у пракси и није био толики проблем, који би оправдао брисање овог института, као института којим се управо штити само право, јер је Повереник, као другостепени орган у поступку остваривања права на приступ информацијама, поништавао свако решење првостепеног органа у ситуацијама када су се ти органи неосновано позивали на злоупотребу права.

2) **Случај злонамерних жалилаца из Врања** - Пет међусобно повезаних лица из Врања су у периоду од 01.8.2022. године до 6.9.2022. године изјавили **5027** жалби у области приступа информацијама. Тај број жалби је значајно превазишао петогодишњи просек од 4121 жалбе пре тога, колико су у просеку годишње изјављивали сви жалиоци из целе Републике Србије. Та лица су прво подносила жалбе због тзв. „ћутања управе“, свесно неистинито приказујући чињенице да органи јавне власти нису поступили по захтевима за приступ информацијама, да би одмах након тога у истим тим предметима подносили жалбе против одговора органа јавне власти. Индикативно је такође било време кад је „акција“ изведена – време коришћења годишњих одмора. Осим тога, достава писмена наведеним жалиоцима је била врло отежана. Даље, идентичне захтеве пет повезаних лица у кратким временским размацама су доставили истим органима власти, а потом су изјављивали жалбе Поверенику. Из свега наведеног је било јасно да није реч о

¹² Закључак Народне скупштине РС бр.10 од 27.2. 2023. године- „Службени. гласник РС“, број 16/2023

уобичајеном коришћењу једног од основних људских права – праву на приступ информацијама, већ о нечасним и непоштеним мотивима повезаних лица, која су врло вероватно била лукративне природе. С тим у вези, максимално су били ангажовани скоро сви капацитети Повереника. Такође, дошло је до пораста трошкова и расхода у служби Повереника на основу додатног ангажовања административног особља, трошкова доставе и поштарине, закупа додатних штампача и опреме и сл. Наиме, да ти предмети нису решени у року то је могло довести до тога да се само на име трошкова заступања странке (тј. жалилаца из Врања) пред Управним судом исплати износ из буџета Повереника, односно из буџета Републике Србије, који је јавни новац и буџет свих грађана Републике Србије, од 124.443.000,00 (сто двадесет четири милиона четири стотине четрдесет три хиљаде) динара, што износи 1.060.895,14 евра по средњем курсу НБС. Међутим, решавање овог проблема је имало за последицу то што нису решавани други предмети, чиме је приступ информацијама отежан новинарима, медијима, НВО, грађанима и свим другим жалиоцима. Зато је важно разумети да се злоупотребом права значајно отежава остваривање овог права, а институтом злоупотребе права се штити само право.

3) **Промена дугогодишњег става Управног суда у погледу накнадне трошкова заступања у поступку по жалби** - Повереник је током своје дугогодишње праксе у поступцима по жалбама увек доносио одлуке којима је одбијао као неосноване захтеве за накнаду трошкова поступка по жалби, пре свега имајући у виду да је реч о једностраначком поступку. Такав став Повереника био је потврђиван од стране Управног суда, кроз његову дугогодишњу праксу, од његовог оснивања 1.1.2010. године. Управни суд Републике Србије, потврђујући став и одлуке Повереника, наводио је као разлоге због којих сматра да је Повереник правилно поступио када је одбио захтев тужилаца (жалилаца-тражилаца информација) за накнаду трошкова поступка по жалби као неоснован то да је поступак остваривања права на приступ информацијама од јавног значаја једностраначки поступак и да исти није покренут по службеној дужности, већ по захтеву странке, као и да трошкови заступања пред Повереником нису неопходни и оправдани. Међутим, Управни суд је на 105. седници свих судија одржаној дана 21.6.2022.године, заузео нови став у погледу основаности накнаде трошкова за заступање тражилаца информација од стране адвоката у поступку по жалби пред Повереником, налазећи да су органи јавне власти сада дужни да накнаде трошкове заступања од стране адвоката жалиоцима у случају када Повереник утврди да је жалба основана. Оно што посебно забрињава у овом случају је то што Управни суд није дао било какву правну аргументацију, нити образложење због чега је у потпуности променио став по наведеном питању, нити шта је мотив за такву измену става. Након измене овог става дошло је до веома значајног пораста злоупотребе права на приступ информацијама, како пред првостепеним органима јавне власти, тако и у поступцима пред Повереником. Већи број адвокатских канцеларија се ангажовао са својим сарадницима да шаљу захтеве за приступ информацијама великом броју органа јавне власти исте или сличне садржине, а које немају никакве везе са њиховим пословима и делатностима. Оно што је такође посебно забрињавајуће је што су „на удару“ злонамерних жалилаца они органи власти који су и иначе у најтежој материјалној ситуацији и имају најмање људских и материјалних капацитета и ресурса (основне школе, домови здравља, предшколске установе, центри за социјални рад, месне заједнице и то све углавном у мањим и сиромашнијим местима). Овим јесте и у значајној мери ће бити оштећен и буџет Повереника, који је такође јавни

новац, јер се све одлуке које је Повереник доносио пре измене наведеног става поништавају и враћају Поверенику на поновно одлучивање, а у тим ситуацијама Повереник, као тужени у управном спору, је дужан да накнади трошкове заступања у управном спору жалиоцу. Међутим, оно што је много већи проблем у вези с овим је што ће ова промена става Управног суда довести и до штете по само право, с обзиром да се у релативно кратком року након промењеног става Управног суда показало да сврха подношења захтева за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, а потом и жалби, није остваривање наведеног права, већ прибављања одређене финансијске користи, те да лица којима су информације од јавног значаја заиста неопходне како због обављања свог посла нпр., новинари, организације цивилног друштва и сл. тако и грађани код евидентно битних информација, нпр. заштита животне средине, угрожавање јавне имовине, незаконит рад органа јавне власти, неадекватно трошење буџетских средства и др. не могу благовремено остварити своје право на приступ информацијама од јавног значаја, битним и за друштво у целини. Илустрације ради, само према подацима којим Служба Повереника за сада располаже, неспорно је да је адвокату Н.Ђ. из Б., на име трошкова поступка по жалбама и пресудама Управног суда исплаћено преко један милион и три стотине хиљада динара, у временском периоду од два месеца након сазнања за измену става Управног суда.

Повереник на крају указује и на то да је наведени став са 105. седнице свих судија, иако усвојен 21.6.2022. год., објављен тек 3.11.2022. год., што ће рећи са закашњењем више од четири месеца, при чему Управни суд ни на било који други начин није информисао Повереника о промени става, што је довело и до додатног оштећења буџета Повереника, односно буџета Републике Србије, јер је Повереник у периоду док није знао за измену става суда одлуке доносио у складу са старим ставом, па ће као тужени у управним споровима морати да накнади адвокатске трошкове, када изгуби спор због промене става суда за који није знао, због пропуста суда да благовремено обавести Повереника о промени става или да макар правовремено јавно објави свој став.

2.A.3.2. Немогућност управног извршења решења Повереника

Проблем управног извршења решења Повереника који датира из претходних година је био присутан и у 2022. години и односи се на све предмете где је захтев за приступ информацијама од јавног значаја поднет пре 17.2.2022. године. Заправо, овај проблем је изражен у вези са применом новог Закона о општем управном поступку (1.јун 2017.) којим су прописане веома високе казне које би Повереник у поступку управног извршења требало у виду пенала да изриче органима власти као извршеницима, ради принуде да изврше решење и доставе информацију.

Генеа овог проблема је детаљно приказана у Годишњем извештају Повереника за 2017. годину, па се неће понављати у овом извештају.

Законом о изменама и допунама ЗСПИЈЗ, који је ступио на снагу 17.2.2022. године, створени су услови за решавање два кључна проблема у вези са принудним извршењем Повереникових одлука и то: утврђивање висине казни и надлежности за спровођење извршења изречених новчаних казни. Новчана казна ће се изрицати у распону од 20.000 до 100.000 динара и моћи ће бити изречена више пута. Изречену новчану казну

извршаваће суд у складу са законом којим се регулише извршење и обезбеђење. Изречене новчане казне биће приход буџета Републике Србије.

У предстојећем периоду ће се видети пун ефекат законских измена и да ли ће ове измене довести до смањења процента неизвршених одлука Повереника, који је и у 2022. години далеко од задовољавајућег (процент неизвршених одлука у 2022. години је 27,06%).

2.A.3.3. Неадекватна одговорност

Одговорност органа власти за повреду права на слободан приступ информацијама, од најдрастичнијих облика тј. потпуног игнорисања захтева грађана и непоступања по извршним и обавезујућим решењима Повереника до неизвршавања других законских обавеза органа власти, и у 2022. години, када су у питању случајеви где је захтев за приступ информацијама поднет пре 17.2.2022. године, је била симболична и она је иницирана искључиво захтевима за покретање прекршајног поступка од стране тражилаца информација као оштећених.

Стање у погледу одговорности за повреду права на приступ информацијама најбоље илуструје податак да надлежни орган - Управна инспекција у 2022. години прекршајним судовима није поднела ниједан захтев за покретање прекршајног поступка наспрам 3.736 жалби за које је Повереник утврдио да су биле основане, а које је Повереник решио у истој години које су потврда да је било повреде права, односно повреде закона у органима власти. Такође, треба имати у виду да је Повереник само у првој години, након што је добио нове надлежности и овлашћења 17.2.2022. год., издао 126 прекршајних налога и поднео 8 захтева за покретање прекршајних поступака. Имајући у виду да се прекршајни налози издају због тзв. „ћутања управе“ јасно је колико је стање незадовољавајуће, јер мора постојати нулта толеранција на тзв. “ћутање управе“ по захтевима грађана.

Такође, степен извршења других законских обавеза и даље није задовољавајући. Своју обавезу достављања извештаја Поверенику није извршило више од пола органа власти који ту обавезу имају по Закону. Такође, многи органи су са значајним закашњењем објавили информаторе о раду на начин прописан „новим“ законом, а многи ту обавезу још увек нису ни испунили. Упркос томе, ситуација у погледу достављања годишњих извештаја и објављивања информатора о раду је свакако боља у односу на ону која је постојала пре измена и допуна ЗСПИЈЗ.

Повереник је годинама уназад указивао да одсуство одговорности за повреду овог права, и то не само прекршајне одговорности, несумњиво охрабрује одговорне у органима власти да се тако понашају и даље, у уверењу да неће сносити никакве последице. Осим тога, вишегодишње одсуство пуне одговорности за повреду права је главни узрок веома великог броја жалби Поверенику.

Код таквог стања ствари, грађани чије је право повређено су сами, у својству оштећених и у 2022. години подносили захтеве за покретање прекршајних поступака прекршајним судовима и то у великом броју, иако осетно мање него 2021. године. Према подацима прекршајних судова у 2022. години је поднето укупно 2.392 захтева, наспрам 4078 захтева у 2021. години. То је последица чињенице да је измењен закон и да сада оштећени као тражиоци информације не могу поднети директно захтев за покретање

прекршајног поступка суду, већ су претходно дужни да се обратe Поверенику, тј. да поднесу жалбу Поверенику, који је сада примарно овлашћен да поднесе захтев за покретања прекршајног поступку уколико у поступку по жалби утврди да је дошло до извршења прекршаја санкционисаног Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

2.A.4. Карактеристични случајеви неадекватног поступања органа јавне власти по захтевима за приступ информацијама у 2022. години

1. Инсистирање на непотребним формалностима приликом подношења захтева за приступ информацијама

Органи јавне власти приликом поступања по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја често инсистирају на непотребним формалностима којима отежавају остваривање права грађана.

У том смислу илустративан је случај првостепеног органа који уопште није поступио по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја тражиоца информација А.А., образлажући своје непоступање чињеницом да уопште нису формирали предмет, јер је тражилац информације свој захтев формулисао као обраћање конкретном лицу Б.Б., запосленом у органу. Чињеница да је захтев језички формулисан као обраћање Б.Б., запосленој у Служби за катастар непокретности П., а не самом органу у којем је именована запослена, не може бити оправдан разлог за „ћутање“ органа, с обзиром на то да је реч о незнатном недостатку форме који није такве природе да спречава орган да по захтеву поступа, посебно јер је поднесак јасно опредељен као захтев за приступ информацијама од јавног значаја изричитим позивањем на Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а информације тражене захтевом тичу се управо рада органа власти, па је и садржински недвосмислено јасно да је реч о остваривању права на приступ информацијама од јавног значаја, због чега наведени разлог који истиче орган, посебно имајући у виду начело заштите права странака из чл. 7. Закона о општем управном поступку, представља непотребан формализам. Стога је Повереник својим решењем¹³ наложио органу власти да тражиоцу учини доступним тражене информације. То решење је извршено.

2. Неосновано позивање првостепених органа на заштиту података о личности када се траже информације о утрошку јавних средстава

Органи јавне власти се врло често позивају на право на приватност и заштиту података о личности, у ситуацијама када се траже информације о платама, накнадама за прековремени рад, трошковима репрезентације, отпремнинама и сл., а које се исплаћују из јавних средстава, односно из буџета, а што је неосновано када су у питању информације о располагању јавним средствима и трошењу јавног новца. Начелно све информације које се тичу располагања јавним средствима и трошења јавног новца треба да буду доступне

¹³ Решење Повереника бр. 071-01-4091/2020-03 од 17.11.2021. године

јавности, при чему треба имати у виду да је обим приватности јавних функционера и запослених у органима јавне власти сужен у односу на остале грађане.

У том смислу илустративан је пример у ком је јавно предузеће ускратило жалиоцу приступ информацијама о лицу које је обављало послове извршног директора тог Предузећа, и то информације о томе да ли је том лицу исплаћена отпремнина, ког датума и у ком нето и бруто износу, позивајући се на право на приватност тог лица и одредбе члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Повереник је решењем¹⁴ наложио првостепеном органу да тражене информације учини доступним тражиоцу информација, уз одговарајућу заштиту података (ускраћен је приступ ЈМБГ-у тог лица, адреси пребивалишта, броју банковног рачуна, минулом раду и сл.), истичући да је испуњен услов за изузетак од права на приватност прописан цитираном одредбом члана 14. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово из разлога што је Влада Републике Србије донела решење којим је именовала А.А. за вршиоца дужности директора тог јавног предузећа. Чланом 27. став 2. Закона о јавним предузећима („Сл. гласник РС“, бр. 15/2016 и 88/2019), јасно су прописани услови које мора да испуњава лице које се бира за извршног директора. Одредбама члана 131, члана 132. и члана 133. Закона о запосленима у јавним службама („Сл. гласник РС“, бр. 113/2017, 95/2018, 86/2019, 157/2020 и 123/2021), јасно су прописани случајеви у којима запослени остварује право на отпремнину. Осим тога, у пракси Европског суда за људска права, у бројним одлукама, јасно је изражен став да јавни функционери, под којим појмом се у конкретном случају могу подвести и директори јавних предузећа, уживају значајно сужен обим приватности у односу на друга лица, с обзиром да обављају послове од посебног интереса за земљу и одвијање свих њених виталних функција, па морају бити свесни чињенице да ће јавност пажљиво пратити њихов рад, а што последично значи да ће се јавност интересовати и тражити информације о њиховом животу, а посебно о професионалном животу. Све су то аргументи који говоре у прилог да је, у конкретном случају, интерес јавности да зна претежнији од интереса заштите приватности лица на које се тражене информације односе. Даље, како су тражене информације у вези са исплатом отпремнине која је у наведеном јавном предузећу, чији је оснивач Република Србија, а права оснивача врши Влада Републике Србије, исплаћена извршном директору тог Предузећа, то је неспорно да се средства за исплату отпремнина обезбеђују из јавног новца, односно јавних средства, а у погледу којих информација, увек постоји појачан интерес јавности да зна. Са изложеног се није могао прихватити став првостепеног органа да би се у конкретном случају омогућавањем приступа траженим информацијама повредило право на приватност лица на које се тражене информације односе. Наведено решење Повереника је извршено.

3. Неосновано позивање првостепених органа на отежавање и утицај на вођење кривичног поступка

Органи јавне власти се често, без адекватног образложења, позивају на то да ће достављање тражених информација утицати на ток кривичног поступка или на ток каквог

---

¹⁴ Решење Повереника број: 071-01-111/2022-03 од 10.3.2022. године

другог правно уређеног поступка и то у ситуацијама када се уопште не води било какав поступак или се траже општи акти или само статистички подаци и сл.

У том смислу илустративан је пример у коме је удружење грађана, које се бави заштитом људских права, тражило од гинеколошко-акушерске клинике Процедуру за спровођење индукованог побачаја. Првостепени орган је ожалбеним актом одбио достављање траженог документа уз образложење да није у могућности да пружи тражену информацију зато што је већ покренут кривични поступак против Н.Н. учиниоца; те да би давањем тражене информације довели у питање даље спровођење поступка по поднетој кривичној пријави. Повереник је својим решењем¹⁵ поништио ожалбени акт и наложио првостепеном органу да тражене информације учини доступним тражиоцу. Наиме, процедура за спровођење индукованог побачаја по својој природи представља општи акт на основу ког поступа медицинско особље у гинеколошко-акушерској клиници у свим случајевима када се врши индуковани побачај, па није јасно, нити је хипотетички могуће замислити како би објављивање тражених информација утицало на неки конкретан кривични поступак и његов коначни исход. Ово из разлога што је реч о општем акту који се односи на процедуре за спровођење свих случајева индукованог побачаја, а не на појединачни протокол који је примењен у неком конкретном случају за неку конкретну пацијенткињу. Наведено решење је извршено.

4. Непознавање измењених прописа којима је уређена област приступа информацијама од јавног значаја

Оно што се током 2022. године појавило као специфичан проблем неадекватног поступања органа јавне власти по захтевима за приступ информацијама је непознавање одредби Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, чија примена је почела 17.2.2022. године, а што је у значајном броју случајева довело до отежаног и успореног остваривања права, с једне стране, али и до непотребних трошкова и издатака за првостепене органе, с друге стране. То се може илустровати следећим примерима:

4.1. Тајни податак који је одредио други орган јавне власти

Жалилац је Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности а.д. у Београду поднео захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражио копије докумената у којима су садржане информације у вези са продајом 100% акција одређене банке. Првостепени орган је, позивајући се на одредбу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одбио захтев жалиоца наводећи да су тражена документа означена као поверљива од стране Народне банке Србије, а да претходно није имао у виду одредбу члана 16. став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, која прописује да уколико орган власти поседује документе који садрже информације које представљају тајни податак, одређен од стране другог органа власти, орган власти ће, у року од осам дана од дана пријема, захтев доставити органу власти који је одредио тајност података на поступање по захтеву и о

---

¹⁵ Решење Повереника бр. 071-11-1521/2022-03 од 1.6.2022. године

томе обавестити подносиоца захтева. Стога је Повереник својим решењем¹⁶ поништио решење првостепеног органа и предмет вратио на поновни поступак, уз налог да првостепени орган најпре утврди све релевантне чињенице од значаја за примену одредбе члана 16. став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

4.2. Проширен круг органа јавне власти

Одредбама „новог“ Закона значајно је проширен круг органа јавне власти. Многи правни субјекти се нису благовремено упознали са изменама закона, односно са чињеницом да су новим прописима стекли статус органа јавне власти, због чега су „ћутали“ по захтевима за приступ информацијама, а што је последично довело и до прекршајне одговорности одговорних лица у тим органима, односно до тога да је Повереник, поступајући по службеној дужности, издавао прекршајне налоге одговорним лицима у наведеним правним субјектима.

Један од таквих случајева је и случај привредног друштва А.Д. Димничар, који обавља делатности од општег интереса и комуналне делатности. Према ранијим прописима ово привредно друштво није било орган јавне власти и жалбе изјављене против њега су биле одбациване. Међутим, сада важећим чланом 3. тач. 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган јавне власти правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, којим се уређује положај јавних предузећа. Чланом 2. Закон о јавним предузећима („Службени гласник РС”, бр. 15/16 и 88/19) је, између осталог, прописано да су делатности од општег интереса и комуналне делатности. Чланом 2. став 3. тачка 13. Закона о комуналним делатностима („Службени гласник РС”, бр. 88/11, 104/16 и 95/18), прописано је да обављање димничарске делатности представља делатност од општег интереса. Увидом у Статут привредног друштва А.Д. „Димничар“ у Београду од 30.12.2020. године, који је објављен у регистру привредних друштава на интернет презентацији Агенције за привредне регистре, утврђено је да је чланом 7. прописано да је претежна делатност наведеног привредног друштва, између осталог, чишћење димњака котларница, котлова, вентилационих пролаза и издувних уређаја. Такође, увидом у интернет презентацију Града Београда утврђено је да је наведеном привредном друштву поверено обављање послове чишћења и одржавање димњака, димних канала, термоенергетских постројења, преглед и контрола димоводних и вентилационих канала, као и чишћење масних вентилација, вентилационих уређаја и подова у угоститељским објектима (законска обавеза чишћења свака три месеца). Из свега наведеног произилази да привредно друштво А.Д. „Димничар“ са седиштем у Београду представља орган јавне власти у смислу цитиране одредбе члана 3. тач. 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Због тога је Повереник својим решењем¹⁷ наложио овом привредном друштву да поступи по захтеву жалиоца за приступ информацијама од јавног значаја.

---

¹⁶ Решење Повереника број 071-11-1788/2022-03 од 17.8.2022. године

¹⁷ Решење Повереника број 071-11-1079/2022-03 од 19.4.2022. године

2.Б. ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

2.Б.1. Правни оквир

2.Б.1.1. Међународно-правни оквир

- **Европска унија**

1. Повеља Европске уније о основним правима - Поштовање приватног живота и заштита података о личности загарантовани су у чл. 7. и 8. Повеље. Повеља је саставни део Уговора из Лисабона и обавезује институције и тела ЕУ и државе чланице.

2. Општа уредба о заштити података (GDPR) – Уредба (ЕУ) 2016/679 Европског Парламента и Савета о заштити лица у вези са обрадом података о личности и о слободном кретању таквих података, као и о стављању ван снаге Директиве 95/46/ЕЗ¹⁸ је кључни документ у овој области који се непосредно примењује у државама чланицама ЕУ од маја 2018. године.

3. Полицијска директива - Директива 2016/680 Европског Парламента и Савета о заштити појединаца у вези са обрадом података о личности од стране надлежних органа у сврху спречавања, откривања, истраге или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција и о слободном кретању тих података, као и о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савета 2008/977 је почела да се примењује у мају 2018. године. Полицијском директивом се осигурава заштита података о личности жртава, сведока и осумњичених за кривична дела те олакшава прекогранична сарадња у борби против криминала и тероризма.

Комунитарно право у области заштите података о личности обухвата и друге прописе, као и пресуде Суда правде Европске уније и одлуке Европског одбора за заштиту података о личности¹⁹. Снажан подстицај даљем унапређивању одговарајуће заштите података о личности дају Европски супервизор за заштиту података о личности²⁰, али и посебна одељења и високи званичници за заштиту података о личности Европола и Евроцаста.

---

¹⁸ www.poverenik.rs/sr/meђunarodni-dokumenti6/meђunarodni-dokumenti-arhiva/3447-direktiva-95-46-ez.html

¹⁹ Европски одбор за заштиту података, некадашња Радна група из члана 29 има статус тела ЕУ. Састављен је од представника националних тела за заштиту података и Европског супервизора за заштиту података о личности. Одбор има широка овлашћења у области одлучивања у споровима између националних тела за заштиту података и давања савета и смерница о кључним концептима из GDPR и Полицијске директиве.

²⁰ Европски супервизор за заштиту података о личности је независно надзорно тело које јемчи да институције и тела ЕУ поштују своје обавезе у вези са заштитом података. Главни задаци Супервизора су надзор, саветовање и сарадња.

Спремност Републике Србије за европске интеграције, нарочито након 1. септембра 2013. године, када је ступио на снагу Споразум о стабилизацији и придруживању²¹ између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге, намеће и обавезу Републици Србији да усклади своје законодавство које се односи на заштиту података о личности са комунитарним законодавством и осталим европским и међународним прописима о приватности (чл. 81. Споразума). Гледано са аспекта међународног права, усклађивање националног законодавства у области заштите података о личности са правом Европске уније представља међународно-правну обавезу Републике Србије уређену предметним Споразумом о стабилизацији и придруживању.

- **Савет Европе**

1. **Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода (ЕЦНР)²²** – Чланом 8. гарантује се право на приватност.
2. **Конвенција о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података (Конвенција 108)²³** - први правно обавезујући међународни документ у области заштите података о личности.
3. **Додатни протокол уз Конвенцију о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података и прекограничним протоком података²⁴**
4. **Протокол о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података (Конвенција 108+)²⁵**

2.Б.1.2. Унутрашњи правни оквир

Правни оквир заштите података о личности у Републици Србији чине следећи прописи:

1. Устав Републике Србије - Одредбама члана 42. зајемчено је право на заштиту података о личности²⁶

---

²¹ Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС - Међународни уговори", број 83/2008).

²² ЕЦНР је ступила на снагу 3.9.1953. године, има 47 чланица. Република Србија постала чланица 3.3.2004. године.

²³ Конвенција 108 ступила на снагу 1.10.1985. године и има 55 чланица. Република Србија постала чланица 1.1.2006. године.

²⁴ Додатни протокол ступио на снагу 1.7.2004. године и има 44 чланице. Република Србија је постала чланица Додатног протокола 8.12.2008. године

²⁵ Протокол још није ступио на снагу, отворен за потпис 10.10.2018. године и има 11 чланица. Република Србија је постала чланица Протокола 26.5.2020. године

²⁶ Устав РС, члан 42. - Зајемчена је заштита података о личности. Прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују се законом. Забрањена је и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом. Свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

2. Закон о потврђивању Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података²⁷

3. Закон о потврђивању Додатног протокола уз Конвенцију о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података и прекограничним протоком података²⁸

4. Закон о потврђивању Протокола о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података²⁹

5. Закон о заштити података о личности – ЗЗПЛ

ЗЗПЛ је кључни пропис у области заштите података о личности који је усвојен у новембру 2018. године са одложеном применом од девет месеци почев од 22.8.2019. године.

У складу са потребом да се комплетира унутрашњи правни оквир, Повереник је на основу обавеза и овлашћења из ЗЗПЛ, донео одређене подзаконске акте³⁰ који ближе уређују област заштите података о личности, и то су:

1. Правилник о обрасцу и начину вођења евиденције лица за заштиту података о личности³¹

2. Правилник о обрасцу и начину вођења интерне евиденције о повредама Закона о заштити података о личности и мерама које се у вршењу инспекцијског надзора предузимају³²

3. Правилник о обрасцу обавештења о повреди података о личности и начину обавештавања Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности о повреди података о личности.³³

4. Правилник о обрасцу притужбе³⁴

5. Одлуку о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности³⁵

6. Правилник о обрасцу легитимације овлашћеног лица за вршење инспекцијског надзора по Закону о заштити података о личности³⁶

---

²⁷ „Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, број 1/92, „Службени лист СЦГ - Међународни уговори“, број 11/2005 - др. закон и „Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 98/2008 - др. закон и 12/2010)

²⁸ „Службени гласник РС- Међународни уговори“, број 98/2008

²⁹ „Службени гласник РС- Међународни уговори“, број 4/2020

³⁰ Сви подзаконски акти објављени су у Службеном гласнику РС и објављени на Интернет презентацији Повереника www.poverenik.rs/sr/подзаконски-акти4.html

³¹ „Службени гласник РС“ број 40/2019

³² „Службени гласник РС“ број 40/2019

³³ „Службени гласник РС“ број 40/2019

³⁴ „Службени гласник РС“ број 40/2019

³⁵ „Службени гласник РС“ бр. 45/2019 и 112/2020

³⁶ "Службени гласник РС" број 61/2019

7. Одлука о утврђивању стандардних уговорних клаузула³⁷

Поред подзаконских аката које је донео Повереник, један подзаконски акт је донела и објавила Влада:

1. Одлука о Листи држава, делова њихових територија или једног или више сектора одређених делатности у тим државама и међународних организација у којима се сматра да је обезбеђен примерени ниво заштите података о личности.³⁸

2.Б.2. Основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности

2.Б.2.1. Недостаци ЗЗПЛ

ЗЗПЛ обезбеђује бољу заштиту права на заштиту података о личности, и прописује већи обим обавеза и одговорности свима који обрађују податке. Ипак, основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности су бројни недостаци ЗЗПЛ који се, пре свега, односе на нејасне одредбе и преписане механизме који не постоје у домаћем правном систему, што доводи у питање његову применљивост. Текст ЗЗПЛ у највећој мери представља адаптирани превод Опште уредбе (с тим што њен интегрални део „Преамбула“ која представља неопходно полазиште за тумачење прописа није укључена у ЗЗПЛ), као и тзв. „Полицијске директиве“ којом је уређена обрада података о личности од стране надлежних органа у вези са кривичним поступцима и претњама националној безбедности. Услед неодговарајућег начина транспоновања „Полицијске директиве“, у ЗЗПЛ су успостављена два паралелна режима у погледу обраде података, од којих је један општи, а други, који се односи на „надлежне органе“, посебан.

У ЗЗПЛ нису примерено разрађене процесне одредбе о поступању Повереника по притужбама. ЗЗПЛ садржи одредбу према којој лице на које се подаци односе, има право да поднесе притужбу Поверенику, као и да то не утиче на право тог лица да покрене друге поступке управне или судске заштите. С обзиром да органи пред којим се може водити поступак (Повереник, Управни суд, виши суд) немају обавезу међусобног обавештавања, нити проверавања да ли се код другог органа води какав поступак, ту се поставља проблем примене начела „*ne bis in idem*“ (не двапут о истом). То значи да се у сваком поступку у ком се покрене више механизма заштите права лица доводи у питање правна сигурност.

Имајући у виду да више питања у ЗЗПЛ није уопште или одговарајуће уређено, односно да неке одредбе нису довољно конкретизоване, да бројни чланови садрже непримерено много ставова и да постоји изузетно велики број случајева изузимања од примене ЗЗПЛ, његова ефективна примена је отежана те је зато неопходно приступити његовим изменама и допунама.

³⁷ "Службени гласник РС", број 5/2020

³⁸ „Службени гласник РС“, број 55/2019

2.Б.2.2. Неусклађеност других закона са ЗЗПЛ

Обавеза из члана 100. ЗЗПЛ којом је прописано да ће се одредбе других закона, које се односе на обраду података о личности ускладити са одредбама ЗЗПЛ до краја 2020. године није испуњена.

С обзиром да ЗЗПЛ у односу на претходни режим заштите података материју уређује на опсежнији начин, укључујући и прописивање квалитета и садржине одредаба других прописа, да је велики број прописа донет пре почетка примене ЗЗПЛ, као и да у појединим случајевима мишљења Повереника на нацрте закона нису пренета у коначне одредбе усвојених закона неопходно је релевантне прописе изменити и допунити, односно размотрити усвајање нових.

2.Б.3. Израда Стратегије заштите података о личности

На иницијативу Повереника, Влада Републике Србије донела је Одлуку о образовању Радне групе за припрему Предлога стратегије заштите података о личности са Акционим планом, у коју су, уз остале чланове, именовани и Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и заменица Повереника за заштиту података о личности.

Доношење Стратегије заштите података о личности показало се као неопходан корак ка омогућавању лакшег и ефикаснијег остварења права заштите података о личности у Републици Србији. Стратегијом и пратећим Акционим планом требало би да буду решени проблеми који су последица непрецизности и непотпуности ЗЗПЛ-а, као и изостанка одговарајућих прописа у овој области, као што су обрада биометријских података о личности, обрада података о личности путем видео надзора, дигитализација и однос развоја вештачке интелигенције и заштите личних података.

Очекује се да Радна група оконча свој рад у 2023. години и да Влада усвоји Стратегију и Акциони план за њено спровођење.

2.Б.4. Илустративни случајеви у вези са правом на заштиту података о личности

2.Б.4.1. Илустративни случајеви превентивног деловања Повереника

1. Повереник је примио захтев за давање мишљења о томе да ли постоји званични или незванични превод на енглески језик Стандардних уговорних клаузула које је, у складу са српским Законом о заштити података о личности, утврдио Повереник, а ако такав превод не постоји, да ли је дозвољено креирање енглеске верзије за коришћење у уговорима на енглеском језику, или би такво коришћење учинило Стандардне уговорне клаузуле неважећим.

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Текст Стандардних уговорних клаузула које је, у складу са Законом о заштити података о личности, утврдио Повереник, сачињен је на српском језику, без званичног превода на енглески или други страни језик.

Поменуте стандардне уговорне клаузуле уређују однос између руковођаца и обрађивача и, с обзиром на то да је њихова примена везана за случајеве обраде података о личности на које се примењује домаћи Закон о заштити података о личности, оне морају бити закључене на српском језику, с тим што нема сметњи да уговорне стране за своје потребе обезбеде превод стандардних уговорних клаузула на одговарајући страни језик. Уколико би, међутим, уговорне стране закључиле Стандардне уговорне клаузуле само на страном језику, исте не би биле важеће у смислу домаћег Закона.

2. Орган власти затражио је мишљење Повереника о томе да ли је орган државне управе обавезан да, на захтев адвоката поднет с позивом на члан 36. Закона о адвокатури („Службени гласник РС“ бр. 31/11 и 24/12 – УС), подносиоцу тог захтева достави тражене податке.

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Право на информацију, из члана 36. Закона о адвокатури - којим је у ставу 1. предвиђено да адвокат има право да, у циљу пружања правне помоћи, од државних органа, установа, предузећа и других организација тражи и добије информације, списе и доказе који су у њиховом поседу или под њиховом контролом, док је у ставу 2. утврђено да су државни органи, установе и предузећа дужни да, у складу са законом, адвокату омогуће приступ информацијама, списима и доказима - по својој правној природи јесте посебно право и неопходно га је разликовати од права о чијем остваривању се стара Повереник.

Наиме, сагласно одредбама чл. 5. и 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, права уређена тим законом (право тражиоца да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да ли му је она иначе доступна, право да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин) припадају свима под једнаким условима. У складу са тим, подносилац захтева за приступ информацијама од јавног значаја може бити свако, без обзира на делатност коју обавља, или друго лично својство, па сходно томе евентуална чињеница да тражилац, који је у складу са поменутим законом поднео захтев за приступ информацијама од јавног значаја органу јавне власти који поседује тражену информацију, има својство адвоката, не би могла бити од утицаја на остваривање поменутих права.

Са друге стране, када је реч о обавези државних органа, установа, предузећа и других руковалаца подацима о личности да поступају у складу са Законом о заштити података о личности, мишљења смо да члан 36. Закона о адвокатури, сам по себи, не представља законски основ по коме се подаци о одређеном физичком лицу могу учинити доступним адвокату у циљу пружања правне помоћи, имајући у виду да поменути члан, у погледу обавезе државних органа, установа и предузећа да адвокату омогуће приступ

подацима, упућује на примену посебног закона, те је, да би омогућавање адвокату приступа подацима о личности било законито са становишта примене Закона о заштити података о личности, неопходно да та материја буде уређена посебним законом.

3. Поверенику је поднет захтев за давање мишљења о томе да ли орган власти који, у складу са законом, води евиденцију која садржи податке који се односе на изречене кривичне санкције, има обавезу да прибави пристанак лица на које се подаци односе пре него што одређени податак учини доступним другом органу који је законом овлашћен да тражи и прими тражени податак.

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Сагласно одредбама члана 19. Закона о заштити података о личности, обрада података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности се може вршити на основу члана 12. став 1. тог закона само под надзором надлежног органа или, ако је обрада допуштена законом, уз примену одговарајућих посебних мера заштите права и слобода лица на које се подаци односе, као и да се јединствена евиденција о кривичним пресудама води искључиво од стране и под надзором надлежног органа.

Под надлежним органима, сагласно одредбама члана 4. тачка 26) Закона, подразумевају се: органи власти који су надлежни за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција, укључујући и заштиту и спречавање претњи јавној и националној безбедности као и правно лице које је за вршење наведених послова овлашћено законом.

Када је у питању обрада података о личности која се врши у циљу поштовања правних обавеза руковоаца или у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца, у смислу одредаба члана 12. став 1. тачка 3) и 5) Закона, сагласно одредбама члана 14. Закона, основ за такву обраду одређује се законом.

Обрада коју врше надлежни органи у посебне сврхе је законита само ако је та обрада неопходна за обављање послова надлежног органа и ако је прописана законом. (члан 13. Закона).

Према томе, са становишта примене поменутог закона, да би одређена обрада, укључујући и прикупљање података, достављање или на други начин чињење истих доступним другом субјекту била дозвољена, неопходно је да најпре сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да за намеравану обраду постоји одговарајући правни основ, тј. да је субјект који је поднео захтев за доставу података овлашћен да обрађује тражене податке у ту сврху, као и да је руковалац обавезан да податке учини доступним, а имајући у виду и посебне прописе који се примењују у конкретном случају.

Уколико се ради о обради података о личности која је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца или у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења, у смислу одредаба члана 12. став 1. тачке 3) и 5) Закона, или, уколико је у питању обрада коју врше надлежни органи у посебне сврхе, за које случајеве обраде, сагласно одредбама члана 13. Закона, основ одређен

законом, није потребно прибављати и пристанак лица на које се подаци о личности односе.

4. Правно лице је упутило захтев за давање мишљења о томе да ли је потребно да руковалац подацима о личности достави Поверенику интерни акт којим је ближе уредио поступање са подацима о личности чију обраду врши у оквиру своје делатности и да ли постоји неки утврђени, подразумевани или уобичајени цензус после кога се обрада података сматра обрадом података великог броја лица, када се ради о обавези одређивања лица за заштиту података о личности.

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Доношење општег акта о заштити података о личности представља једну од мера које руковалац, у складу са одредбама члана 41. Закона о заштити података о личности, може предузети како би обезбедио да обраду података о личности врши у складу са тим законом и био у могућности да то предочи.

Међутим, ова мера није законом предвиђена као императивна обавеза руковоаца, већ је руковалац тај који је дужан да, узимајући у обзир релевантне аспекте обраде коју врши, као што су природа, обим, околности и сврха обраде, као и вероватноћа наступања и ниво ризика за права и слободе лица, одреди мере које ће предузети, међу којима може бити доношење једног или више интерних аката.

О овој мери није потребно обавештавати Повереника, осим на његов захтев, тј. у оквиру неког од поступака чије је вођење у његовом делокругу.

Сходно томе, није потребно да руковалац проактивно достави Поверенику интерни акт који је донео.

Када се ради о евентуалној обавези руковоаца/обрађивача да одреди лице за заштиту података о личности, указујемо да је сваки руковалац/обрађивач тај који је, с обзиром на све релевантне околности обраде података о личности коју врши, одговоран за примену Закона, док Повереник свој став о одређеној обради може да заузме само након што, у неком од поступака за чије је вођење надлежан (као што је поступак надзора, поступак по притужби и др.) утврди околности одређене обраде.

Наиме, у складу са одредбама члана 56. став 2. Закона, руковалац и обрађивач имају обавезу да одреде лице за заштиту података о личности ако се ради о једаном од случајева одређених одредбама тач. 1)-3) тог члана, односно ако се: 1) обрада врши од стране органа власти, осим у случају обраде коју врши суд у сврху обављања судских овлашћења; 2) основне активности руковоаца или обрађивача састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе и 3) ако се основне активности руковоаца или обрађивача састоје у обради посебних врста података о личности из члана 17. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. Закона, у великом обиму.

У свим осталим случајевима одређивање лица за заштиту података о личности не представља обавезу за руковоаца, односно обрађивача, већ могућност о којој они самостално одлучују.

С обзиром на то да изрази који су употребљени у Закону за утврђивање услова од којих зависи обавеза одређивања лица за заштиту података о личности, и то: „основне активности руковоаца или обрађивача”, „редован и систематски надзор” и „великог броја лица”, односно „у великом обиму”, нису ближе дефинисани Законом, мишљења смо да руковалац, односно обрађивач, приликом утврђивања да ли се у одређеном случају ради о њиховим основним активностима треба да пођу од тога да ли се обрада односи на оне активности које су неодвојиве од делатности коју руковалац/обрађивач обавља, односно које су кључне за остваривање циљева у оквиру делатности коју руковалац/обрађивач обавља. Затим, да приликом утврђивања да ли се у одређеном случају ради о редовном и систематском надзору треба узети у обзир редовност и систематичност праћења понашања лица на која се односе подаци који се обрађују, тј. да ли се обрада података врши трајно, или у одређеном временском периоду, да ли је континуирана, односно да ли се понавља, тј. да ли је стална или периодична, да ли је организована, да ли је осмишљена као део плана или стратегије; док приликом утврђивања да ли се у одређеном случају ради о великом броју лица, односно о обради у великом обиму, треба узети у обзир факторе као што су конкретан број лица чији се подаци обрађују, или њихов удео у релевантном становништву, обим података, трајност активности обраде, географски обухват активности обраде и сл.

2.Б.4.2. Илустративни случајеви у вези са остваривањем права лица на које се подаци односе у поступку притужби

1. Приговор клијента банке којим тражи спровођење истраге због губитка новца прегледом снимка камере не може се сматрати захтевом за остваривање права из члана 26. Закона о заштити података о личности

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности примио је дана 30.5.2022. године притужбу АА, поднету преко пуномоћника НН, адвоката из Београда, против Банке Поштанска штедионица а.д. Београд, због повреде права на приступ подацима о личности по њеном приговору који је, као клијент, поднела Банци Поштанска штедионица, дана 11.3.2022. године.

(...)

По разматрању притужбе донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да пуномоћник притужиље у прилогу притужбе није доставио захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности поднет Банци Поштанска штедионица а.д. Београд пре подношења притужбе, у складу са Законом о заштити података о личности, већ је доставио приговор који је А.А. поднела 11.3.2022. године, у коме је навела да је дана 3.9.2021. године у Експозитури Банке Поштанска штедионица, подигла са своје девизне књижице по виђењу 5.000,00 ЕУР, да је око 10.2.2022. године приметила да јој новац недостаје, па моли Банку да се „камере врате на тај дан и да се погледа шта се десило“, те да јој дају информацију о томе

да ли постоји могућност да јој Банка у целости или делимично рефундира тај новац уколико установи да је новац отуђен од стране НН лица.

Повереник је дописом број 072-16-1213/2022-06 од 2.6.2022. године затражио од пуномоћника притужиле, да у року од осам дана од дана пријема дописа, достави копију захтева за остваривање права у вези са обрадом података о личности који је поднет Банци Поштанска штедионица а.д. Београд у складу са Законом о заштити података о личности, уз напомену да ће у супротном поступити у складу са чл. 58. и 59. Закона о општем управном поступку и притужбу одбацити.

Уз поднесак од 6.6.2022. године, пуномоћник притужиле је поново доставио приговор од 11.3.2022. године који је приложио и уз притужбу, који по својој садржини не представља захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности према одредбама Закона о заштити података о личности, јер је приговором тражено од Банке Поштанска штедионица а.д. Београд да се камере у њеној експозитури врате на дан 3.9.2021. године, да се погледа шта се десило, те да јој се у целости или делимично рефундира новац.

Одредбом члана 59. став 1. Закона о општем управном поступку је, између осталог, прописано да је поднесак неуредан ако има недостатке који орган спречавају да поступи по њему, ако није разумљив или ако није потпун, а ставом 2. истог члана да ако поднесак не буде уређен у року, орган решењем одбацује поднесак.

Имајући у виду да притужилца, у овом конкретном случају, није руковоаоцу података поднела захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности, у смислу члана 26. Закона о заштити података о личности, нити је поступила по налогу Повереника од 2.6.2022. године да у остављеном року од 8 дана исти достави и тако отклони овај недостатак, то је на основу члана 78. став 1. тачка б), а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и члана 59. став 2. Закона о општем управном поступку, одлучено као у диспозитиву овог решења.

Број: 072-16-1213/2022-06 од 4.7.2022. године

2. Повереник није надлежан за заштиту права прописних другим законима

Из образложења:

АА, кога заступа адвокат НН, поднео је 23.11.2022. године притужбу Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности због повреде права на приступ подацима о личности од стране Eurobank Direktna а.д. Београд по захтеву од 4.7.2022. године. У притужби је навео да је Банка била дужна да поступи по његовом захтеву и да му на основу члана 36. Закона о адвокатури достави податке о уговору који не поседује, односно да је Банка поступила супротно одредби члана 21. и 26. Закона о заштити података о личности.

По разматрању притужбе и осталих списа овог предмета донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је НН, адвокат из Београда дана 4.7.2022. године поднеском насловљеним као „захтев за доставу документације“ од Банке тражио да му ради вођења одређених поступака достави списе целокупне документације (уговор

о кредиту са битним елементима) који је његов клијент као корисник кредита закључио и да му тражену документацију достави на основу члана 36. Закона о адвокатури.

Имајући у виду наведено, а ценећи садржину поднете притужбе у смислу Закона о заштити података о личности, Повереник налази да се, у конкретном случају, не ради о притужби због повреде права на приступ подацима о личности из члана 26. Закона о заштити података о личности, које обухвата право лица на које се подаци односе да од Руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке, приступ тим подацима и обавезу Руковаоца да лицу на које се подаци односе достави копију података које обрађује. Наиме, притужилац се обратио Банци захтевом којим се позвао на Закон о адвокатури, а потом је изјавио притужбу Поверенику јер је Банка одбила да достави тражену документацију супротно одредби члана 36. Закона о адвокатури, а не због повреде права на приступ подацима о личности, то Повереник у конкретном случају није надлежан за поступање по истој.

Број: 072-16-1809/2022-06 од 22.12.2022. године

3. Притужба поднета због непоступања руковаоца по захтеву је основана када руковалац не одговори на захтев у року од 30 дана од дана подношења захтева

Из образложења:

Поступајући по притужби донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да је притужилац дана 28.7.2021. године поднео захтев за остваривање права Руковаоцу података на адресу његове електронске поште udruzenje.bankarskih.klijenata@gmail.com којим је на основу члана 26. Закона о заштити података о личности тражио информацију о томе да ли обрађује податке који се односе на број његовог мобилног телефона 06x/xxx и уколико обрађује да му достави њихову копију.

(...)

Одредбом члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног економског, културног и друштвеног идентитета, а тачком 2) да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права прописана овим законом, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације пружају се у писменом или другом укључујући и електронски облик, ако је то погодно; ставом 2. прописано је, између осталог, да је руковалац дужан да пружи помоћ лицу на које се подаци односе у остваривању његових права; ставом 3, између осталог, да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе

пружи информације о поступању на основу захтева без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, ставом 4. је прописано да, ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 26. став 1. наведеног закона је, између осталог, прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке и приступ тим подацима, а ставом 3. тог члана закона да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3. истог закона је прописано да Повереник може да наложи руковоацу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са овим законом.

Имајући у виду садржину захтева, наводе притужбе, изјашњење на притужбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник је нашао да је притужба основана, јер Руковалац није у законском року поступио (одлучио) по захтеву којим је притужилац тражио остваривање права у вези са обрадом података који се на њега односе. Наиме, Руковалац је на основу цитиране одредбе члана 21. Закона о заштити података о личности, дужан да предузме одговарајуће мере како би лицу на које се подаци односе пружио информацију у вези са остваривањем права из члана 26. овог закона, односно Руковалац је дужан да лицу на које се подаци односе достави копију података који се на то лице односе и које обрађује, или, у супротном, да га обавести о разлозима за непоступање по поднетом захтеву, имајући у виду одредбу члана 4. став 1. тачка 1) и 2) Закона о заштити података о личности. Како Руковалац у овом конкретном случају то није учинио, Повереник налази да је дошло до повреде права притужиоца у вези са обрадом података о личности.

Број: 072-16-2452/2021-06 од 12.1.2022. године

4. Испуњеност услова за приступ подацима о личности се цени у складу са Законом о заштити података о личности

Из образложења:

Разматрајући притужбу и остале списе овог предмета, Повереник је нашао да је притужба основана.

Увидом у списе предмета је утврђено да је притужилац АА дана 06.12.2021. године преко пуномоћника ББ, ВВ, ГГ И ДД, као представника удружења за заштиту људских права и слобода лица – Београдског центра за људска права, поднео Руковоацу захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности којим је тражио да му се достави копија докумената у вези мера принуде спроведених према њему дана 25.7.2021. године, а нарочито: копије извештаја припадника Службе обезбеђења Казнено-поправног завода у Београду о употреби мера принуде према АА са актима о процени оправданости њиховог спровођења; копије медицинске документације (медицинског картона, извештаја лекара) са копијом фотографија у боји (колор фотографијама) сачињеним током

лекарских прегледа; снимке видео надзора у вези поступања Службе обезбеђења Казнено-поправног завода у Београду.

Даље је утврђено да је Руковалац података, поступајући по наведеном захтеву, притужиоцу доставио одговор на захтев бр. 24-227/22-05/1 од 21.2.2022. године којим је притужилац обавештен да у просторијама Казнено-поправног завода може извршити увид у сву документацију сачињену од стране Службе обезбеђења, док је за копирање документације из његовог здравственог картона нужно доставити специјално пуномоћје са таксативним навођењем која се документација из здравственог картона захтева или његову писану изјаву да је сагласан да се документација из здравственог картона учини доступном његовом пуномоћнику, као и да не постоји пракса достављања фотографија у боји и снимака видео надзора нарочито не оне која садржи ознаку поверљиво или строго поверљиво.

(...)

Одредбом члана 26. став 1. наведеног закона је, између осталог, прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке и приступ тим подацима, а ставом 3. тог члана закона да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3. истог закона је прописано да Повереник може да наложи руковоацу и обрађивачу да поступи по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са овим законом.

Имајући у виду садржину захтева, одговор Руковоаца 24-227/22-05/1 од 21.2.2022. године, наводе притужбе, изјашњење на притужбу као и цитиране законске одредбе, Повереник је нашао да је притужба основана и да је неспорно право притужиоца на приступ траженим подацима.

(...)

Наиме, навод Руковоаца да је за приступ подацима из здравственог картона притужиоца нужно доставити пуномоћје са таксативно побројаним документима из картона чије се копије захтевају јер то произлази из одредаба Закона о правима пацијената као и да не постоји пракса достављања фотографија у боји и снимака видео надзора није могао да утиче на другачију одлуку у овој управној ствари јер се у конкретном случају ради о остваривању права лица према Закону о заштити података о личности. А овим законом ограничења права лица прописана су у члану 40. и примењују се само у случају ако то представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву за заштиту интереса побројаних у тач. 1) до 10) става 1. наведеног члана. Како се у конкретном случају Руковалац није позвао на оправданост ограничења права из разлога заштите националне безбедности, одбране, јавне безбедности, спречавања, истраге и откривања кривичних дела као и других законом заштићених интереса из члана 40, а Повереник не налази да постоји такав интерес због којег би било оправдано ограничити права притужиоцу, то је на основу члана 79. став 2. тачка 3) Закона о заштити података о личности, одлучио као у диспозитиву овог решења.

5. Терет доказивања да су испуњени услови за брисање података из оперативнo-криминалистичке збирке Министарства унутрашњих послова је на лицу на које се подаци односе

Из образложења:

Увидом у списе предмета је утврђено је да је АА, преко пуномоћника ББ из Новог Сада, дана 16.3.2022. године поднео захтев Руковаоцу, којим је тражио брисање кривичних пријава које Руковалац обрађује у својим евиденцијама јер све пријаве поднете против њега нису процесуиране односно одбачене су.

(...)

Даље је утврђено да је Повереник, дописом број 072-16-1001/2022-06 од 10.6.2022. године тражио од притужиоца, преко његовог пуномоћника, да достави доказ о исходу поступака по поднетим кривичним пријавама број: КУ.../94, КУ .../96, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../99, КУ .../00, КУ .../00, КУ .../00, КУ .../11, КУ .../01, КУ .../21, КУ .../02, што исти до доношења овог решења, није учинио.

Одредбом члана 7. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да је Министарство дужно да, без одлагања, исправи и ажурира податке за које се утврди су нетачни, а ставом 2. да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати по истеку рокова чувања утврђених овим или другим законом или када се утврди да су престали разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Одредбом члана 41. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да у сврху расветљавања кривичних дела Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења. Ставом 2. истог члана је прописано да податке о исходу кривичног гоњења, односно одбачаја оптужбе, проширењу оптужбе, преквалификацији кривичног дела, одустанка од кривичног гоњења, опортунитету надлежно тужилаштво доставља Министарству, а ставом 8. истог члана да ти подаци представљају тајне податке, који се означавају у складу са прописима о тајности података и чувају се трајно.

(...)

Како за кривичне пријаве број КУ .../94, КУ .../96, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../97, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../98, КУ .../99, КУ .../00, КУ .../00, КУ .../00, КУ .../11, КУ .../01, КУ .../21, КУ .../02, притужилац а ни Руковалац, немају податке о исходу кривичног гоњења, чиме није неспорно утврђено да су кривична дела која се притужиоцу стављају на терет по тим кривичним пријавама расветљена, Повереник је нашао да тиме још увек није испуњена сврха због које су подаци и прикупљени, због чега у овом моменту нису испуњени услови за брисање наведених кривичних пријава.

Пошто у овом конкретном случају нема доказа о исходу кривичног гоњења, подаци о поднетим кривичним пријавама су потребни за остваривање сврхе из члана 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, јер се обрада тих података врши од стране Руковаоца, као органа надлежног за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција, па сходно томе, а у смислу члана 30. став 2. Закона о заштити података о личности, нису испуњени услови за брисање података.

Број: 072-16-1239/2022-06 од 24.10.2022. године

6. Права у вези са обрадом података о личности припадају лицу на које се подаци односе

Из образложења:

По разматрању притужбе донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да је АА, дана 3.8.2022. године поднео Руковаоцу захтев за остваривање права којим је тражио да му се достави документација у вези догађаја од 21.7.2022. године, и то: 1) извештај полиције о догађају; 2) извештај лекара приликом изласка на терен по пријави дежурног радника Центра за социјални рад Трстеник; 3) извештај психијатра из Крушевца и 4) извештај Центра за социјални рад које је мере заштите предузео у вези овог случаја.

Даље је утврђено да је Руковалац електронским путем, дана 11.8.2022. године одговорио на захтев притужиоца и навео да је на основу његовог обавештења дежурни радник Центра за социјални рад, дана 21.7.2022. године у 21,11 часова, о догађајима који се односе на ББ, предузео следеће активности: о догађају обавестио Станицу хитне медицинске помоћи у Трстенику, чија службена лица су изашла на терен и упутила ББ на Одељење психијатрије Опште болнице у Крушевцу; у пратњи полиције ББ је прегледан од стране лекара специјалисте психијатрије Опште болнице у Крушевцу; дана 22.7.2022. године у просторијама Центра обављен је разговор са ББ, а на околности догађаја од 21.7.2022. године, о чему је сачињена службена белешка. Даном 29.7.2022. године у просторијама Центра за социјални рад обављен је разговор и са АА, такође на околности догађаја од 21.7.2022. године, о чему је сачињена службена белешка. У допису се наводи и то да Центар за социјални рад у прилогу овог дописа доставља АА извештај Полицијске станице у Трстенику, заведеног у Центру за социјални рад под Уп. бројем 03-560-1246/2 од 22.7.2022. године, а што се тиче захтева за доставу исправа у виду лекарских извештаја са прегледа ББ, Центар нема сагласност ББ да АА достави извештај специјалисте психијатрије од 21.7.2022. године већ само његову сагласност да може извршити непосредни увид у садржину тих исправа.

(...)

Одредбом члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, као и следеће информације: 1) о сврси обраде; 2) о врстама података о личности који се обрађују; 3) о примаоцу или врстама прималаца којима су подаци о личности откривени, а посебно примаоцима у другим државама или међународним организацијама; 4) о предвиђеном року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за одређивање тог рока; 5) о постојању права да се од руковаоца захтева исправка или брисање његових података о личности, односно права на ограничење обраде тих података; 6) о праву да се поднесе притужба Поверенику; 7) доступне информације о извору података о личности ако подаци о личности нису прикупљени од лица на које се односе; 8) о постојању поступка аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона, а ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Имајући у виду садржину захтева, наводе притужбе, изјашњење на притужбу, одговор Руковоаца достављен притужиоцу поводом поднетог захтева, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана. Ово стога што из садржине захтева произилази да се, у конкретном случају, не ради о остваривању права на приступ подацима о личности, у смислу члана 26. Закона о заштити података о личности јер притужилац није тражио информације о сврси обраде података који се на њега односе, о врстама података о личности које Руковалац обрађује о њему у својим збиркама података, о примаоцу или врстама прималаца којима су подаци откривени, о року чувања података, већ информације о мерама заштите које је Центар за социјални рад Трстеник предузео од 21.7.2022. године до подношења захтева, а у вези догађаја проузрокованог од стране његовог оца ББ, а које информације не представљају његове податке о личности, у смислу члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности, па из свега напред наведеног произилази да није дошло до повреде права у вези са обрадом података о личности притужиоца.

Број:072-16-1685/2022-06 од 8.11.2022.године

2.Б.4.3. Илустративни случајеви кршења права на заштиту података о личности утврђени у поступку надзора

1. Обрада података о личности садржаних у медицинској документацији пацијента

Повереник је Здравственој установи (Руковалац) изрекао опомену јер Руковалац није обезбедио одговарајућу заштиту података о личности који се односе на пацијенткињу АА, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера чиме је повредио начело „интегритет и поверљивост“ из члана 5. став 1. тачка б) ЗЗПЛ, као и одредбе члана 42. став 1. тачка 2) и члана 50. ЗЗПЛ, јер приликом одређивања начина обраде и у току обраде није обезбедио примену неопходних механизма заштите како би се испунили услови за обраду прописани ЗЗПЛ и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе, односно није спровео одговарајуће техничке мере како би достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик од неовлашћеног откривања и приступа подацима.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руковалац врши обраду података о личности на основу Закона о здравственој заштити, Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, Закона о правима пацијената и Закона о заштити података о личности, док је сврха обраде је прописана наведеним законима; Руковалац користи здравствени информациони систем, који подржава све интеракције између пацијената и здравствене установе, унутар саме здравствене установе и између здравствене установе и Републичког фонда за здравствено осигурање; приступ медицинској документацији у електронском облику путем здравственог информационог система има ординирајући доктор медицине и медицински техничар; запослени за приступ имају свој кориснички налог и лозинку; у оквиру

здравственог информационог система који Руковалац користи, овлашћење за приступ електронској здравственој документацији одређеног пацијента, имају здравствени радници и сарадници који учествују у лечењу тог пацијента; постоји разлика у обиму овлашћења између лекара и медицинских техничара; здравствени информациони систем који Руковалац користи не дозвољава да неовлашћена лица изврше приступ и унос података, односно средњи медицински кадар нема исти обим овлашћења као лекари; постоји могућност уноса, измене, увида и брисања података о личности пацијента али је то дозвољено само ординирајућем доктору медицине; у одређеном периоду 18 (осамнаест) здравствених радника и сарадника је неовлашћено извршило увид у е-картон пацијента.

Након сазнања о овом догађају Повереник је извршио надзор, након чега је изрекао Опомену Руковоацу. У остављеном року Руковалац је поступио у складу са опоменом Повереника и обавестио, да су против свих 18 здравствених радника и сарадника који су неовлашћено извршили увид у е-картон одређеног пацијента, покренути дисциплински поступци.

Број предмета: 072-04-1476/2022-07

2. Обрада биометријских података запослених уређајем за препознавање лица, у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених

Дому здравља (Руковалац) забрањено је да врши обраду слика лица запослених у циљу јединствене идентификације тих лица путем уређаја за препознавање лица, у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених, јер је обраду биометријских података запослених вршио супротно одредбама члана 17. ЗЗПЈ и без правног основа из члана 12. став 1. ЗЗПЈ, поступао супротно начелу минимизације података прописаном чланом 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЈ, те предметну обраду вршио без претходно извршене процене утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту податка о личности и прибављеног мишљења Повереника, супротно одредбама чл. 54. и 55. ЗЗПЈ. Руковоацу је наложено да комисијски обрише све податке о личности запослених, који су прикупљени ради даље обраде путем уређаја за препознавање лица, у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених, и да у истом року обавести све запослене од којих су предметни подаци прикупљени о брисању тих података.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руковалац је уређај за препознавање лица инсталирао у холу управног објекта, у сврху контроле, односно евиденције и обрачуна радног времена запослених. Руковалац се изјаснио да предметну обраду врши на основу Закона о раду.

Произвођач и испоручилац уређаја за препознавање лица је предузеће У д.о.о. (Обрађивач). Руковалац је са Обрађивачем закључио Уговор о коришћењу пакета услуга „Z“ (пакет услуга који се односи на евиденцију радног времена запослених, а на основу података о присутности на раду генерисаних путем софтвера за препознавање лица), при чему са истим није уредио однос у складу са одредбама члана 45. ЗЗПЈ.

Руковалац запосленим лицима чији се подаци обрађују није пружио информације у складу са обавезама прописаним одредбама члана 23. ЗЗПЛ. Руковалац није извршио процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности пре започињања радње обраде података о личности, сагласно одредбама Одлуке о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника, нити је у складу са чланом 55. Закона о заштити података о личности пре започињања радњи обраде затражио мишљење Повереника.

Током поступка надзора Руковалац се изјаснио да врши само „пробну обраду“, а до момента вршења инспекцијског надзора Руковалац је фотографисао 240, од укупно 280 запослених. Пробна обрада података се, према изјави Обрађивача, до тренутка надзора вршила на следећи начин: 240 запослених је фотографисано помоћу уређаја за препознавање лица; фотографије запослених су похрањене у самом уређају, повезане са именом и презименом запосленог лица и његовом организационом јединицом; приликом уласка у зграду, односно изласка из ње, запослени је био у обавези да стане испред уређаја који врши скенирање и аутоматско препознавање на основу похрањених дигиталних фотографија; овако прикупљени подаци, односно име и презиме и организациона јединица запосленог, са временом уласка и изласка са посла, шаљу се на сервер Обрађивача који ове податке даље обрађује и који тако обрађене податке о евиденцији радног времена за сваког запосленог шаље Руковаоцу.

Руковалац је поступио у складу са налогом и о извршењу решења благовремено обавестио Повереника.

Број предмета: 072-21-1091/2022-07

3. Обрада гласа физичких лица у циљу аудио снимања „пренкова“

Повереник је одређеном привредном друштву (Руковалац) изрекао опомену јер за обраду података о личности - аудио фајлова који садрже глас физичких лица која примају позив преко говорног аутомата, а коју Руковалац врши аудио снимањем „пренкова“ (шала које се врше ка одређеним физичким лицима) и објављивањем истих на својој интернет страници, није испуњен ниједан од услова за законитост обраде Закона о заштити податка о личности, чиме је поступио супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) овог закона.

Сходно одредбама члана 4. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ податак о личности је сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

У складу са чланом 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ подаци о личности морају се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“).

Према члану 12. став 1. ЗЗПЈ обрада је законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Дакле, сагласно члану 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности глас, као обележје физиолошког/физичког идентитета физичког лица представља податак о личности, а како је у поступку надзора утврђено да за обраду података о личности - аудио фајлова, који садрже глас физичких лица која примају позив преко говорног аутомата, коју Руковалац врши аудио снимањем „пренкова“ и објављивањем истих на својој интернет страници није испуњен ниједан од услова за закониту обраду из члана 12. став 1. ЗЗПЈ, то наведеном обрадом података о личности Руковалац повређује ту одредбу ЗЗПЈ, чиме поступа и супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. Тачка 1) Закона о заштити података о личности.

Утврђено чињенично стање:

Увидом на интернет страници Руковоаца утврђено да је могуће послушати „пренк“, видети време када је исти поручен и чути реакцију оног коме је био упућен, као и да односни аудио фајл не садржи број телефона особа које наручују, нити број телефона особа које примају позив преко говорног аутомата; као и да Руковалац у оквиру извођења „пренкова“ сачињава и објављује на својој интернет страници аудио фајл који садржи глас особа које примају позив преко говорног аутомата.

Руковалац је обавестио Повереника да је угасио предметни сервис на неодређено време на територији Републике Србије, јер нема техничких могућности да врши модулацију гласа.

Број предмета: 072-21-457/2022-07

4. Обрада података о личности приликом онлајн куповине робе

Привредном друштву Х (Руковалац) трајно је забрањено да обрађује податке о личности и то податке о броју исправе (личне карте/пасоша) који се прикупљају од физичких лица приликом онлајн куповине робе путем одређених интернет страница, због тога што у време прикупљања спорних података нису испуњени услови из члана 12. став 1. тачка 3. Закона о заштити података о личности, јер правна обавеза Руковоаца настаје у моменту повраћаја новца купцу, чиме поступа и супротно начелу „законитости, поштења

и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) истог закона. Поред овога, сходно члану 5. став 1. тачка 3. Закона о заштити података о личности подаци који се прикупљају морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно на сврху обраде („минимизација података“). У конкретном случају сврха обраде је повраћај новца купцу за већ купљену робу или услугу или одустајање од куповине у случају претходно плаћеног аванса.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руководилац прикупља податке о броју исправе (личне карте/пасоша) од физичких лица приликом онлајн куповине робе путем одређених интернет страница, те наводи да су предметни подаци обавезни; да је правни основ за предметну обраду података о личности члан 12. став 1. тачка 3. Закона о заштити података о личности, правна обавеза Руковоаца према Техничком упутству за административни и технички преглед функционалности ESIR-а и L-PFR- а које је издала Пореска управа; да се предметни подаци обрађују како би Руководилац могао да изврши повраћај новца купцима у складу са одредбама Техничког упутства за административни и технички преглед функционалности ESIR-а и L-PFR- а, које је издала Пореска управа у складу са Законом о фискализацији 11 и пратећим подзаконским актима, а што стога представља правну обавезу Руковоаца; да се предметни подаци чувају минимум 30 дана од дана испоруке; да је у току рад на техничком развоју који ће укључивати да се захтев за подацима о личној карти доставља приликом слања обрасца за поврат робе/одустанак од уговора, а не у оквиру обрасца за куповину.

Поводом Решења, којим је Руковоацу трајно забрањено да обрађује наведене податке о личности, Руководилац је обавестио Повереника да је у потпуности поступио по истом, те је навео да је престао са даљим прикупљањем бројева идентификационих докумената физичких лица, као и да је обрисао све до сада прикупљене податке.

Број предмета: 072-21-1134/2022-07

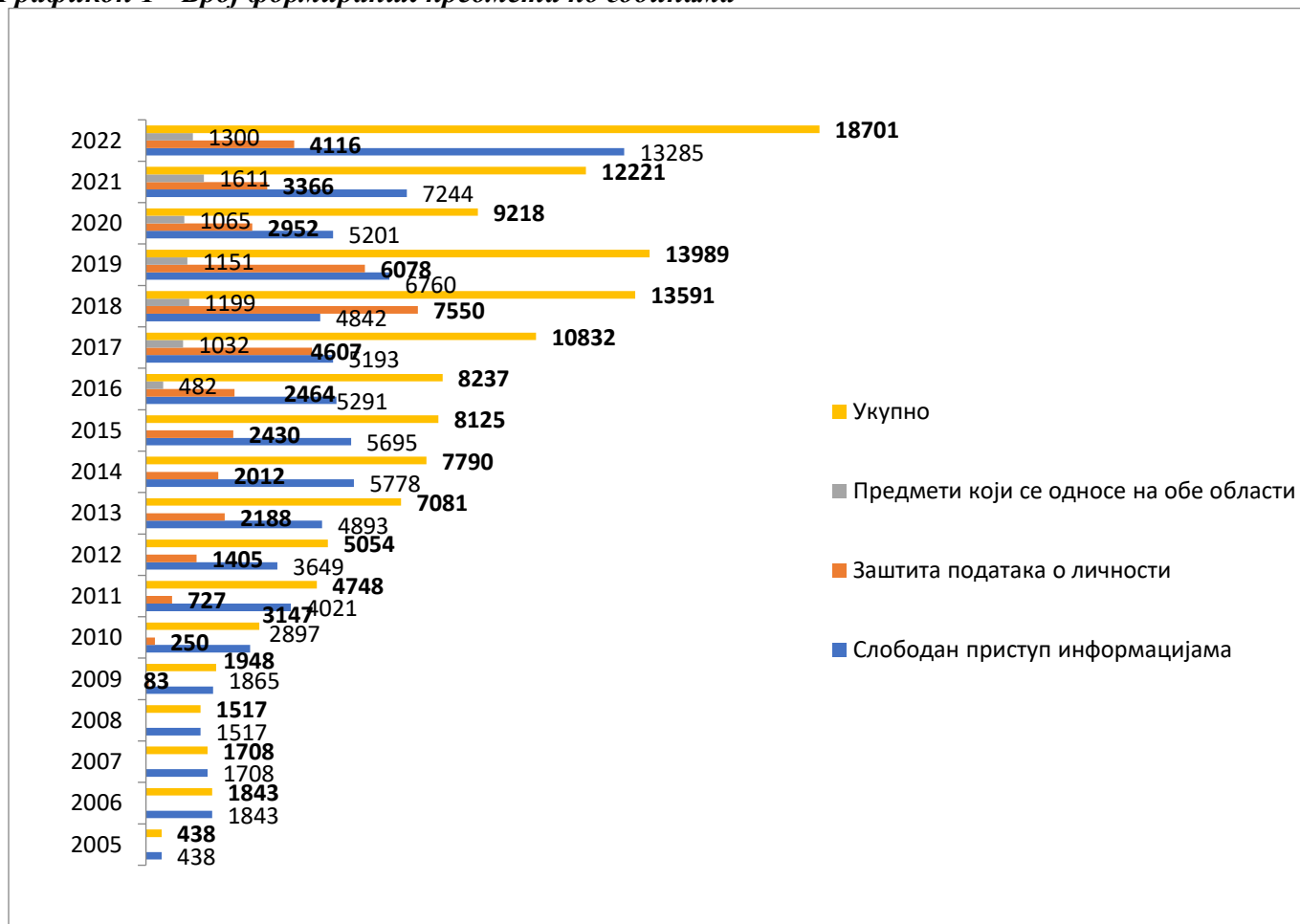
3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА

3.1. ПРИКАЗ УКУПНИХ АКТИВНОСТИ

У 2022. години Повереник је укупно формирао 18.701 предмет, од чега се 13.285 односило на слободу приступа информацијама, 4.116 на заштиту података о личности а 1.300 на обе области деловања Повереника.

У 2022. години Повереник је имао у раду укупно 21.754 предмета с обзиром да је из претходног периода пренето 3.053 нерешених предмета. Од тог броја, око 86%, тачније 18.701 предмет Повереник је формирао у 2022. години (13.285 - слобода приступа, 4.116 - заштита података о личности и 1.300 - обе области деловања Повереника).

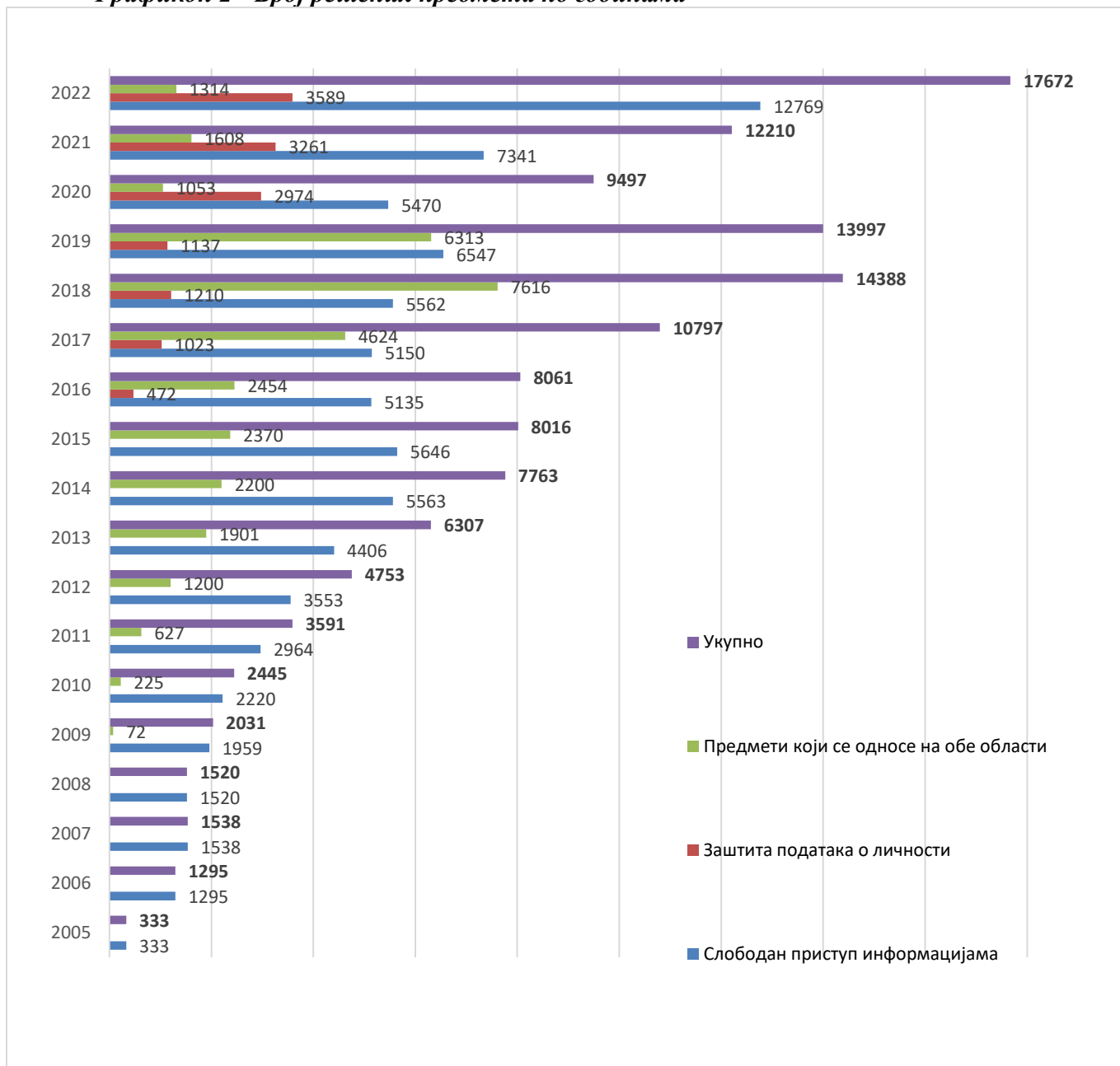
Графикон 1 - Број формираних предмета по годинама

У току 2022. године Повереник је окончао поступак у 17.672 предмета, од чега 12.769 из области приступа информацијама, 3.589 из области заштите података о личности и 1.314 предмета која су се односила на обе области.

У наредну 2022. годину пренето је 4.082 предмета по којима није окончан поступак. (3.249 - слобода приступа, 798 - заштита података о личности и 35 - обе области деловања).

Графикон 2 - Број решених предмета по годинама

Табела 1. - Активности Повереника у 2022 години

Највећи део активности Повереника у 2022. години односио се на:		
1.	Решавање случајева по жалбама/притужбама због повреде права на слободан приступ информацијама и права на заштиту података о личности.	Решено укупно 8.879 жалби/притужби (8.702 жалби - слобода приступа информацијама; 177 притужби – заштита података о личности).
2.	Покретање поступка надзора над спровођењем и извршавањем ЗЗПЛ.	Повереник је покренуо 354 поступка надзора над спровођењем и извршавањем ЗЗПЛ, од чега 214 редовних и 140 ванредних надзора.
3.	Окончање надзора над спровођењем и извршавањем ЗЗПЛ.	Повереник је укупно окончао 416 предмета у области инспекцијског надзора.
4.	Мишљења на нацрте закона и друге опште акте.	Повереник је дао 23 мишљења на нацрте и предлоге закона и других прописа која су упућена државним органима, на захтев органа, од којих је 6 дато на нацрте закона, а 17 на друге опште акте.
5.	Пружање помоћи физичким и правним лицима и органима власти односно руковооцима података у остваривању права или у правилној примени ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ, појашњењем нејасних питања и процедура.	Повереник је дао 584 мишљења и одговора о правилној примени оба закона, од чега 399 о примени ЗЗПЛ, 4 претходна мишљења Повереника (члан 55. ЗЗПЛ) и 181 мишљење о примени ЗСПИЈЗ.
6.	Процесуирање прекршаја.	Повереник је издао 126 прекршајних налога и поднео 8 захтева за покретање прекршајног поступка због кршења одредби ЗСПИЈЗ, као и 2 захтева за покретање прекршајног поступка због кршења одредби ЗЗПЛ.
7.	Пружање помоћи грађанима поводом њихових захтева за слободан приступ информацијама или за заштиту података о личности који су уступљени Поверенику од органа који не располажу траженим информацијама како би њихови захтеви били упућени онима од којих могу да добију потребне информације.	756 предмета.
8.	Остала комуникација саветодавног и инструктивног карактера са органима власти поводом примене ЗСПИЈЗ, у вези са применом прописа о унапређењу јавности рада, поводом достављања годишњег извештаја Поверенику и израде и објављивања информатора о раду на Јединственом информационом систему Повереника, а који доприносе континуираном унапређењу проактивног објављивања	2.634 предмета.

	информација, повећању броја објављених информација о раду на интернет страницама органа и активнијој улози органа у омогућавању остваривања права.	
9.	Активности у вези са процесом придруживања Србије Европској унији.	Повереник је доставио 41 прилог и извештај, и то: <ul style="list-style-type: none"> - Министарству правде, - Министарству државне управе и локалне самоуправе, - Министарству за европске интеграције, - Агенцији за спречавање корупције.
10.	Јавна саопштења којима се Повереник обратио јавности.	77 пута.
11.	Активности у вези са достављањем информације о лицу за заштиту података о личности.	616 евидентираних лица за заштиту података о личности, и 15 евидентираних одлука о именовану представника страних привредних друштава у складу за ЗЗПЛ.
12.	Упућивање контролних листа.	На адресе 2.067 руковалаца упућена је контролна листа од чега је у 1.402 случаја извршена процена ризика, с тим што је 1399 руковалаца доставило Поверенику попуњену контролну листу на основу које је Повереник проценио ниво ризика обраде података о личности, а 3 руковаоца је самоиницијативно доставило попуњену контролну листу Поверенику, на основу које је Повереник такође проценио ниво ризика обраде података о личности.
13.	Поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја.	233 предмета који се односе на поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја упућеним Поверенику.
14.	Активности у вези са спровођењем поступка принудног извршења решења Повереника.	Окончано је 137 предмета и донето укупно 205 аката.
15.	Одговори Управном суду на тужбе у управном спору на одлуке Повереника и нерешавање жалби у законском року тзв. “ћутање управе”.	129 одговора.
16.	Одговори на представке грађана који се односе на питања у вези са остваривањем права из области заштите података о личности и слободног приступа информација, као и она која нису у надлежности Повереника.	661 одговор.
17.	Достављање списка предмета Управној инспекцији о потреби вршења надзора у	203 предмета.

	ситуацијама у којима органи власти нису поступили по донетим решењима Повереника.	
18.	Позиви грађана, новинара и представника медија, као и запослених у органима власти ради консултација о питањима која се односе на остваривање права из надлежности Повереника.	Повереник је одговорио на 36.524 телефонска позива.

Табела 2. - Структура решених предмета

Ред.бр.	Слобода приступа - решено 12.769 предмета	Број решених предмета
1.	Жалбе	8.702
2.	Предмети који се односе на прекршаје због кршења одредби ЗСПИЈЗ	183
3.	Предлози за административно извршење	137
4.	Предлози за понављање поступка	2
5.	Мишљења	181
6.	Мере за унапређење јавности рада	2.634
7.	Представке	57
8.	Одговори на тужбу	116
9.	Захтеви за преиспитивање одлуке Управног суда	1
10.	Уступљени захтеви	694
11.	Захтеви за информацијама о раду других органа	62

Табела 3- Структура решених предмета.

Ред.бр.	Заштита података о личности - решено 3.589 предмета	Број решених предмета
1.	Инспекцијски надзори	416
2.	Предмети који се односе на прекршаје због кршења одредби ЗЗПЛ	3
3.	Притужбе	177
4.	Одговори на тужбе	13
5.	Обавештења о повреди података о личности	38
6.	Представке	339
7.	Захтеви за пренос података	2

8.	Захтеви за одобрење обавезујућих пословних правила	3
9.	Мишљења	399
10.	Претходна мишљења (чл.55)	4
11.	Анализе	1
12.	Евиденције о захтевима за приступ задржаним подацима	123
13.	Обрада контролних листа (1399 руковалаца доставило контролну листу, 3 руковаоца самоиницијативно то учинило док 38 руковалаца то нису учинили ни након ургенције Повереника)	1.440
14.	Евидентирана лица за заштиту података о личности	616
15.	Евидентирани одлуке о именовању представника страних привредних друштава у складу са ЗЗПЛ	15

Табела 4. - Структура решених предмета

Ред.бр.	Обе области - решено 1.314 предмета	Број решених предмета
1.	Саопштења за јавност	77
2.	Захтеви за информацијама од Повереника	233
3.	Захтеви у вези са информацијама о предмету	80
4.	Захтеви за остваривањем права у вези са обрадом података о личности	6
4.	Захтеви за накнаду трошкова	12
5.	Приговори	1
6.	Предмети из области европских интеграција	41
7.	Домаћа сарадња	213
8.	Међународна сарадња	83
9.	Мишљења на нацрте закона и друге опште акте	23
10.	Иницијативе и предлози	8
11.	Извештаји	102
12.	Представке које се не односе на делокруг надлежности Повереника	265
13.	Остала комуникација са органима власти, руковаоцима и јавношћу	116
14.	Поништај одлуке у вези са управним спором	1
15.	Обуке	53

3.1.1. Мишљења, иницијативе и предлози Повереника

3.1.1.1. Мишљења Повереника

1) Мишљења на нацрте законе

Повереник је у току 2022. године дао **6 мишљења на нацрте закона** и то на тражење органа власти, у складу са процедуром доношења закона. Сва мишљења дата су са становишта надлежности Повереника.

- Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања дато је мишљење на Нацрт закона о радној пракси, са становишта надлежности Повереника.
- Министарству просвете, науке и технолошког развоја дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о националном оквиру квалификација, са становишта надлежности Повереника.
- Министарству културе дато је мишљење на Нацрт закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу, са становишта надлежности Повереника.
- Министарству спољних послова дато је мишљење на Нацрт закона о учешћу цивила у међународним мисијама и операцијама ван граница Републике Србије.
- Министарству финансија дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину и Нацрт закона о буџету Републике Србије за 2023. годину.

2) Мишљења на нацрте и предлоге других аката

Повереник је у току 2022. године дао **17 мишљења на нацрте и предлоге других општих аката** и то на тражење органа власти. Сва мишљења дата су са становишта надлежности Повереника.

- Министарству државне управе и локалне самоуправе дато је мишљење на: Предлог уредбе о вредновању радне успешности државних службеника и Предлог упутства о допунама Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку, сва са становишта надлежности Повереника.
- Министарству рударства и енергетике дато је мишљење на: Предлог правилника о садржају и вођењу регистра купаца-произвођача прикључених на преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем са методологијом за процену произведене електричне енергије у објекту купца-произвођача са образложењем у два наврата и Предлог уредбе о енергетски угроженом купцу са образложењем, сва са становишта надлежности Повереника.
- Министарству унутрашњих послова дато је мишљење на: Предлог основе за закључивање Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Италије о узајамном признавању и замени возачких дозвола са Предлогом закључка, Образложењем, текстом Споразума, Табелама еквивалената, списком модела возачких дозвола са сликама тих модела, Сертификатом о валидности и

аутентичности и Правилима за пренос личних података у два наврата и Предлог акционог плана за улазак Републике Србије у шенгенски простор са Образложењем, сва са становишта надлежности Повереника.

- Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде дато је мишљење на Предлог уредбе о утврђивању годишњег програма развоја саветодавних послова у пољопривреди за 2022. годину, са становишта надлежности Повереника.
- Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог дато је мишљење на: Нацрт четвртог и петог периодичног извештаја Републике Србије о примени Конвенције о правима детета УН; Предлог извештаја о остваривању родне равноправности у Републици Србији за 2021. годину и Предлог акционог плана (2022-2023) за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године, сва са становишта надлежности Повереника.
- Министарству одбране дато је мишљење на Предлог закључка Владе којим се прихвата Извештај Политичког савета о спровођењу Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2017-2020), са становишта надлежности Повереника.
- Министарству правде дато је мишљење на Протокол о размени података у поступку постављења браниоца по службеној дужности малолетницима у прекршајном поступку, са становишта надлежности Повереника.
- Републичкој дирекцији за имовину дато је мишљење на: Предлог закључка са образложењем, којим се у својину Републике Србије за потребе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности прибављају два моторна возила и Предлог закључка са образложењем, којим се предлаже граду Новом Саду да Републици Србији за потребе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности да на коришћење без накнаде пословни простор у својини града Новог Сада у два наврата.

3) Мишљења у вези са применом ЗЗПЛ

Повереник је током 2022. године дао укупно **399 образложених мишљења** у вези са применом ЗЗПЛ и то: 253 мишљења дато је грађанима, адвокатима и медијима, 5 НВО и другим удружењима и синдикатима, 52 правним лицима (приватним компанијама, осигуравајућим друштвима, банкама, мобилним операторима, интернет провајдерима), 83 државним органима, органима локалне самоуправе, здравственим и установама социјалне заштите, образовним установама и јавним предузећима и 6 управницима стамбених заједница.

Током 2022. године Повереник је дао и **4 претходна мишљења** сходно члану 55. ЗЗПЛ у вези са проценом утицаја на заштиту података о личности. Мишљења су дата органима локалне самоуправе (2), и приватним компанијама (2).

3.1.1.2 Иницијативе и предлози Повереника у 2022. години

Повереник се обратио Управном суду, поводом поднете иницијативе поводом неуједначености судске праксе Управног суда у погледу одлучивања о трошковима поступка у предметима приступа информацијама од јавног значаја, са питањем да ли је поменуто спорно правно питање изнето на Седници свих судија ради расправљања и евентуалног заузимања правног става.

3.1.2. Извештавање

У оквиру извршења законских обавеза, Повереник прима извештаје, односно прилоге за извештаје од органа власти, али и доставља своје извештаје, односно прилоге извештајима органима власти.

У складу са чланом 130а) Закона о електронским комуникацијама³⁹ Повереник прима извештаје, односно евиденције о приступу задржаним подацима од оператора електронских комуникација. Предметне евиденције за претходну годину Поверенику је у тренутку сачињавања извештаја доставио **111 оператора** електронских комуникација.

У складу са одредбом члана 43. ЗСПИЈЗ, државни органи су у обавези да Поверенику достављају годишње извештаје о радњама тих органа, предузетим у циљу примене ЗСПИЈЗ. Предметне извештаје за претходну годину Поверенику је од преко 12.000 ових органа, доставило њих 5.129.

На основу достављених годишњих извештаја утврђено је:

- евидентирано је укупно 31.309 захтева за приступ информацијама, од којих је 25.055 усвојено, односно поступљено је по њима, 438 је одбачено, док је 2138 одбијено;
- евидентирани су 6122 жалбе/тужбе, 1014 због одбијања захтева, 2309 због непоступања по захтеву, 1993 осталих жалби;
- укупно је 3128 органа спровело обуку, а 4967 редовно одржава носаче информација;
- 4595 органа који су доставили извештаје је објавило Информатор у ЈИС-у;
- 56 органа власти је наплаћивало трошкове за израду копија на којима се налазе информације од јавног значаја. Износ наплаћених трошкова према подацима из извештаја је 1.080.245,00 динара;
- Што се тиче врста захтеваних информација, према подацима из извештаја органа власти информације су следеће:

1. Буџет (плате, донације, спонзорства, уговори...) – 4625 захтева,
2. О заштити животне средине – 1141 захтев,
3. О здрављу становништва – 1195 захтева,
4. Из надлежности органа власти – 20.430 захтева.

³⁹ „Службени гласник РС“, бр. 44/2010, 60/2013 - одлука УС и 62/2014 и 95/2018-др. Закон.

Од 31.309 захтева за приступ информацијама, 17.794 захтева су поднели грађани или 56,83% од укупног броја поднетих захтева, док су представници јавних гласила, односно медија, поднели 2585 захтева или 8,26%. Интересантан податак је да су органи власти поднели 1250 захтева за приступ информацијама од јавног значаја или 4% укупног броја поднетих захтева.

Према подацима које је Повереник добио од Управе за трезор Министарства финансија, на рачун за накнаду нужних трошкова за издавање копије докумената на којима се налазе информације од јавног значаја (840-742328843-30), евидентиране су уплате у укупном износу од 120.609,20 динара. Међутим, према подацима из извештаја органа власти износ наплаћених трошкова за 2022. годину износи 1.080.245,00 динара. Ово највероватније указује да су органи власти наплаћивали трошкове преко својих рачуна.

У складу са одредбом члана 18. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, Министарство унутрашњих послова (МУП) је Поверенику поднео Годишњи извештај о спровођењу ЗЗПЛ у МУП за 2022. годину.

Други извештаји, односно прилози за извештаје које Повереник доставља органима власти се пре свега односе на остваривање интеграционих процеса Србије у ЕУ, и то су током 2022. године били достављени:

- Министарству правде: Извештај о спровођењу активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 за III и IV квартал 2021. године, Извештај о испуњености прелазних мерила из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 за период 1.7 – 31.12.2021. године; Извештај о потребама за аналитичком и стручном подршком у процесу преговора о приступању Европској унији; прилози за 8. састанак Пододбора за правду слободу и безбедност; Прилози за Годишњи извештај Европске комисије из надлежности Повереника; одговори на Истраживање о потребама за аналитичком и стручном подршком у процесу преговора о приступању Европској унији; Извештај о реализацији активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 - испуњеност прелазних мерила кроз индикаторе утицаја из надлежности Повереника; Извештај о реализацији активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 за I квартал 2022. године; Табела – Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније – НПАА (2022-2025) и попуњен Образац за процену финансијских ефеката НПАА из надлежности Повереника у вези са припремом новог Националног програма за усвајање правних тековина Европске Уније за период 2022-2025. године; Допуна извештаја о статусу спровођења активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 – I квартал 2022, на захтев Европске комисије; Извештај о спровођењу ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 у II кварталу 2022. године, на захтев Европске комисије; Коментари на Нацрт првог извештаја о испуњености прелазних мерила из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 - на прелазно мерило 50 и индикатор утицаја 2 из надлежности Повереника; Извештај о реализацији активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље

23 – III квартал 2022. године из надлежности Повереника; Извештај о механизму раног упозоравања за из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 – III квартал 2022. из надлежности Повереника;

- Агенцији за спречавање корупције: Извештај о спровођењу активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 за IV квартал 2021. године; Одговори на упитник о процени утицаја стратешких докумената у оквиру потпоглавља „Борба против корупције“ ревидираног Акционог плана за Поглавље 23; Прилог из надлежности Повереника за 13. заседање Отворене међувладине групе о превенцији корупције; Извештај о реализацији активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 из надлежности Повереника; Квартални извештај о спровођењу активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 – потпоглавље Борба против корупције из надлежности Повереника;
- Министарству за европске интеграције: Прилог за Годишњи извештај Европске комисије из надлежности Повереника; Допуна прилога за Годишњи извештај Европске комисије – област Демократија из надлежности Повереника; Табела – Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније – НПАА (2022-2025) и попуњен Образац за процену финансијских ефеката НПАА из надлежности Повереника у вези са припремом новог Националног програма за усвајање правних тековина Европске Уније за период 2022-2025. године (НПАА); Допуна новог НПАА за период 2022-2025. године из надлежности Повереника, на захтев Европске комисије; Након спроведене мисије експерата Европске уније „Преглед независних или регулаторних тела заснованих на случајевима/предметима“ Министарству за европске интеграције, као координатору су достављени комплетни одговори Повереника на додатна питања експерата Европске уније.
- Министарству државне управе и локалне самоуправе: Прилог за Годишњи извештај Европске комисије из надлежности Повереника.

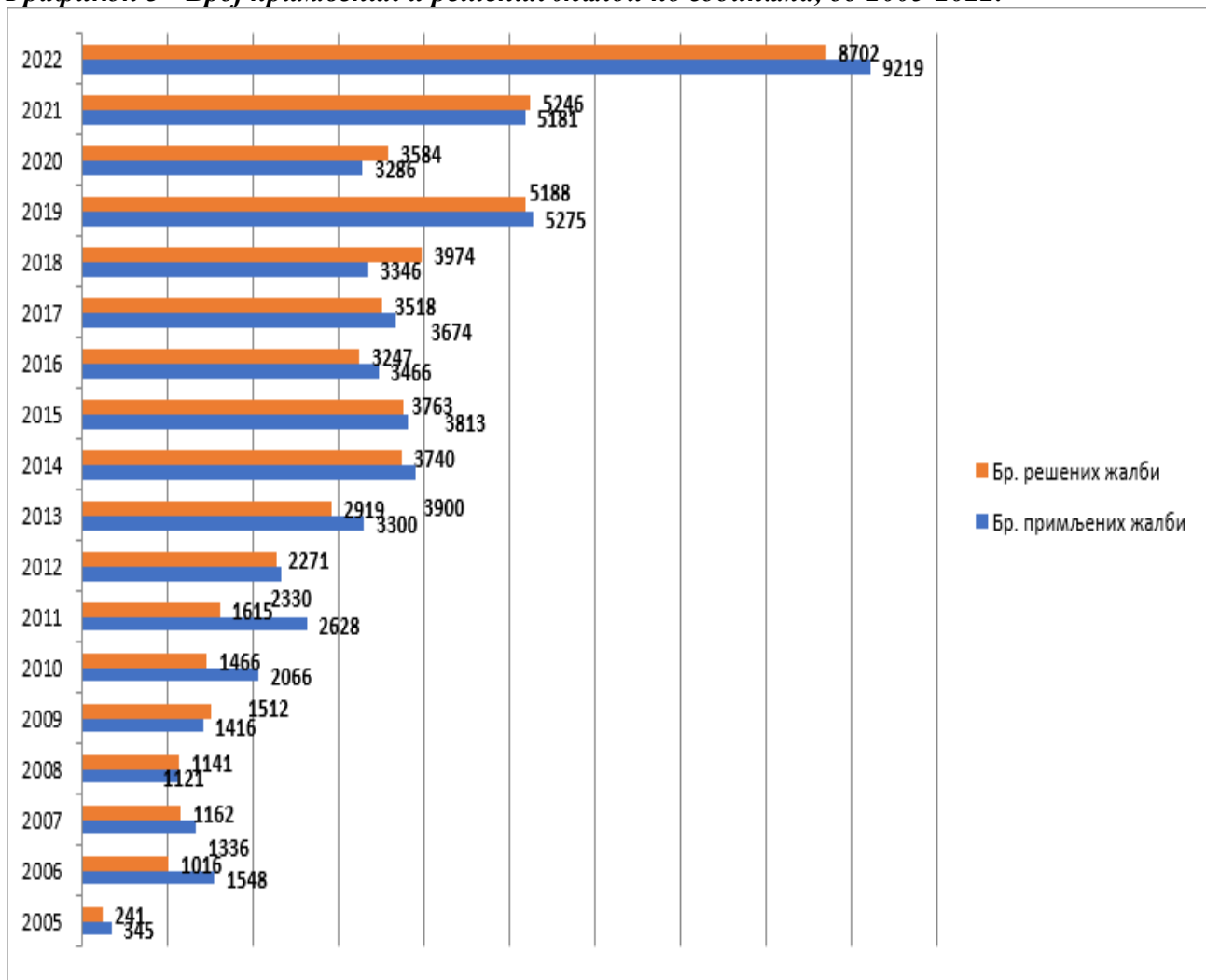
3.2. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

3.2.1. Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника

3.2.1.1. Решавање жалби

Број формално изјављених жалби Поверенику због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја је константно висок и углавном показује тенденцију раста из године у годину што је приказано у *графикону* испод овог текста. У **2022. години је примљен највећи број жалби икад изјављених у току једне календарске године почев од оснивања институције Повереника и то 9.219 жалби, док је 2.475 жалби пренето из претходне године по којима није завршен поступак.**

Графикон 3 - Број примљених и решених жалби по годинама, од 2005-2022.

Један од главних узрока изразитог повећања броја изјављених жалби у току 2022. године јесте тешка злоупотреба права од стране пет повезаних жалилаца из Врања, о чему је детаљније било речи у поглављу 2.А.2., а који су у врло кратком временском периоду поднели 5027 жалби. Све те жалбе су решене и за већину тих жалби је утврђено да нису биле основане (4240), док је поступак по жалби у нешто мањем броју предмета обустављен (787), углавном из разлога јер су првостепени органи имали проблем са достављањем доказа о поступању по захтевима жалилаца из Врања, због отежаног рада поште у Врању док се злоупотреба права догађала. Из тих разлога све податке у овом извештају, који се односе на област приступа информацијама, треба узети с резервом у смислу да општа слика може указивати на привидно значајно побољшање стања у области приступа информацијама (мањи број основаних жалби и сл.), иако су трендови, без података о жалбама злонамерних жалилаца из Врања, доста слични у односу на претходне године. Такође, може указивати и на погоршање стања у одређеним сегментима (нпр. може деловати да је порастао проценат основаних жалби изјављених због тзв. „ћутања управе“, али управо један од начина на који су злонамерни жалиоци из Врања покушали да онеспособе рад институције Повереника јесте нетачно и неистинито приказивање чињенице да органи нису поступили по захтеву за приступ иако је у многим случајевима утврђено да неспорно јесу поступили и то доста пре истека законског рока од 15 дана за поступање по захтеву). Стога све податке у овом извештају треба сагледавати у светлу чињенице да незапамћена, тешка злоупотреба права на приступ информацијама жалилаца из Врања може дати донекле искривљену слику стварног стања у области приступа информацијама.

Повереник је у 2022. години решио 8.702 жалбе. Них 4.548 или 52,2% изјављено је због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација („ћутање управе“). 918 жалби или 10,6% од укупног броја решених жалби, изјављене су против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован уз образложење. У 2.966 случајева, органи власти су непотпуно одговорили на захтеве тражилаца информација, односно у 34,1% од укупног броја решених жалби, док су у 246 жалби или 2,8% органи власти одговорили на захтеве тражилаца информација са образложењем са елементима одлуке, од укупног броја решених жалби у 2022. години. У 24 случаја или у 0,3% су жалбе изјављене на захтев тражилаца информација за накнаду трошкова поступка.

Жалбе су у великом броју биле основане, тачније 3.736 жалби или 42,9% од укупног броја решених жалби. Када се ова чињеница сагледа у светлу чињенице да од 8.702 решене жалбе, 4.240 решених жалби се односи на злонамерне жалиоце из Врања, за које жалбе је утврђено да су неосноване, јасно је да је стварна слика да је проценат основаних жалби које се изјављују Поверенику и даље веома висок.

И у 2022. години, као и претходних година, настављен је тренд да се у великом броју основаних жалби, поступак по жалби Повереник завршава **обуставом поступка**. У 1.897 предмета (50,8%) од укупног броја основаних жалби обустављен је поступак, јер органи власти поступају по захтеву тражиоца тек по сазнању за жалбу и захтеваном изјашњењу од стране Повереника, а пре доношења одлуке по жалби, при чему су у 616 случајева странке и формално одустале од жалбе. То и даље указује на тренд који је

постојао и претходних година, а то је да се право на приступ информацијама и даље тешко остварује без интервенције Повереника, а што потврђује лош однос и одсуство одговорности органа власти према грађанима, непоштовање закона и нерационално, односно непотребно ангажовање запослених и трошење јавног новца, будући да правог разлога за првобитно ускраћивање информација, пре изјављивања жалбе, заправо и није било.

Према подацима оних органа који су доставили извештај Поверенику, утврђено је да је тим органима у 2022. години поднето укупно 31.309 захтева за остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја.

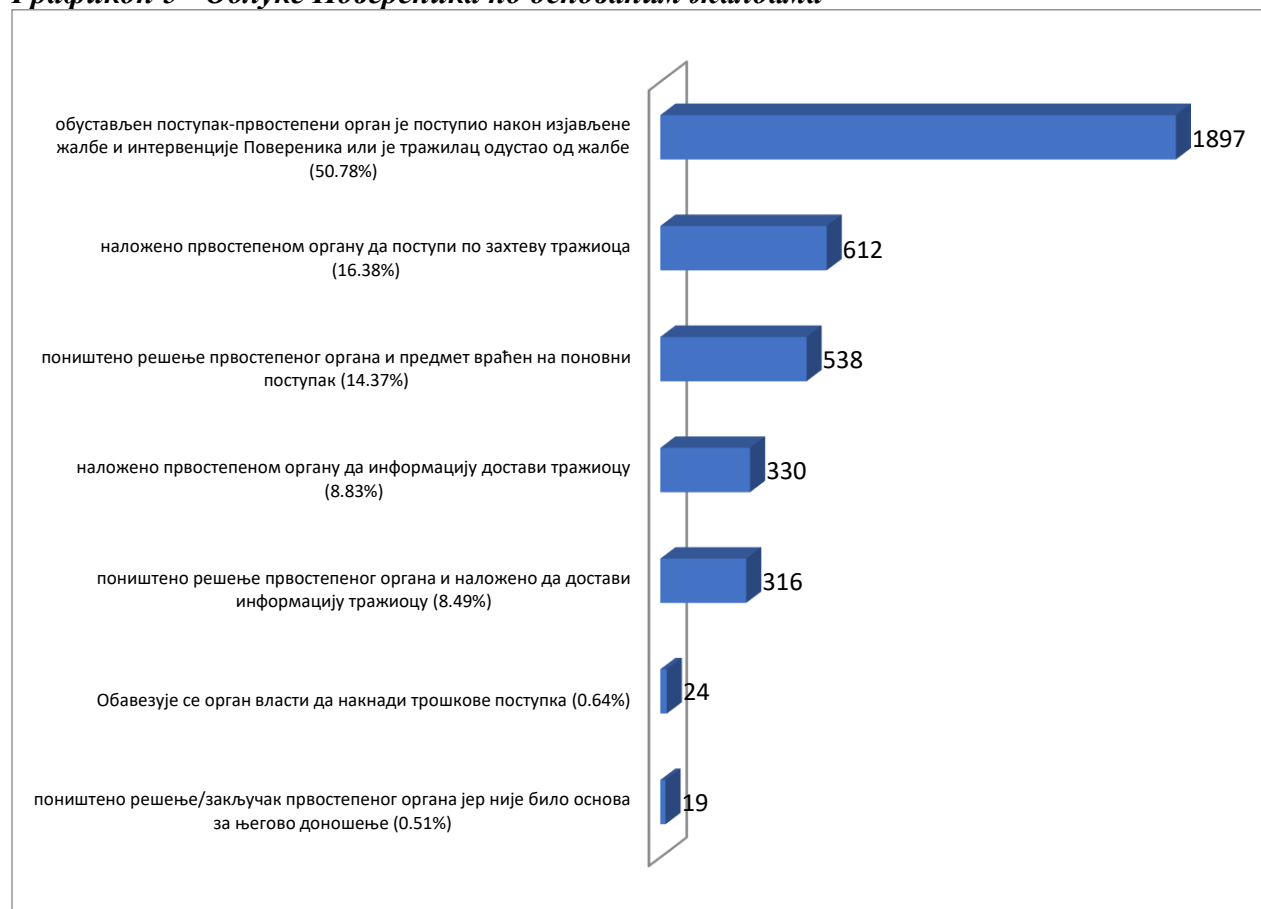
Годишњи извештај Поверенику за 2022. годину је доставила скоро половина органа на које се та законска обавеза односи, тачније њих 5.129 од укупно 12.287 органа обавезних да доставе извештај. Број достављених извештаја никада није био већи, што је вероватно иницирано изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и прекршајном одговорности због недостављања извештаја о раду Поверенику. С обзиром да је изменама истог закона прописано постојање десет категорија органа власти, међу којима су и различите категорије привредних друштава и других правних лица, не може се поуздано утврдити тачан број ових субјеката. Критеријуми да ли неки правни субјект потпада под категорију органа власти зависе од тога да ли су му поверена јавна овлашћења, да ли обавља делатност од општег интереса, али и од начина оснивања, удела у власништву капитала, састава органа управљања и начина финансирања, што све чини опсег органа власти врло широким и променљивим.

Подаци о томе које информације су биле предмет захтева у поступцима у којима су изјављене жалбе тражилаца информација у 2022. години, ко су тражиоци информација, против којих органа су жалбе изјављиване, на које разлоге су се органи власти позивали када су доносили решења о одбијању захтева тражиоца, о одлукама које је Повереник донео решавајући по жалбама, како су органи поступали по решењима Повереника, приказан је у графиконима који следе.

Графикон 4. - Одлуке које је Повереник донео у жалбама

Графикон 5 - Одлуке Повереника по основаним жалбама⁴⁰

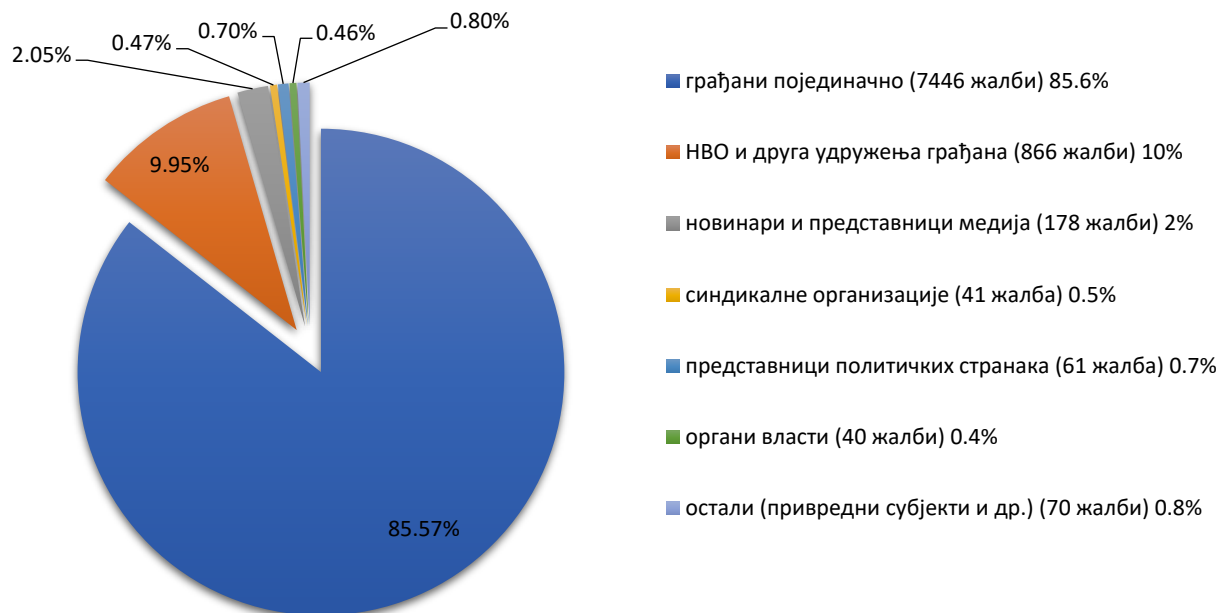
Подносиоци жалби, односно тражиоци информација у 2022. години у највећем броју, као и у 2021. години, били су грађани појединачно и удружења грађана.

Новинари и представници медија су Поверенику у 2022. години изјавили 221 жалбу (или 2,4% од укупног броја изјављених жалби у 2022. години). Највећи број ових жалби, тачније 98, изјављено је због тзв. „ћутања управе“. **У 2022. години решено је 178 жалби новинара и представника медија (решаване су и жалбе које су пренете као нерешене из 2021. године).**

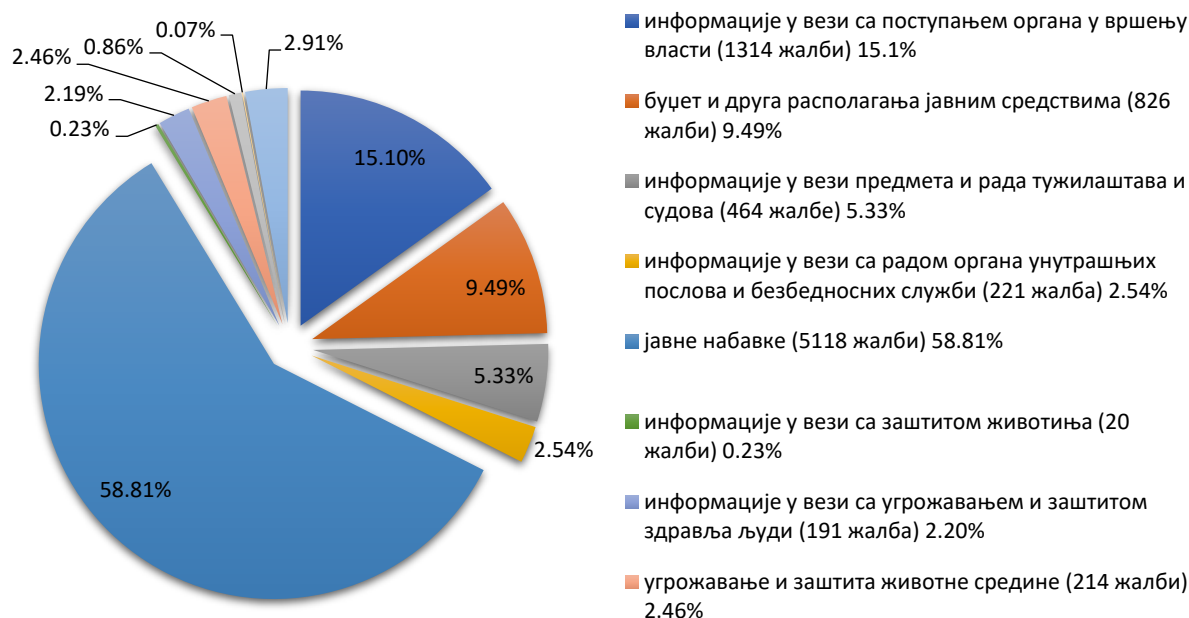
Велики проценат налога из решења Повереника донетих по жалбама новинара и представника медија да се информације учине доступним, остало је неизвршено. Од 178 решених жалби новинара и представника медија, 37 је окончано налогом да се информације доставе тражиоцу, по којима органи власти у 12 случајева или 32,4% нису поступили, што је посебно забрињавајући податак, имајући у виду садржај информација које су биле предмет њихових захтева, тј. чињеницу да новинари увек извештавају о темама које су од значаја за ширу јавност.

⁴⁰ У укупно 646 жалби Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 547 решења, а 99 је спојено приликом решавања.

Графикон 6 - Подносиоци жалби Поверенику (решене жалбе)

Графикон 7 - Врсте тражених информација у решеним жалбама

У структури жалби решених у 2022. години, највећи број чине жалбе против републичких државних и других органа и организација. Тачније, тај број је увећан чак два

и по пута у односу на прошлу годину, 4.731 жалба или 54,4%, а од тога је 800 жалби (16,9%) против министарстава и органа у њиховом саставу.

Повећан број жалби забележен је против органа локалне самоуправе, чак два пута у односу на 2021. годину. Смањење броја жалби евидентирано је код органа правосуђа, као и код јавних предузећа.

Илустративан је податак да је органима правосуђа у 2022. години поднето око 5.400 захтева⁴¹, а да је због повреде права против ових органа Повереник решио 459 жалби (графикон бр. 8), тј. једна жалба на сваки једанаести захтев, што говори о значајно бољем поступању у односу на општи тренд поступања по захтевима тражилаца информација.⁴²

Графикон 8 - Број решених жалби по врстама органа

⁴¹ Податак оних органа правосуђа који су доставили извештај.

⁴² Органима власти је у 2022. години поднето укупно 31.309 захтева, а број изјављених жалби Поверенику је 9.219.

Табела 5. - Преглед поднетих захтева и изјављених жалби Поверенику у 2022. години против министарстава⁴³ са органима у њиховом саставу, на дан 6.2.2023.

Ред.бр.	Назив министарства	Бр. захтева	Бр. поднетих жалби
1.	Министарство унутрашњих послова	1142	302
2.	Министарство финансија	397	64
3.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	259	16
4.	Министарство правде	202	134
5.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре	271	14
6.	Министарство просвете (раније Министарство просвете, науке и технолошког развоја)	254	16
7.	Министарство одбране	97	43
8.	Министарство здравља	159	35
9.	Министарство привреде	93	9
10.	Министарство државне управе и локалне самоуправе ⁴⁴	/	4
11.	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	190	21
12.	Министарство унутрашње и спољне трговине (раније Министарство трговине, туризма и телекомуникација)	59	8
13.	Министарство културе (раније Министарство културе и информисања)	60	2
14.	Министарство спорта (раније Министарство омладине и спорта)	24	2
15.	Министарство рударства и енергетике	176	22
16.	Министарство спољних послова	24	4
17.	Министарство заштите животне средине	192	145
18.	Министарство за европске интеграције	10	/

⁴³ Називи министарстава су усклађени са Законом о изменама и допунама Закона о министарствима који је изгласан 22.10.2022. године, с тим што су наведени и претходни називи одређених министарстава с обзиром на то да су и против њих изјављиване жалбе Поверенику у 2022. години и подношени захтеви за приступ информацијама од јавног значаја од стране тражилаца информација.

⁴⁴ Ово министарство није доставило Поверенику годишњи извештај за 2022. годину;

19.	Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог	24	/
20.	Министарство за бригу о породици и демографију	19	3
21.	Министарство за бригу о селу ⁴⁵	/	/
22.	Министарство информисања и телекомуникација	2	1
23.	Министарство за јавна улагања ⁴⁶	/	/
24.	Министарство науке, технолошког развоја и иновација	1	/
25.	Министарство туризма и омладине	3	/
УКУПНО		3658	845

Годишње извештаје Поверенику нису доставили Министарство државне управе и локалне самоуправе, Министарство за бригу о селу и Министарство за јавна улагања. Истовремено, извештај је доставио Управни инспекторат у саставу Министарства државне управе и локалне самоуправе коме је у 2022. години упућено 60 захтева за слободан приступ информацијама и изјављене су 2 жалбе Поверенику против овог органа.

Извештаје нису доставили ни следећи органи управе у саставу министарстава: Управа за брзи одговор (орган управе у саставу Министарства привреде), Управа за резерве енергената (орган управе у саставу Министарства рударства и енергетике), Дирекција за управљање одузетом имовином (орган управе у саставу Министарства правде), Управа за безбедност и здравље на раду (орган управе у саставу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања) и Завод за здравствену заштиту радника (орган управе у саставу Министарства унутрашњих послова).

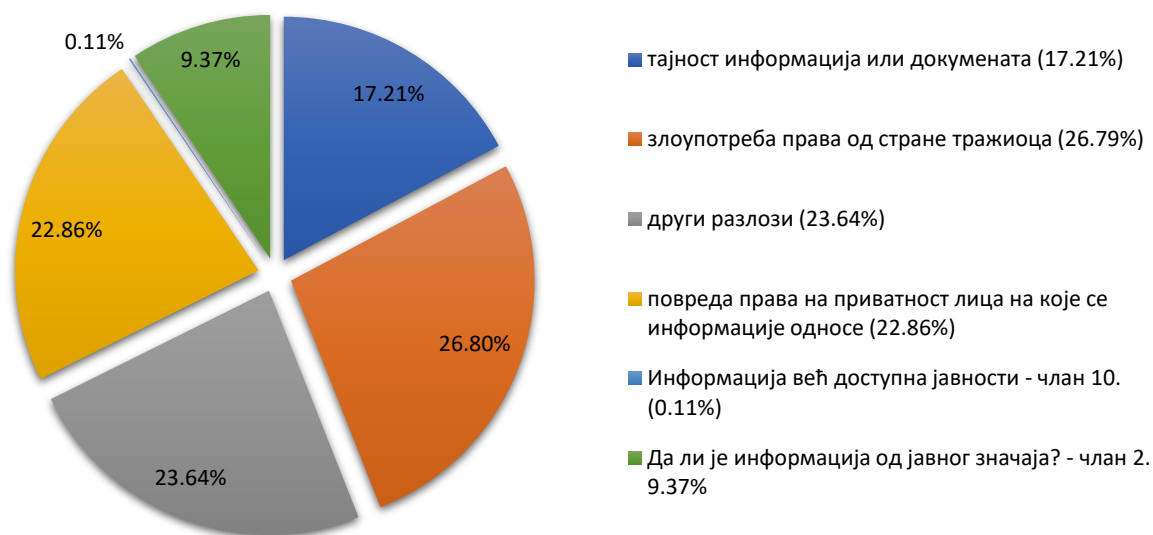
Подаци из дате табеле показују да је у 2022. години, на сваких 4,3 захтева поднетих министарствима, тражилац информација изјавио жалбу Поверенику због недобијања информација, што је слично као и 2021. године када је овај однос био 4,8. Тај однос је претходних година био бољи. Примера ради, у 2016. години једна жалба је изјављена на сваких 9,5 захтева, у 2017. години на сваких 7,7 захтева изјављена је једна жалба, а у 2018. години, жалба је изјављена на сваких 5,35 захтева.

У структури републичких органа и организација, највећи број захтева за приступ информацијама поднет је Министарству унутрашњих послова (1.142) и Републичком геодетском заводу (465), као и број изјављених жалби у 2022. години, 302 против МУП-а и 185 против РГЗ-а.

⁴⁵ Ово министарство није доставило Поверенику годишњи извештај за 2022. годину;

⁴⁶ Ово министарство није доставило Поверенику годишњи извештај за 2022. годину;

Графикон 9 - Разлози одбијања захтева тражилаца информација у решеним жалбама

У 2022. години, у предметима у којима су решењем одбијали захтеве тражилаца информација као неосноване (у 918 предмета), органи власти су се позивали на злоупотребу права од стране тражилаца информација у 246 случајева или у 26,79% жалби у којима је донето решење о одбијању захтева. У 158 предмета органи власти су се позвали на тајност информација или докумената или у 17,21% (за 6,24% више него у 2021. години), док су се у скоро дупло већем броју предмета позивали на повреду права на приватност лица на које се информације односе (у 210 предмета или у 22,86%). Органи власти су се у 86 предмета или у 9,37% позвали на члан 2. ЗСПИЈЗ (да ли је информација од јавног значаја?), а у само једном предмету на члан 10. ЗСПИЈЗ (да је информација већ доступна јавности).

Анализирајући разлоге одбијања захтева тражилаца уочљиво је да је злоупотреба права од стране тражиоца најчешћи разлог одбијања захтева (26,79%). Ово је занимљиво, између осталог, из следећих разлога: 1) Изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја брисан је институт злоупотребе права; 2) У жалбама које су изјављивали злонамерни жалиоци из Врања органи јавне власти се нису позивали на злоупотребу права, већ су поступали по захтевима и достављали тражене информације, јер су се тражене информације односиле на јавне набавке. Из овог се да закључити да се органи јавне власти и даље у значајном броју случајева неосновано позивају на злоупотребу права, што последично значи да поред неспорне стварне злоупотребе права у огромном броју и даље имамо значајан број „злоупотребе права“ од стране органа јавне власти. Осим тога, први пут се да уочити појава значајног броја одбијања захтева тражилаца са образложењем да тражена информација није информација од јавног значаја у смислу чл. 2. Закона, иако испуњава све законом прописане елементе да би се сматрала информацијом од јавног значаја.

Графикон 10 - Број неизвршених решења Повереника донетих у 2022. години (148 од 547 донетих решења са налогом да се омогући приступ информацијама) ⁴⁷

Од 547⁴⁸ решења које је Повереник донео по жалбама тражилаца информација којима је органима власти наложио да им информације учине доступним, органи нису поступили у 148 случајева или у 27,06%, што значи да степен извршења одлука Повереника у просеку износи 72,94%.

Степен извршења решења Повереника донетих по жалбама новинара и представника медија, којима је наложено достављање захтеваних информација и даље је незадовољавајући. Тако од 178 решених жалби новинара и представника медија, 37 је окончано налогом да се информације доставе тражиоцу, по којима органи власти у 12 случајева или 32,4% од броја наложених мера у новинарским жалбама, нису поступили, што је посебно забрињавајући податак, имајући у виду садржај информација које су биле предмет њихових захтева, тј. чињеницу да новинари увек извештавају о темама које су од значаја за ширу јавност.

Осим тога, проценат неизвршених решења по жалбама новинара и представника медија (32,4%) је виши у односу на проценат неизвршених решења кад су у питању други жалиоци (27,06%), што није прихватљиво, будући да је реч о професији која информације потражује ради писања и извештавања јавности о темама од општег интереса јавности.

⁴⁷ Саставни део Извештаја је Преглед неизвршених решења Повереника донетих у 2022. години, са стањем на дан 28.2.2022. године.

⁴⁸ У укупно 646 жалби Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 547 решења, а 99 је спојено приликом решавања.

Графикон 11 - Врста тражених информација у неизвршеним решењима Повереника из 2022. - 148 неизвршених решења

Анализирајући врсту ускраћених информација у неизвршеним решењима Повереника уочава се да су три најчешће ускраћене врсте тражених информација следеће: 1) Информације о буџету (25,68%); 2) Информације о поступцима пред органима управе (24,32%) и 3) Информације о угрожавању и заштити животне средине (20,94%). Ово су посебно забрињавајући подаци из разлога што прве две категорије информација (буџет и поступци пред органима управе) јесу информације које су од изузетног значаја за транспарентност рада органа јавне власти, законитост њиховог рада и борбу против корупције, те као такве начелно увек морају бити доступне јавности. Такође, неуобичајено висок проценат ускраћених информација у вези са угрожавањем и заштитом животне средине је изразито забрињавајући, будући да је реч о информацијама које имају тзв. привилеговани статус у смислу краћих и хитних рокова за поступање по захтевима за приступ, за решавање по жалбама и које су од изузетног значаја за здравље људи и њихове одлуке у вези са понашањем у односу на садржину тих информација.

3.2.1.2. Административно/управно извршење решења Повереника

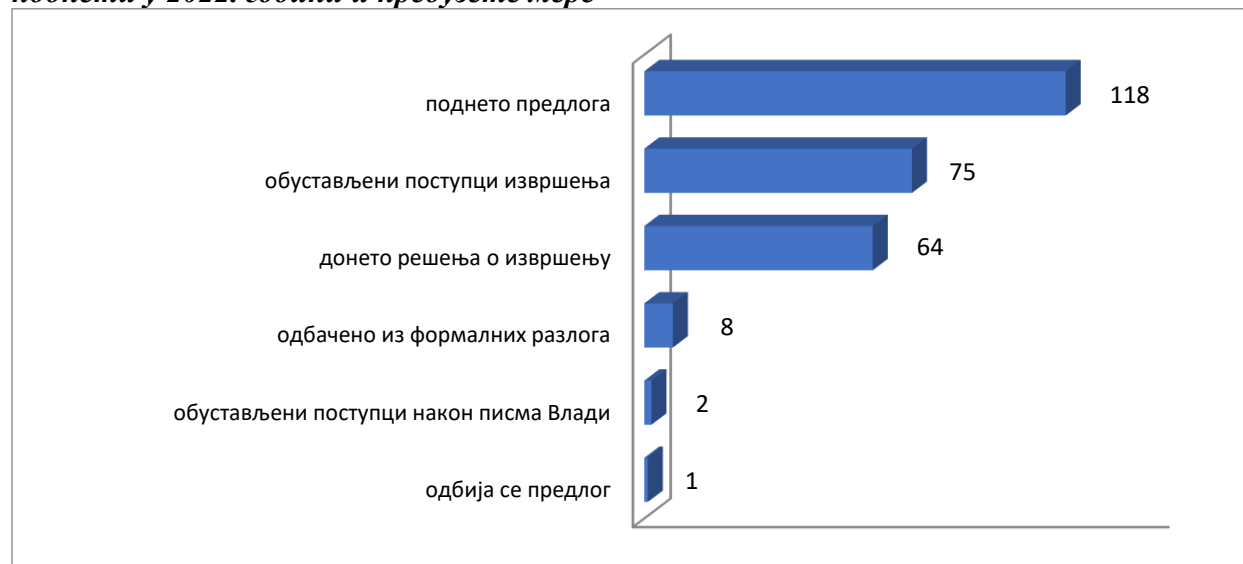
У 2022. години, Повереник је на предлог странака-тражилаца информација, покретао поступке административног извршења својих решења, али када су у питању предлози поднети по закону које је важио до 16.2.2022. године није их могао спроводити изрицањем новчаних казни из разлога који су објашњени у делу овог извештаја који говори о стању и препрекама у остваривању права. На основу извештаја органа и информација добијених од странака, евидентирано је да је само у два случаја након обраћања Влади, дошло до извршења решења Повереника. У тим предметима странке су

одустале од предлога за извршење, јер су првостепени органи јавне власти у међувремену поступили по решењу Повереника. Притом, Влада није обавестила Повереника да је у тим предметима пружила помоћ у поступку административног извршења.

Што се тиче предлога за управно извршење одлука Повереника по закону који се примењује од 17.2.2022. године, као што је објашњено у делу овог извештаја који говори о стању и препрекама у остваривању права, деблокирани су механизми за управно извршење одлука Повереника, али током 2022. године није донето ниједно решење о новчаном кажњавању јер се нису били стекли законски услови за то, односно поступци нису дошли у ту фазу, тако да ће се пуни ефекти законских измена видети у предстојећем периоду.

Преглед предузетих мера приказан је у графикону који следи.

Графикон 12 - Предлози за административно/управно извршење решења Повереника поднети у 2022. години и предузете мере

3.2.1.3. Прекршајна одговорност

Измењеним и допуњеним ЗСПИЈЗ поштрена је прекршајна одговорност за кршење одредаба ЗСПИЈЗ-а. Предвиђена је и прекршајна одговорност не само овлашћених лица и руководилаца органа, већ и свих запослених у органима јавне власти за пропуштање испуњења обавеза по овом закону.

3.2.1.3.1. Прекршајни налог

Када поводом жалбе због непоступања по захтеву (“ћутање управе”) утврди да је жалба основана, Повереник ће решењем наложити органу власти да у одређеном року поступи по захтеву (чл. 24. ст. 6. Закона). У овим ситуацијама Повереник не одлучује мериторно о захтеву. Када Повереник донесе овакво решење, он у складу са законом који регулише прекршајни поступак издаје прекршајни налог из чл. 47. Закона (чл. 24. ст. 10.

Закона), којим је прописано да ће се новчаном казном у износу од 30.000 динара казнити за прекршај овлашћено лице за поступање по захтевима (односно руководилац органа ако овлашћено лице није одређено), ако не поступи по захтеву у складу са роковима из члана 16. Закона (“ћутање управе”).

Повереник је током 2022. године издао 126 прекршајних налога у складу са чл. 47. Закона (чл. 24. ст. 10. Закона) и то 95 налога овлашћеном лицу за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја у органу власти и 31 налог руководиоцу органа власти (из разлога што у тим органима није одређено овлашћено лице за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја), а ово све из разлога што органи јавне власти нису поступили по захтевима за приступ информацијама у закону одређеном року, због чега је Повереник донео решења којим је наложио тим органима јавне власти да поступе по захтеву за приступ информацијама (чл. 24. ст. 6. и 10. Закона).

Према информацијама којима располаже Повереник у 94 случаја плаћене су новчане казне по издатим прекршајним налозима (78 у року и 16 ван рока), док по осталим налозима није поступљено.

Повереник је у 6 случајева поднео захтев суду за принудно извршење новчане казне и до краја извештајног периода донето је 1 решење о извршењу. Истовремено, у 19 случајева овлашћена лица за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, односно руководиоци органа власти, којима су издати прекршајни налози поднели су захтеве за судско одлучивање, од чега је до краја извештајног периода суд један захтев одбацио.

Прекршајни налози издати су овлашћеним односно одговорним лицима у следећим органима власти:

Републички органи (51), од чега министарствима 46. Посебно је забрињавајућа чињеница да је против овлашћеног лица у Министарству заштите животне средине издато чак 42 прекршајна налога;

Органи локалне самоуправе (30), од чега Градској управи Града Београда 11, а Градској управи Града Ваљева чак 10 прекршајних налога;

Републичка јавна предузећа (9);

Установе у области здравства (9);

Установе у области образовања (8);

Локална јавна предузећа (7);

Установе у области правосуђа (5);

Спортски савези (4);

Установе у области културе (2);

Установе социјалне заштите (1).

У 4 случаја, након достављања списка предмета из Сектора за жалбе и извршења у области приступа информацијама ради издавања прекршајног налога, и то на захтев странке, исти нису поднети, јер је утврђено да није било прекршаја санкционисаним ЗСПИЈЗ.

3.2.1.3.2. Захтев за покретање прекршајног поступка

Повереник има нова овлашћења. Поред издавања прекршајног налога, овлашћен је и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје прописане Законом, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај. Тражилац информације не може да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против органа власти пре окончања поступка по жалби пред Повереником, односно пре окончања управног спора ако жалба Поверенику није допуштена. У овом случају тражилац информације је дужан да се претходно обрати Поверенику захтевом да Повереник поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, односно Управној инспекцији, ако је вођен управни спор. Ако Повереник, односно Управна инспекција, у року од осам дана не одговори тражиоцу информације на захтев за покретање поступка или му одговори да нема основа за подношење захтева за покретање прекршајног поступка, тек тада је тражилац информације овлашћен да сам поднесе захтев за покретање прекршајног поступка. Ако Повереник, односно Управна инспекција, поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, на захтев тражиоца информације или на сопствену иницијативу, дужан је да о евентуалном одустајању од тог захтева обавести тражиоца информације, у року од осам дана од дана одустајања од захтева, да би тражилац информације могао да настави поступак (чл. 28б).

Повереник је током 2022. године поднео 8 захтева за покретање прекршајног поступка и то:

- 5 захтева за покретање прекршајног поступка против овлашћеног лица органа власти:
  - 3 због достављања непотпуних или нетачних информација (чл. 16);
  - 1 због условљавања приступа информацијама доказивањем оправданог или другог интереса (чл. 4);
  - 1 због онемогућавања остваривања права на слободан приступ информацијама од јавног значаја (чл.22 ст.1. тач.6.)
- 3 захтева за покретање прекршајног поступка против руководиоца органа власти и то због непоступања по решењу Повереника (чл. 28. ст.1).

У 12 случајева након достављања списка предмета из Сектора за жалбе и извршења у области приступа информацијама ради захтева странке за покретање прекршајног поступка, странка је обавештена да Повереник нема овлашћења за покретање прекршајног поступка.

У 16 случајева, након достављања списка предмета из Сектора за жалбе и извршења у области приступа информацијама ради подношења захтева за покретање прекршајног поступка, и то на захтев странке, исти нису поднети, јер је утврђено да није било прекршаја санкционисаним ЗСПИЈЗ.

3.2.2. Заштита права пред Управним судом и другим судовима

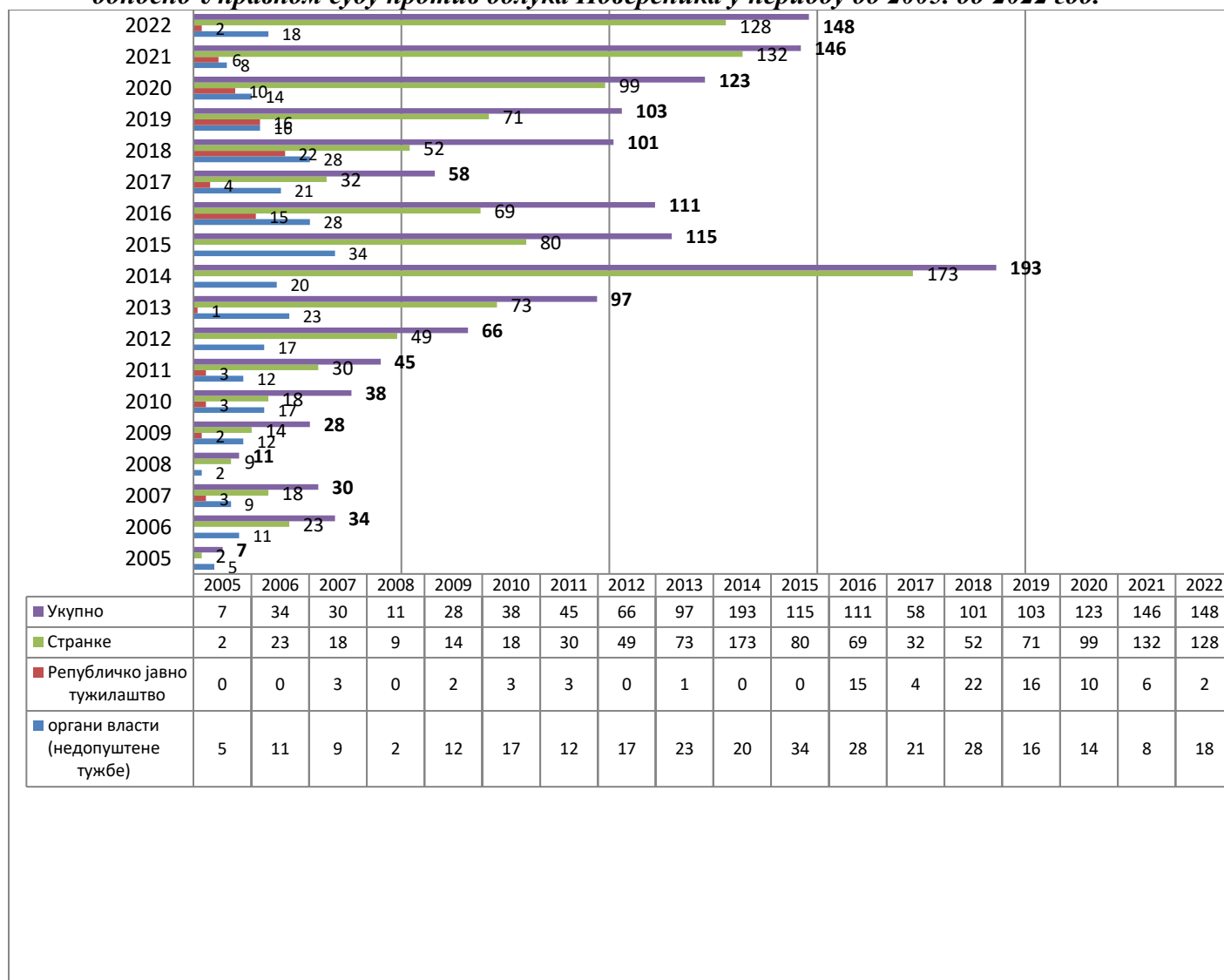
Судска заштита права на слободу приступа информацијама **пред Управним судом** у управном спору, обезбеђена је у погледу законитости одлука Повереника и одлука седам

органа против којих није дозвољена жалба Поверенику и који су изузети од заштите пред Повереником (Народна скупштина, Председник Републике Србије, Влада Републике Србије, Врховни касациони суд Србије, Уставни суд Србије, Републички јавни тужилац и Народна банка Србије).

Право на подношење тужбе Управном суду има странка која је незадовољна одлуком и Републички јавни тужилац, када је одлуком повређен јавни интерес.

Против правоснажне одлуке Управног суда странка и надлежни јавни тужилац могу да поднесу **Врховном касационом суду захтев за преиспитивање судске одлуке, у случајевима када је Управни суд одлучивао у спору пуне јурисдикције.** У 2022. години, према информацијама којима располаже Повереник, Врховном касационом суду је поднет 1 захтев за преиспитивање одлуке Управног суда.

Графикон 13. -Преглед тужби по подносиоцима поднетих Врховном суду Србије, односно Управном суду против одлука Повереника у периоду од 2005. до 2022 год.

Графикон 14 - Тужбе против Повереника у области слободе приступа информација од 2005-2022

У графикону је приказан преглед одлука које је су донете по поднетим тужбама.

Наведени подаци показују да је од почетка рада Повереника, у судским поступцима преиспитивања законитости његових одлука, у 1.164 решених предмета од укупно 1.454 поднете тужбе, **91,5% или 1.064 одлука Повереника потврђена од стране суда. Процент потврђених одлука Повереника би био значајно бољи да није дошло до изненадне промене става Управног суда, утврђеног на 105. седници свих судија одржаној дана 21.6.2022.године, у погледу основаности накнаде трошкова за заступање тражилаца информација од стране адвоката у поступку по жалби пред Повереником и то без икакве правне аргументације и образложења суда због чега је након више од 13 година промењен став Суда, а о чему се више може видети у одељку [2.А.2.](#) овог извештаја: **О остваривању права јавности да зна у 2022. години и препрекама.****

Према информацијама којима располаже Повереник, у 2022. години Управном суду⁴⁹ поднето је 148 тужби против Повереника, од чега је 114 тужби достављено Поверенику на изјашњење. Од поднетих 148 тужби, 124 тужбе је поднето на одлуку Повереника, а 24 тужбе је поднето из разлога што Повереник није донео одлуку по његовој жалби у законском року.

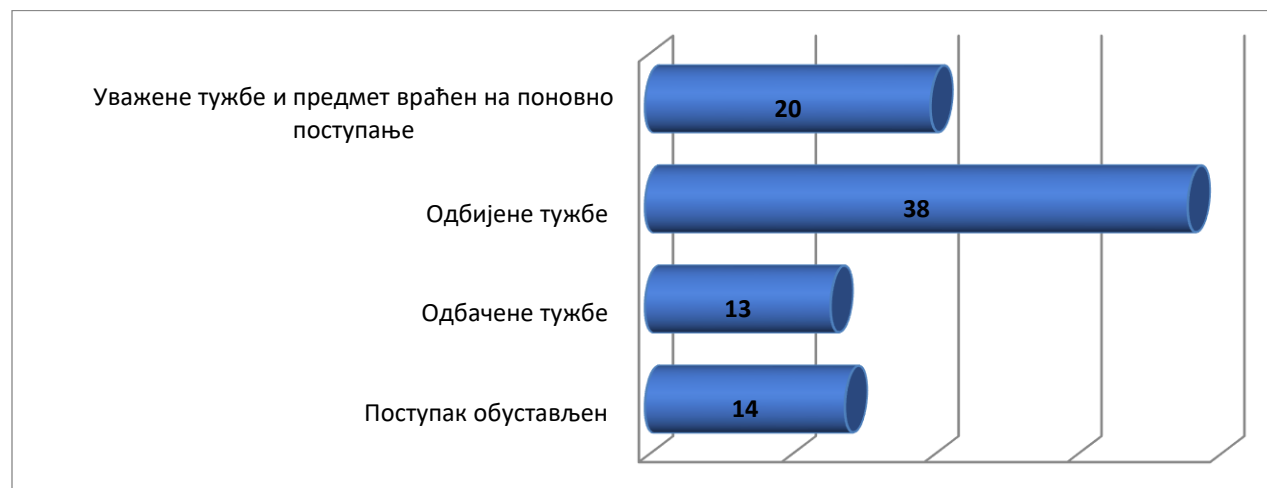
Подносиоци тужби против Повереника у 2022. години су: странке тј. тражиоци информација (128), Републички јавни тужилац (2) и првостепени органи⁵⁰ (18).

⁴⁹ Допис Управног Суда Су III-19 2/22 од 13 01 2023. године

⁵⁰ 6 тужби поднетих од стране првостепених органа су одбачене као недопуштене, док 12 тужби још увек није решено.

Управни суд је у току 2022. године решио укупно 85 тужби (од решених тужби 24 су из 2022 године, док је 61 тужба из претходног периода). Тужбе су решене на следећи начин: 38 тужби је одбијено, 13 је одбачено, 14 поступака је обустављено, и 20 тужби је уважено, тј. решење Повереника је поништено и предмет је враћен на поновно одлучивање. У погледу тих уважених тужби, углавном се ради о предметима којима су поништена решења Повереника којима је одбио захтев за накнаду трошкова заступања по жалби пред Повереником или је одбио жалбу којом је одбијен захтев за накнаду наведених трошкова; а што је последица изненадно измењеног става Управног суда са 105. седнице свих судија, без било какве правне аргументације зашто је дошло до промене става, а о чему је већ било речи (видети одељак [2.А.2.](#) овог извештаја: **О остваривању права јавности да зна у 2022. години и препрекама**).

Графикон 15 - Преглед одлука Управног суда донетих у 2022. години по тужбама против одлука Повереника

Изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Народна банка Србије сврстана је у ред органа јавне власти против којих није дозвољена жалба Поверенику (чл. 22 ст. 3).

Подаци показују да је у периоду од 2005. до 2022. године против седам највиших државних органа против чијих одлука није дозвољена жалба Поверенику поднето укупно 390 тужби од којих је 219 решено, тако што је 146 тужби одбијено, 88 је одбачено, 74 је уважено, а 11 поступака је обустављено.

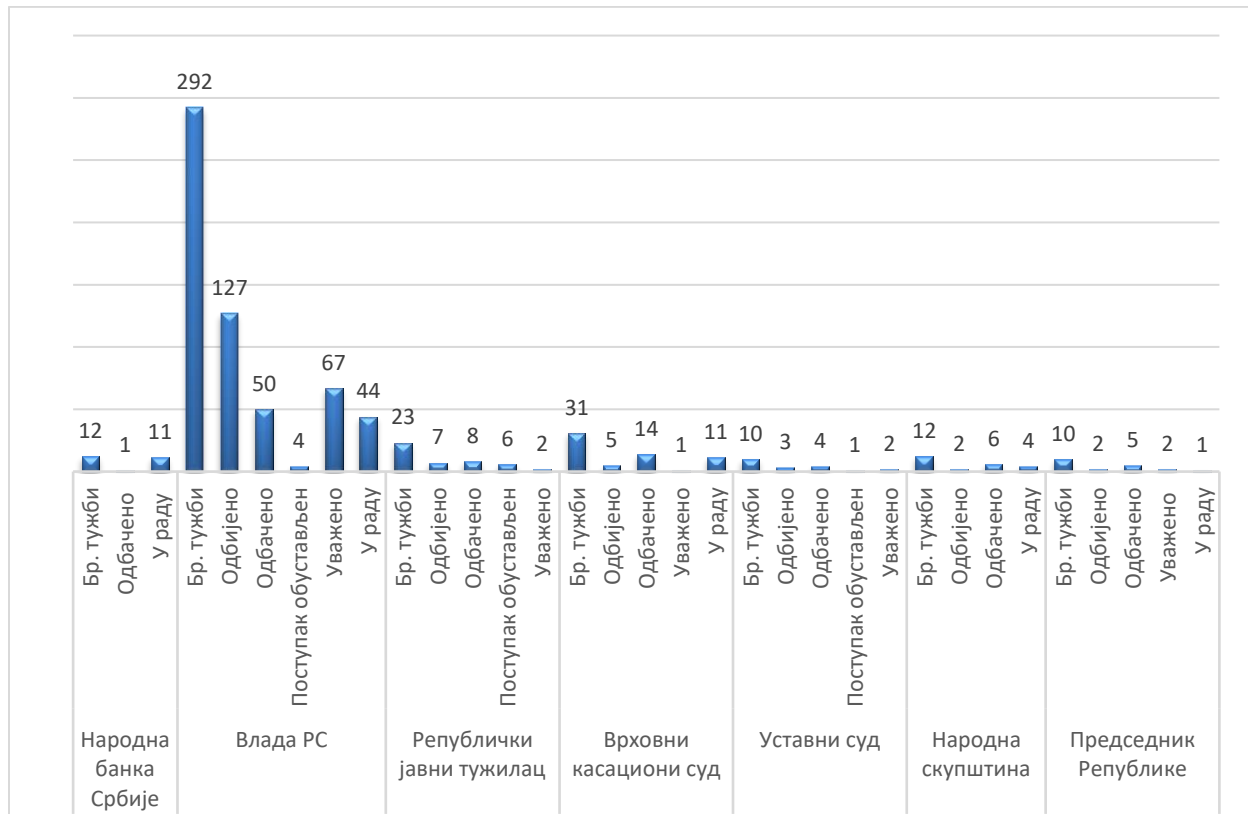
Највећи број тужби је поднето против Владе Републике Србије и то 292, од којих је 248 решено, тако што је 127 тужби одбијено, 67 је уважено, 50 је одбачено, док су 4 поступка обустављена.

У 2022. години Управном суду Републике Србије је против највиших државних органа поднето 48 тужби, од којих су само 3 решене тако што су одбачене. Од поднетих тужби 31 тужба је поднето против Владе Републике Србије (21 на “ћутање управе”), 1 против Врховног касационог суда (на “ћутање управе”), 4 против Народне скупштине, (све на “ћутање управе”) и 12 против Народне банке Србије (9 на “ћутање управе”).

У току 2022. године Управни суд је решио 21 тужбу поднету против највиших државних органа (три поднета у 2022. години, а осталих 18 су из ранијег периода) и то тако што је 5 тужби уважио (свих 5 против Владе Републике Србије), 14 тужби је одбацио (9 против Владе, 2 против Народне скупштине, 1 против Републичког јавног тужиоца и једну поднету против Народне банке Србије), а 2 тужбе је одбио (против Врховног касационог суда).

Графикон 16 - Преглед и исход тужби поднетих Врховном суду, односно Управном суду против одлука или због непоступања шест највиших државних органа против којих није дозвољена жалба Поверенику, за период 2005 – 2022 година

Према информацијама којима располаже Повереник Уставни суд⁵¹ је у току 2022. године примио 55 уставних жалби против одлука Повереника. С обзиром на то да Уставни суд Србије уставне жалбе евидентира према оспореном акту, а не према примењиваном закону, не може се одредити који је број уставних жалбе из области слободног приступа информацијама, а које су из области заштите података о личности.

У току 2022. године Уставни суд је донео 2 одлуке по уставним жалбама из области слободе приступа информацијама.

У оба случаја Уставни суд је одбио уставне жалбе изјављене против, односно у вези одлука Повереника донетих по изјављеним жалбама. Обе уставне жалбе поднете су

⁵¹ Допис Уставног суда Су бр. 17/66 од 30. 12. 2022. године

од стране Фонда за хуманитарно право, због повреде права на суђење у разумном року и непоступања органа власти по налогу Повереника.

3.2.3. Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност

Изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја потпуно је измењен начин израде, објављивања и ажурирања информатора о раду органа власти. Такође, повећан је и број органа који су у обавези израде информатора о раду. Највећа промена се односи на начин израде, који је сада пресељен на платформу коју води и одржава Повереник, а то је Јединствени информациони систем информатора о раду (ЈИС). У моменту израде овог извештаја у ЈИС-у је објављено укупно 6.459⁵² информатора о раду органа власти, док је регистровано укупно 7.153 органа. Такође, Повереник је у складу са Законом израдио и објавио Упутство за израду и објављивање информатора о раду органа јавне власти („Сл. гласник РС“, број 10/22).

У складу са чланом 39. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавезу израде информатора о раду имају органи власти из члана 3. тач. 1) до 7), док органи власти из тач. 8) до 10) ту обавезу немају. У законском року, до 17.11.2022.године, информатор о раду објавило је укупно 5.349 органа власти, међу којима су најбројнији били органи локалне самоуправе и месне заједнице.

Такође, значајно је повећан број органа власти који су у обавези да достављају годишње извештаје Поверенику. Сада су у обавези да то чине сви органи власти из члана 3. ЗСПИЈЗ, којих у тренутку израде овог извештаја, по слободној процени, има 12.287. Број достављених извештаја за 2022. годину је 5.129, док је број регистрованих органа за приступ Порталу за достављање годишњих извештаја 5.582. Своју обавезу достављања извештаја Поверенику није извршило више од пола органа власти који ту обавезу имају по Закону.

На основу информација добијених из извештаја органа власти за 2022. годину (5.129 извештаја), 4.595 органа власти је објавило Информатор о раду у Јединственом информационом систему информатора о раду и на тај начин испунило своју законску обавезу. Такође, може се констатовати да је степен извршења законске обавезе у погледу спровођења обуке запослених у вези са применом Закона о приступу информацијама, побољшан у односу на претходне године, самим тим што је број органа који су доставили извештаје много већи него ранијих година (3.128 органа је пријавило да је испунило ову обавезу).

Иако је Повереник израдом посебног Портала за достављање извештаја у електронској форми олакшао овај поступак, а имајући у виду да је и рок за достављање извештаја изменама Закона продужен до 31. јануара, и даље велики број органа власти не извршава ову законску обавезу. Разлоге неизвршавања ове законске обавезе треба тражити у одсуству одговорности за њено вишегодишње игнорисање. Анализом података

---

⁵² Број објављених информатора о раду у Јединственом информационом систему на дан 31.12.2022.године.

утврђено је да многи републички органи нису доставили годишњи извештај за 2022. годину.

Број достављених извештаја органа из категорије установа образовања (школе, предшколске установе) сличан је као прошле године и износи 1.682, а повећан је и број извештаја органа локалне самоуправе скоро дупло. Примећено је и незнатно повећање броја достављених извештаја републичких органа и организација (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе итд.). Ловачка удружења су у великом броју испунила ову своју обавезу, њих 71, док је чак 912 месних заједница испунило ову законску обавезу.

Табела 6. - Подаци из годишњих извештаја органа власти о радњама предузетим у циљу примене ЗСПИЈЗ у 2022. години⁵³

Државни орган	Бр. држ. органа	Доставили извештај бр. и %	Објавили Информатор у Јединственом информационом систему-бр. и %	Спровели обуку бр. и %	Одржавају носаче информац. бр. и %
Органи из чл. 22. Закона (Н.скупштина, председник Републике, Врх. касациони суд, Уставни суд, Влада, Р.Ј. тужилац, НБС)	7	6 (85,7%)	5 (71,4%)	3 (42,9%)	6 (85,7%)
Министарства (без органа у саставу)	25	22 (88%)	19 (76%)	19 (76%)	22 (88%)
Републички органи и организације (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе...)	564	304 (53,9%)	239 (42,4%)	217 (38,5%)	273 (48,4%)
Судови	156	137 (87,8%)	137 (87,8%)	113 (72,4%)	136 (87,2%)
Тужилаштва	89	66 (74,2%)	65 (73,1%)	51 (57,3%)	65 (73,1%)
Остали органи власти (органи АП Војводине, установе образовања, орг. локалне самоуправе, јавна предузећа, установе у области здравства, културе, информисања итд.)	11.446	4594 (40,1%)	4130 (36,1%)	2725 (23,8%)	4465 (39,1%)
Укупно	12.287 ⁵⁴	5.129 (41,8%)	4.595 (37,4%)	3.128 (25,5%)	4.967 (40,4%)

У извештају Управног инспектората⁵⁵ се наводи да је „Управна инспекција поступала по 216 решења које је Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности донео у поступку по жалби тражиоца информација, а која су

⁵³ Проценти у табели су исказани у односу на број државних органа који су у обавези достављања годишњих извештаја Поверенику.

⁵⁴ Број органа власти који су у моменту израде овог извештаја имали обавезу достављања извештаја, с обзиром на то да је овај број променљив, као и да је Каталог органа јавне власти информативног карактера.

⁵⁵ Допис Управног инспектората број 021-02-18/2022-01 од 30.1.2023.

достављена овом органу. У 105 предмета је утврђено да је орган јавне власти поступио по решењу Повереника и тражиоцу информације учинио доступним тражене информације, док је у осталим предметима поступање управне инспекције у току.

Поступано је по 125 представки подносилаца у вези са применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Годишњим програмом рада за 2022. годину није било предвиђено да управни инспектори спроводе редовне инспекцијске надзоре над применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Годишњим програмом рада Управне инспекције за 2023. годину планирани су редовни инспекцијски надзори над применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у оквиру којих ће се нарочито надзирати израда, објављивање и ажурност информатора о раду, овлашћена лица за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја, поступање по захтевима, подношење годишњег извештаја Поверенику и др.“

Табела 8. - Преглед захтева за покретање прекршајног поступка за прекршаје из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и исход пред првостепеним судовима за прекршаје из 2022. године

Прекршајни суд	Подносилац	Правна квалификација	Бр.поднетих захтева	Осуђујућа пресуда	Опомена	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Решено на др.начин (спојено, месна ненадлежност и др.)
Београд	Оштећени	Члан 46	623	112 ⁵⁶	9	6		27	45	4
		Члан 47	14							
		Члан 48	1							
Ниш	Оштећени	Члан 46	114	5 ⁵⁷	12	4	5	6	1	32
Нови Сад	Оштећени	Члан 46	67	2 ⁵⁸		4	5	5		1
Крагујевац	Оштећени	Члан 46	19	2 ⁵⁹	2		1	1	4	
Аранђеловац	Оштећени	Члан 46	11	2 ⁶⁰		2		3		
Бачка Паланка	Оштећени	Члан 46	23			4	1	2		10
Бечеј	Оштећени	Члан 46	25	4 ⁶¹	4		2	2		9
Ваљево	Оштећени	Члан 46	126	16 ⁶²	2	1	1	3		62
		Члан 47	1							
Врање	Оштећени	Члан 46	180	2 ⁶³	12		112	10	10	
Вршац	Оштећени	Члан 46	52		2	2	3	2	1	4
Горњи Милановац	Оштећени	Члан 46	10	2 ⁶⁴				2	3	1
Зајечар	Оштећени	Члан 46	47	12 ⁶⁵	2	2		9	1	
Зрењанин	Оштећени	Члан 46	35		1		1	5		11
Јагодина ⁶⁶	Оштећени	Члан 46	43	11 ⁶⁷	10	6	4	18		8

⁵⁶ 40 новчаних казни од 5.000, 6 од 6.000, 11 од 7.000, 30 од 10.000, 1 од 12.000, 1 од 15.000, 17 од 20.000, 1 од 25.000, 2 од 30.000 и 3 од 40.000 динара

⁵⁷ 4 новчане казне од 5.000 и 1 од 10.000 динара

⁵⁸ 1 новчана казна од 5.000 и 1 од 20.000 динара

⁵⁹ 1 новчана казна од 5.000 и 1 од 8.000 динара

⁶⁰ 2 новчане казне од 5.000 динара

⁶¹ 2 новчане казне од 5.000, 1 од 6.000 и 1 од 10.000 динара

⁶² 10 новчаних казни од 5.000, 1 од 8.000 и 5 од 10.000 динара

⁶³ 2 новчане казне од 5.000 динара

⁶⁴ 2 новчане казне од 5.000 динара

⁶⁵ 12 новчаних казно од 5.000 динара

⁶⁶ Приказани и решени захтеви из претходног периода

⁶⁷ 9 новчаних казни од 5.000 и 2 од 10.000 динара

Прекршајни суд	Подносилац	Правна квалификација	Бр.поднетих захтева	Осуђујућа пресуда	Опомена	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Решено на др.начин (спојено, месна ненадлежност и др.)
Кикинда	Оштећени	Члан 46	25	3 ⁶⁸		1	2	5		12
Краљево	Оштећени	Члан 46	16			1				2
Крушевац	Оштећени	Члан 46	25	1 ⁶⁹	2	1		2		
		Члан 48	1					1		
Лазаревац	Оштећени	Члан 46	7	1 ⁷⁰	1					
Лесковац	Оштећени	Члан 46	24		3	3	1	5		
Лозница	Оштећени	Члан 46	16	1 ⁷¹		1	1	9		
Младеновац	Оштећени	Члан 46	11		1			2		2
Неготин	Оштећени	Члан 46	23	6 ⁷²	3		5	5		
Нови Пазар ⁷³	Оштећени	Члан 46	28	19 ⁷⁴		4		13	22	198
Обреновац ⁷⁵	Оштећени	Члан 46	19	1 ⁷⁶	6		1	12		
Панчево	Оштећени	Члан 46	121	6 ⁷⁷	8	1	1	2		42
Параћин	Оштећени	Члан 46	⁷⁸							
Пирот	Оштећени	Члан 46	18	1 ⁷⁹	8			9		
Пожаревац	Оштећени	Члан 46	75	26 ⁸⁰	10		1	23		1
Пожега	Оштећени	Члан 46	26	1 ⁸¹			6	6		2
Пријепоље	Оштећени	Члан 46	57	2 ⁸²						

⁶⁸ 1 новчана казна од 5.000, 1 од 10.000 и 1 од 20.000 динара

⁶⁹ 1 новчана казна од 5.000 динара

⁷⁰ 1 новчана казна од 5.000 динара

⁷¹ 1 новчана казна од 5.000 динара

⁷² 4 новчане казне од 5.000 и 2 од 10.000 динара

⁷³ Приказани и решени захтеви из претходног периода

⁷⁴ 11 новчаних казни од 5.000 и 9 од 10.000 динара.

⁷⁵ Приказани и решени захтеви из претходног периода

⁷⁶ 1 новчана казна од 10.000 динара

⁷⁷ 6 новчаних казни од 5.000 динара

⁷⁸ Није било захтева за покретање прекршајног поступка

⁷⁹ 1 новчана казна од 5.000 динара

⁸⁰ 7 новчаних казни од 5.000, 14 новчаних казни од 7.000 и 5 од 10.000 динара

⁸¹ 1 новчана казна од 5.000 динара

⁸² 2 новчане казне од 5.000 динара

Прекршајни суд	Подносилац	Правна квалификација	Бр.поднетих захтева	Осуђујућа пресуда	Опомена	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Решено на др.начин (спојено, месна ненадлежност и др.)	
Прешево	Оштећени	Члан 46	⁷⁸³								
Прокупље	Оштећени	Члан 46	14		3	1	2	6			
Рашка ⁸⁴	Оштећени	Члан 46	5		3			1			
Рума	Оштећени	Члан 46	74	7 ⁸⁵	1		3	42			
Сента	Оштећени	Члан 46	45	2 ⁸⁶	7	3		1			
		Члан 47	1					1			
Сјеница	Оштећени	Члан 46	10	5 ⁸⁷						5	
Смедерево	Оштећени	Члан 46	50	7 ⁸⁸	1	6	21	5			
Сремска Митровица ⁸⁹	Оштећени	Члан 46	79	1 ⁹⁰	5	1		12	2	24	
Сомбор	Оштећени	Члан 46	65	4 ⁹¹	1	3		3			
Суботица	Оштећени	Члан 46	34	1 ⁹²		6		12			
Трстеник	Оштећени	Члан 46	4		1	1		2			
Ужице	Оштећени	Члан 46	18	1 ⁹³	1	2	1	1			
Чачак	Оштећени	Члан 46	7	1 ⁹⁴				3			
Шабач	Оштећени	Члан 46	121		2		7	7	1	54	
Укупно Оштећени		Члан 46	2.392	267	123	56	187	283	90	484	
		Члан 47	16						1		
		Члан 48	2						1		

⁸³ Није било захтева за покретање прекршајног поступка

⁸⁴ Приказани и решени захтеви из претходног периода

⁸⁵ 4 новчане казне од 5.000 и 3 од 10.000 динара

⁸⁶ 2 новчане казне од 5.000 динара

⁸⁷ 3 новчане казне од 5.000 и 2 од 10.000 динара

⁸⁸ 5 новчаних казни од 5.000, 1 од 10.000 и 1 од 20.000 динара

⁸⁹ Приказани и решени захтеви из претходног периода

⁹⁰ 1 новчана казна од 5.000 динара

⁹¹ 3 новчане казне од 5.000 и 1 од 20.000 динара

⁹² 1 новчана казна од 5.000 динара

⁹³ 1 новчана казна од 10.000 динара

⁹⁴ 1 новчана казна од 15.000 динара

Подаци из табеле показују да су прекршајни судови за прекршаје из Закона о слободном приступу информацијама изrekli највећи број изречених казни у висини законског минимума, односно ближи доњој граници казни из Закона о слободном приступу информацијама, прописаних у распону од 5.000 до 10.000 динара.

Табела 9. - Преглед захтева за покретање прекршајног поступка за прекршаје из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и исход пред Прекршајним апелационим судом у Београду из 2022. године

Број примљених предмета	Осуђујућа пресуда (на плаћање новчане казне и изрицање опомене)	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Укинута одлука и враћано на поновно поступање	Решено на други начин:
1.449	405: - 386 потврђена првостепена пресуда, - преиначено 19 и то: 8 одлука казна смањена и 4 одлуке казна пооштрена где је првостепена пресуда била осуђујућа, 7 казна пооштрена где је првостепена одлука ослобађајућа,	18: - 17 потврђена првостепена пресуда - приначена 1 осуђујућа	195: -177 потврђена првостепена пресуда - преиначено 18, и то: ослобађајућих (7), обустава због застарелости (2), одбачаја (4) осуђујућих (4), обустава (1)	198: - 172 потврђена првостепена пресуда - преиначено 26 осуђујућих	209: - 134 потврђена првостепена пресуда - преиначено 75, и то: 22 ослобађајуће, 48 осуђујућих, 3 обуставе из др. разлога, 2 одбачаја	389, и то: - 49 одбачаја, - 120 ослобађајућих, - 152 осуђујуће, - 55 обустава због застарелости и - 13 обустава	17: - 7 одлука преиначено у погледу правне квалификације, 5 одлука преиначено из других разлога где је првостепена била ослобађајућа, 5 одлука преиначено из других разлога где је првостепена била осуђујућа
Укупно примљено 1.449 предмета Укупно решено 1.431 предмет							
	405	18	195	198	209	389	17

Према подацима прекршајних судова у Србији који су доставили податке Поверенику, у **2022. години ови судови су примили укупно 2.392 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде права на приступ информацијама**, с тим што су сви захтеви поднети од тражилаца информација у својству **оштећених**. Број поднетих захтева за покретање прекршајних поступака због повреде права на приступ информацијама од стране тражилаца информација, као оштећених, значајно је смањен у односу на претходне године и то за око 50%. То је последица чињенице да је 17.2.2022. године ступио на снагу Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, према ком оштећени више не могу поднети директно захтев за покретање прекршајног поступка суду, већ су претходно дужни да се обратe Поверенику, тј. да поднесу жалбу Поверенику, који је сада примарно овлашћен да изда прекршајни налог у случају „ћутања“ органа јавне власти по захтеву за приступ информацијама, односно да поднесе захтев за покретања прекршајног поступку уколико у поступку по жалби утврди да је дошло до извршења прекршаја санкционисаног Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Тек након што буде окончан поступак по жалби и Повереник нађе да нема места подношењу захтева за покретање прекршајног поступка, тек онда тражилац информације као оштећени може поднети захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду. Имајући у виду веома значајно повећање броја изјављених жалби Поверенику током 2022. године, може се закључити да су се предмети из прекршајних судова „прелили“ Поверенику.

Према подацима Прекршајног апелационог суда у Београду⁹⁵, тај суд је у 2022. години примио 1.449 предмета по жалбама на одлуке прекршајних судова у материји слободе приступа информацијама, и решио 1.431 предмет. Суд је по жалбама одлучио на следећи начин: **потврђено је 886 одлука и то:** 172 ослобађајуће пресуде, 386 осуђујућих пресуда, 177 одбачаја захтева и 151 о обустави поступка од чега је 134 обустава због застарелости, 11 обустава из других разлога и 1 обустава због одустанка подносиоца захтева; **преиначено је 138 одлука:** 26 осуђујућих на ослобађајућу, 4 казна ублажена где је првостепена била осуђујућа, 4 казна поштрена где је првостепена била осуђујућа, 4 казна смањена где је првостепена била осуђујућа, 7 казна поштрена где је првостепена била ослобађајућа, 7 у погледу правне квалификације где је првостепена била осуђујућа, 5 из других разлога где је првостепена била осуђујућа, 5 из других разлога где је првостепена била ослобађајућа, 1 осуђујућа на обуставу, 22 ослобађајуће на обуставу због застарелости, 48 осуђујућих на обуставу због застарелости, 3 обуставе из других разлога на обуставу за застарелости и 2 одбачаја на обуставу због застарелости; **укинута је 389 одлука по жалби на одлуке прекршајних судова** (49 одбачаја, 120 ослобађајућих, 152 осуђујуће и 68 обуставе – од чега је 55 обустава због застарелости, 12 обустава из других разлога и 1 обустава јер захтев није поднело овлашћено лице); **одбачено је 18 и то:** 7 ослобађајућих, 2 обуставе због застарелости, 4 решења којим је одбачен захтев за покретање прекршајног поступка, 4 осуђујуће и 1 обустава због одустанка подносиоца.

Анализирајући достављене податке закључује се да је Прекршајни апелациони суд као и у 2021. години у већем броју случајева него претходних година потврдио осуђујуће пресуде прекршајних судова.

---

⁹⁵ Извештај Прекршајног апелационог суда у Београду Су Ш-19 6/22 од 23.1.2023. године

Управни инспекторат Министарства државне управе и локалне самоуправе, надлежан за надзор над спровођењем Закона о слободном приступу информацијама, обавестио је⁹⁶ Повереника да је управна инспекција поступала по 216 решењу које је Повереник донео у поступку по жалби, као и по 125 представки подносилаца у вези са применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Управни инспекторат у 2022. години није поднео ниједан захтев за покретање прекршајног поступка због повреде права или због неизвршавања прописаних обавеза органа власти у вези са применом Закона о слободном приступу информацијама, из чега се закључује да непоштовање наведених законских обавеза остаје без одговорности.

3.2.4. Активности Повереника у вези са објављивањем информатора о раду

Објављивање информатора, уз обавезу редовног ажурирања података (најмање једном месечно) има за циљ да грађанима, медијима, органима власти и другим корисницима, учини доступним најважније информације о раду органа, кадровским и другим капацитетима органа, о његовој организацији, надлежностима, средствима рада, располагању јавним средствима, платама, државној помоћи, субвенцијама, донацијама, о међународним и другим пројектима и њиховој реализацији, јавним набавкама, врстама услуга које орган пружа и процедурама за остваривање права, о правним средствима у случају негативних исхода поступака пред органом, о врстама информација којима орган располаже и др.

Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС бр. 105 од 8.11.2021.) ступио је на снагу 16. новембра 2021. године, а његова примена је почела 17.2.2022. године. Наведеним законом прописано је да се информатор о раду израђује у електронском и машински читљивом облику, а објављује се путем јединственог информационог система информатора о раду, који води и одржава Повереник, у складу са упутством за израду и објављивање информатора о раду органа власти који доноси Повереник. С тим у вези, Повереник је предузео активности потребне за благовремено доношење наведеног упутства и успостављања предметног информационог система. Објављивање информатора о раду на заједничкој дигиталној платформи требало би да доведе до већег степена транспарентности, упоредивости и веће корисности података, као и лакшег праћења спровођења ове законске обавезе. Круг органа власти који имају обавезу израде информатора о раду је значајно проширен, а органи власти су имали рок од годину дана од дана ступања на снагу закона да израде информаторе у информационалном систему.

У 2022. години Повереник је приликом контролисања информатора о раду државних органа утврдио да се недостаци у информаторима у највећој мери огледају у следећем:

---

⁹⁶ Извештај Управног инспектората Министарства државне управе и локалне самоуправе бр. 021-02-18/2022-01 од 30.1.2023. године

- подаци у информатору се **не ажурирају редовно, у складу са Упутством па не испуњавају услов поузданости;**
- најчешће **недостаје преглед података о пруженим услугама;**
- **подаци о приходима и расходима, у којима подаци о буџету или недостају или су некомплетни;**
- **подаци о спроведеним јавним набавкама;**
- подаци о исплаћеним **платама, зарадама и другим примањима** су приказани у врло малом броју случајева;
- недостају **описи поступања у оквиру надлежности, овлашћења и обавеза;**
- такође и **услуге које орган пружа заинтересованим лицима, као и поступак ради пружања услуга.**

Поводом Међународног дана права јавности да зна, који се сваке године обележава 28. септембра, Комисија за доделу признања за унапређење права на слободан приступ информацијама за 2022. годину, а чији је председник Повереник, доделила је следећа признања:

- У категорији републичких органа награда је додељена Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог;
- У категорији правосудних органа Вишем суду у Новом Саду;
- У категорији покрајинских органа Дирекцији за робне резерве АП Војводине;
- За најбољи информатор о раду Министарству културе и информисања;
- У категорији локалних органа јавне власти први пут су добитници два органа локалне самоуправе-Град Суботица и Град Крушевац;
- У категорији највиших државних органа није додељена награда, као ни посебно признање за највећи допринос афирмисању права на приступ информацијама.

3.3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

3.3.1. Поступање Повереника у вршењу надзора

Повереник је у току 2022. године **окончао** укупно **416 надзора**, од којих је 308 покренуто 2022. године, а 108 надзора је из претходног периода. Од укупног броја окончаних надзора је 266 редовних, а 150 ванредних надзора.

Надзори (416) су окончани на следећи начин: 38 предмета је окончано тако што је утврђено да је поступљено по претходно спроведеном надзору, 373 предмета је окончано службеном белешком односно одговором подносиоцу представке јер је након спроведеног инспекцијског надзора утврђено да није било повреда ЗЗПЛ, 2 предмета је окончано подношењем захтева за покретање прекршајног поступка, 1 предмет је окончан подношењем кривичне пријаве, док су 2 предмета уступљена Министарству унутрашњих послова.

У случајевима у којима је утврдио да су повређене одредбе ЗЗПЛ (45), Повереник је:

- поднео 2 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде ЗЗПЛ,
- поднео 1 кривичну пријаву,
- донео 42 корективне мере у којима је у 39 случајева изрекао опомене руковоцима и у 3 случаја привремено или трајно ограничио вршење радње обраде, укључујући и забрану обраде.

Повереник је током 2022. године **покренуо 354 поступка надзора**, од чега 214 редовних и 140 ванредних надзора.

Од 140 ванредних надзора 106 је покренуто по представи, 21 поводом обавештавања Повереника о повреди података и 13 по другом основу.

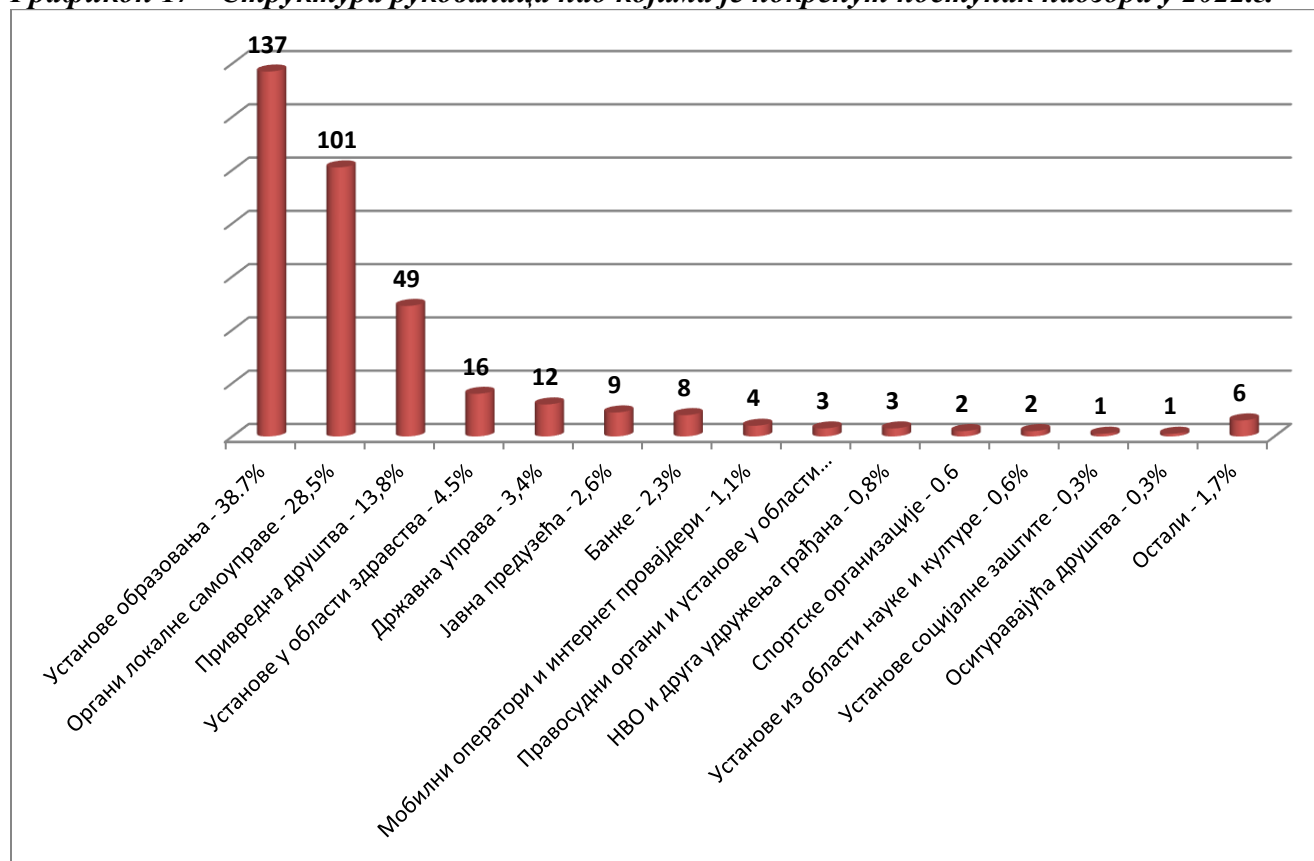
Имајући у виду руковоце над којима је Повереник покренуо поступак надзора током 2022. године, структура руковоца и разлози за вршење надзора битно су другачији у односу на претходну годину. Знатан број поступака надзора вршен је у предшколским установама и у органима локалне самоуправе.

Гледајући разлоге за вршење надзора повећан је удео безбедности података о личности као и претходне године, у односу на све прошле године, а неколико пута смањен проценат удела података о личности и личних докумената. И током 2022. године безбедност података о личности знатно је угрожена, посебно успостављањем нових информационих система, путем којих се обрађује велики број деликатних података о грађанима.

Тако, руковоци над којима је Повереник покренуо 354 поступака надзора (су најчешће: установе образовања - 137 (38,7%), органи локалне самоуправе 101 (28,5%), приватна друштва и предузетници – 49 (13,8%), установе из области здравства – 16 (4,5%), државна управа – 12 (3,4%), јавна предузећа - 9 (2,6%), банке – 8 (2,3%), мобилни оператори и интернет провајдери - 4 (1,1%), правосудни органи и установе из области правосуђа - 3 (0,8%), организације цивилног друштва и друга удружења грађана - 3 (0,8%), спортске

организације – 2 (0,6%), установе из области науке и културе - 2 (0,6%), установе социјалне заштите – 1 (0,3%), осигуравајућа друштва – 1 (0,3%) и остали 6 - (1,7%).

Графикон 17 - Структура руковаца над којима је покренут поступак надзора у 2022.г.

Најчешћи разлози за покретање надзора су: безбедност личних података (41,1%), образовање (21,9%), лични подаци (име, презиме, адреса) (4,7%), видео надзор (4,3%), обрада посебних врста података (3,3%), Интернет и електронска комуникација (2,3%), ЈМБГ (2,3%), обрада података у области рада и запошљавања (2,3%), здравство (2,2%), службени регистри у којима су садржани лични подаци (1,5%), банкарски послови (1,5%), аудио надзор (1,2%), одбрана, безбедност, унутрашњи послови (1%), уступање личних података корисницима података (1%), обрада података у уговорним односима између физичких и правних лица (1%), телекомуникације, пошта, радиодифузија (0,8%), лична документа (фотокопирање, задржавање и сл.) (0,8%), обрада података о малолетним лицима (0,8%), јавно информисање (0,7%), злоупотреба личних података (0,7%), обрада података на друштвеним мрежама (0,7%), стамбени односи (0,7%), заштита потрошача (0,5%), обрада података у судским поступцима (0,5%), обрада података коју врше инспекцијски органи (0,5%), комунална делатност (0,3%), јавни превоз (0,3%), породична и социјална заштита (0,3%), осигурање имовине и лица (0,2%), уговорна обрада (односи између руковаца и обрађивача) (0,2%), обрада података у поступку принудног извршења (0,2%) и подаци о економском стању лица на које се односе (покретна и непокретна имовина) (0,2%).

- подаци се не прикупљају у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се обрађују на начин који није у складу са тим сврхама – чл 5. ст.1. тач.2. (5);
- подаци нису примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде – чл.5. ст.1 тач.3. (9);
- подаци се не чувају у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде – чл.5. ст.1. тач.5. (1);
- подаци се не обрађују на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера – чл.5. ст.1. тач.6. (2);
- руковалац обрађује податке о личности без сагласности лица на које се подаци односе односно није у могућности да предочи да је лице на које се подаци односе дало пристанак на обраду својих података – чл. 15. и 16. (2);
- руковалац обрађује посебне врсте података о личности супротно чл. 17. и 18. (2);
- лицу на које се односе подаци који се прикупљају нису пружене информације у складу са чл. 23. (3);
- руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде не предузима одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере – чл. 42. (11);
- руковалац или обрађивач не воде прописане евиденције о обради – чл. 47. (3);
- руковалац или обрађивач нису спровели одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик – чл. 50. (2);
- руковалац није извршио процену утицаја на заштиту безбедности података на начин предвиђен чл. 54. (2);
- руковалац или обрађивач нису објавили контакт податке лица за заштиту података о личности и нису их доставили Поверенику, супротно члану 56. ст. 11 (1).

3.3.1.1. Контролне листе

У току 2022. године на адресе **2.067** руковалаца **упућена је контролна листа**, од чега је у 1.402 случаја Повереник извршио процену ризика, с тим што је **1.399** руковалаца доставило Поверенику попуњену контролну листу на основу које је Повереник проценио ниво ризика обраде података о личности, док су **3** руковаоца самоиницијативно доставило попуњену контролну листу Поверенику, на основу које је Повереник такође проценио ниво ризика обраде података о личности. Попуњену контролну листу није доставило 38 руковалаца ни након интервенције Повереника, док су остали поступци у току.

Структура руковалаца којима је послата контролна листа у 2022. години је следећа:

- установе основног и средњег образовања (1.735) од којих до краја извештајног периода 2 нису доставиле попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника. На основу достављених контролних листа до краја извештајног периода

(1.106) ниво ризика је код ових руковалаца у 16 случаја процењен као средњи, у 688 као низак и у 402 случаја као незнатан.

- предшколске установе (275) од којих 35 није доставило попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника. На основу достављених контролних листа (240), од којих су 3 предшколске установе самоиницијативно доставиле контролну листу Поверенику, ниво ризика је код ових руковалаца у 2 случаја као средњи, у 181 као низак и у 57 случаја као незнатан;

- органи локалне самоуправе (57) од којих 1 није доставио попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника. На основу достављених контролних листа (56) ниво ризика је код ових руковалаца у 1 случају процењен као висок, у 8 као средњи, у 45 као низак и у 2 случаја као незнатан.

На основу свих добијених података Повереник је донео план инспекцијског надзора за 2023. годину.

Од почетка примене новог ЗЗПЛ-а па до краја извештајног периода контролна листа упуњена је на адресе **4.633 руковалаца**, од чега је у 3.680 случајева извршена процена ризика, с тим што је 3.635 руковалаца доставило Поверенику попуњену контролну листу на основу које је Повереник проценио ниво ризика обраде података о личности, док је 45 руковалаца самоиницијативно доставило попуњену контролну листу Поверенику, на основу које је Повереник такође проценио ниво ризика обраде података о личности. Укупно 326 руковалаца није доставило попуњену контролну листу Поверенику.

3.3.1.2. Обавештавање Повереника о повреди података

Од почетка примене Закона до 31.12.2022. године Поверенику је поднето **106** обавештења руковалаца о повредама података о личности које могу произвести ризик по права и слободе физичких лица, (и то у периоду значајно појачаних претњи по безбедност рачунарских мрежа од стране тзв. „крипто локера“ и других врста рансомвера), док је број предметних обавештења у току 2022. године био укупно **40** (од којих је до краја извештајног периода обрађено њих 38), и то:

- 23 привредна друштва;
- 7 банака;
- 3 мобилна и интернет оператора;
- 3 установе из области здравства;
- 2 органа власти на републичком нивоу;
- 1 високошколска установа;
- 1 установа из области науке и културе,

што и даље наводи на закључак да бројни руковоаоци још увек нису упознати с постојањем наведене законске обавезе, или што је вероватније, уздржавају се од обавештавања Повереника како се не би изложили евентуалном инспекцијском надзору и/или репутационом ризику који би могао имати утицај на пословање и поверење клијената, односно прималаца њихових производа и/или услуга. Ово стога, што се према расположивим извештајима на дневном нивоу, у тзв. „сајбер простору“, одвија велики број

напада на ИКТ инфраструктуру бројних руковалаца, те чињеницу да ће 2022. година на глобалном нивоу бити упамћена по великом броју напада различитих врсти рансомвера који су као последицу оставили огромну материјалну штету широм света.

На основу заprimљених обавештења се у циљу евентуалног даљег поступања у виду вршења инспекцијског надзора списи достављају овлашћеним лицима Повереника на даље поступање.

3.3.1.3. Евиденције о лицима за заштиту података о личности

У току 2022. године служба Повереника је евидентирала **616** лица за заштиту података о личности.

Од почетка примене ЗЗПЛ укупно **4.378** руковалаца доставило је евиденцију о лицу за заштиту података о личности, од чега 2.686 органа власти, иако њих нешто преко 12.000 имају законску обавезу да то учине.

Табела 10. - Структура руковалаца који су доставили евиденцију о лицима за заштиту података о личности

Привредна друштва, компаније, банке и осигуравајућа друштва	1.293
Установе образовања	1.293
Органи власти на републичком, покрајинском и локалном нивоу	351
Установе из области здравства	404
Правосудни органи и установе из области правосуђа	371
Установе социјалне заштите	172
Јавна предузећа	183
Установе из области науке и културе	145
Организације цивилног друштва и друга удружења грађана, политичке странке и синдикати	116
Интернет провајдери и мобилни оператори	22
Спортске организације и установе из области омладине и спорта	10
Медији	9
Установе из области пољопривреде	2
Адвокати	3
Остали	4

С обзиром на претпостављени број субјеката на које се односи обавеза одређивања лица за заштиту података о личности, објављивања његових контакт података, и достављања истих Поверенику, наведени број руковалаца, односно обрађивача који су то до 31.12.2022. године учинили - несумњиво указује на оправданост повереникових залагања да се путем слања контролних листа на адресе руковалаца и специјализованих обука подигне ниво свести обвезника ЗЗПЛ, те да се питање заштите података о личности у Републици Србији уреди на стратешки начин, што до сада никада није урађено.

У циљу олакшања испуњења наведене обавезе, као најмање захтевне од свих које прописује нови ЗЗПЛ, Повереник је на својој интернет презентацији, на адреси www.poverenik.rs/sr/заштита-података/лице-за-заштиту-података-о-личности.html дао врло пријемчиво и једноставно упутство, како и на који начин је наведену обавезу најједноставније извршити. И поред тога, не само да није забележен значајнији тренд повећања броја достављених обавештења о контакт подацима лица одређених за заштиту података о личности, већ су у не малом броју случајева примећене бројне неправилности у испуњавању ове законом прописане обавезе, као што су: достављање података, не за једно, већ за више лица одређених за заштиту података о личности; достављање приватних података лица одређених за заштиту података о личности (приватни контакт телефони, приватне имејл адресе, приватне адресе становања), достављање података за које не постоји прописана обавеза (ЈМБГ и сл.); достављање од стране органа власти приватних контакт имејл адреса, креираних на сервису електронске поште компаније Google, итд.

3.3.1.4. Именовање представника иностраних компанија

Током 2022. године, Повереник је примио писмене одлуке о именовању представника у складу са ЗЗПЛ од следећих компанија:

Табела 11. - Представници руковооца/обрађивача који немају седиште у Републици Србији

<p>Disney Plus Streaming Service (The Walt Disney Company Limited и Disney DTC EM Limited) са седиштем у Великој Британији, Енглеска и Велс</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Петрикић и Партнери, са седиштем у Ул. Крунска 73, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Disney Plus Streaming Service, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Aceville Pte. Limited са седиштем у Сингапуру</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Aceville Pte. Limited, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>First App Holdings Limited са седиштем у Хонг Конгу</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију First App Holdings Limited, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>High Morale Developments Limited са седиштем у Хонг Конгу</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом</p>

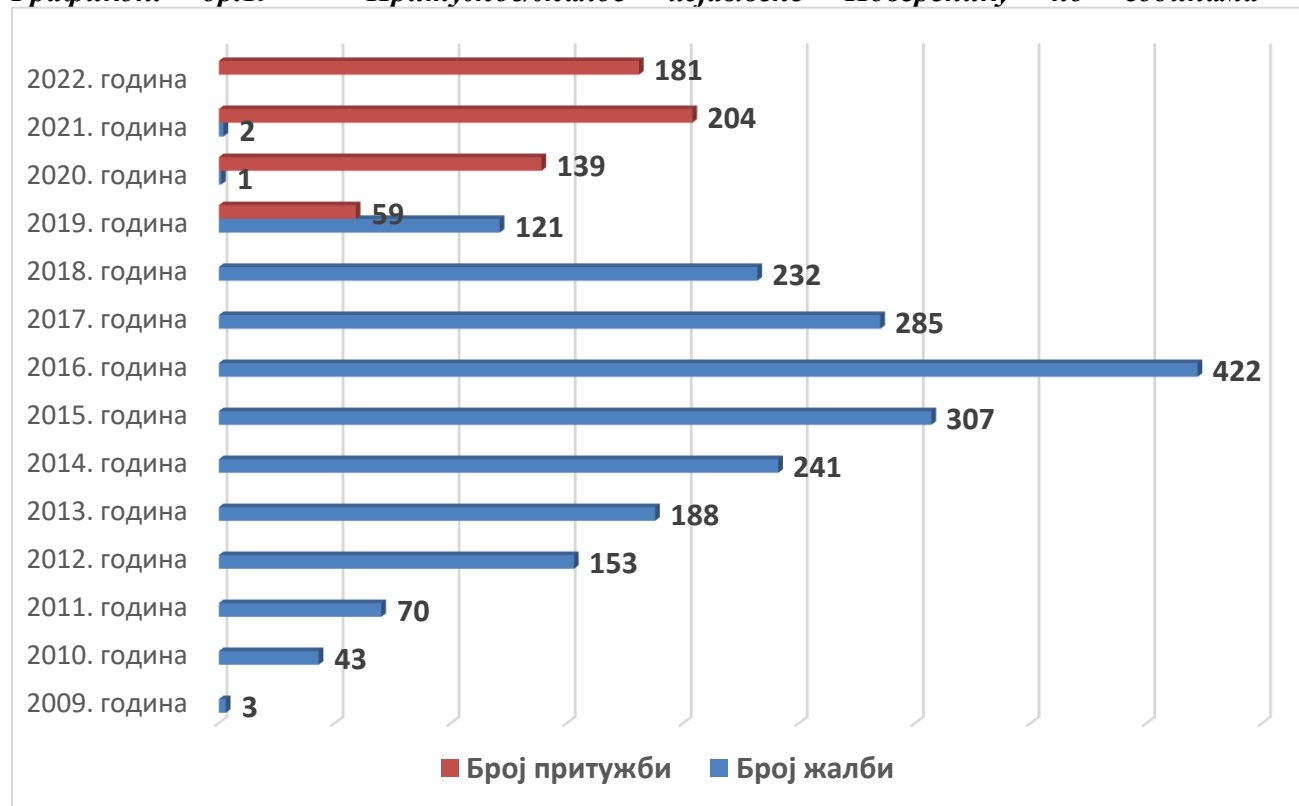
	представнику се, уз компанију High Morale Developments Limited, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Image Future Investment (HK) Limited са седиштем у Хонг Конгу	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери , са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Image Future Investment (HK) Limited, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Oriental Power Holdings Limited са седиштем у Хонг Конгу	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери , са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Oriental Power Holdings Limited, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
NEXT Initiatives Limited са седиштем у Хонг Конгу	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери , са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију NEXТ Initiatives Limited, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Sixjoy Hong Kong Limited са седиштем у Хонг Конгу	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери , са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Sixjoy Hong Kong Limited, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона
Hong Kong Gathering Media Limited са седиштем у Хонг Конгу	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери , са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Hong Kong Gathering Media Limited, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона
TLIVE PTE. LTD. са седиштем у Сингапуру	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери , са седиштем

	у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију TLIVE PTE. LTD., односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона
GM Europe LTD. са седиштем на Малти	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатско ортачко друштво Јанковић, Поповић и Митић, са седиштем у Ул. Владимира Поповића 8а, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију GM Europe LTD., односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.

3.3.2. Поступање Повереника по притужбама

Поверенику је током 2022. године изјављена **181 притужба**. Повереник је током 2022. године поступао по 218 притужби, од чега је 181 притужба примљена током 2022. године, док је 37 притужби пренето из 2021. године.

Графикон. бр.19 - Притужбе/жалбе изјављене Поверенику по годинама

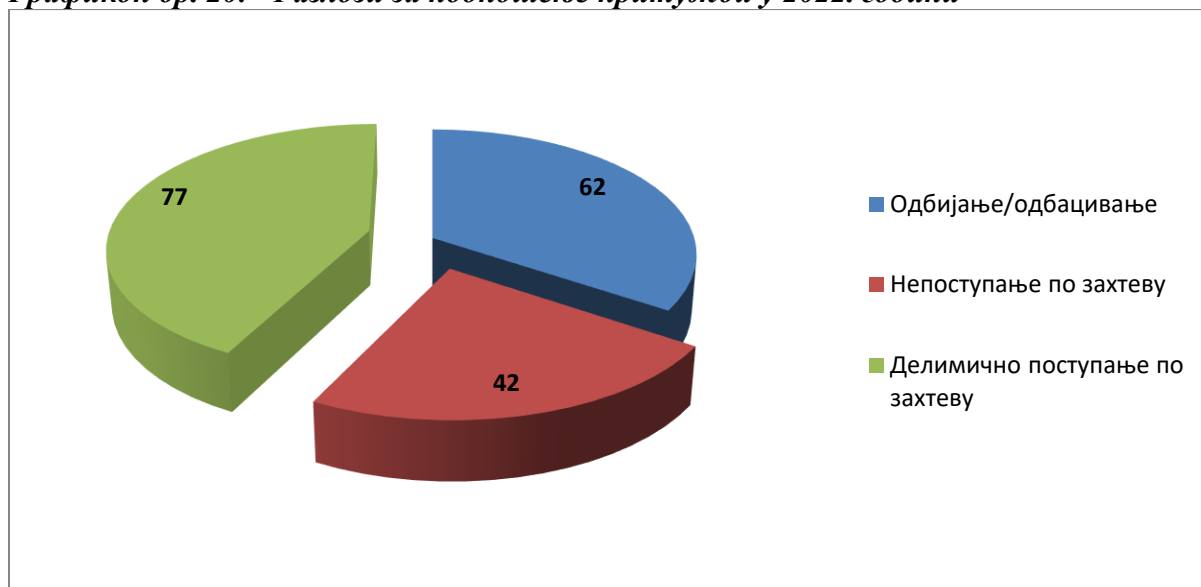

Притужбе поднете Поверенику односе се на податке које обрађују судови и тужилаштва, МУП, републички органи, банке, центри за социјални рад, мобилни оператори, установе образовања и др.

3.3.2.1. Разлози за подношење притужбе Поверенику

Најчешћи разлози за подношење притужбе Поверенику је делимично поступање руковоаца по захтеву (77), одбијање односно одбацивање захтева од стране руковоаца (62) и непоступање руковоаца по захтеву (42).

Графикон бр. 20. - Разлози за подношење притужби у 2022. години

1) Делимично поступање по захтевима подносилаца

Најчешћи разлог за подношење притужбе Поверенику је делимично поступање руковоаца по захтеву (77). У поређењу са 2021. годином, када је из овог разлога поднето 18,1% притужби, ове године тај проценат износи 42,5%.

Највећи број притужби је поднет против делимичног поступања по захтевима упућеним судовима као руковоацима у односу на податке које обрађују на основу њихових судских овлашћења, иако према члану 77. став 3. ЗЗПЛ-а Повереник није надлежан да врши надзор над овом обрадом.

2) Одбијање/одбацивање захтева

Следећи најчешћи разлог за подношење притужбе Поверенику током 2022. године је одбијање односно одбацивање захтева од стране руковоаца. У поређењу са 2021. годином када је проценат поднетих притужби из наведеног разлога износио 42,7%, у 2022. години тај проценат износи 34,3% од укупно поднетих притужби Поверенику.

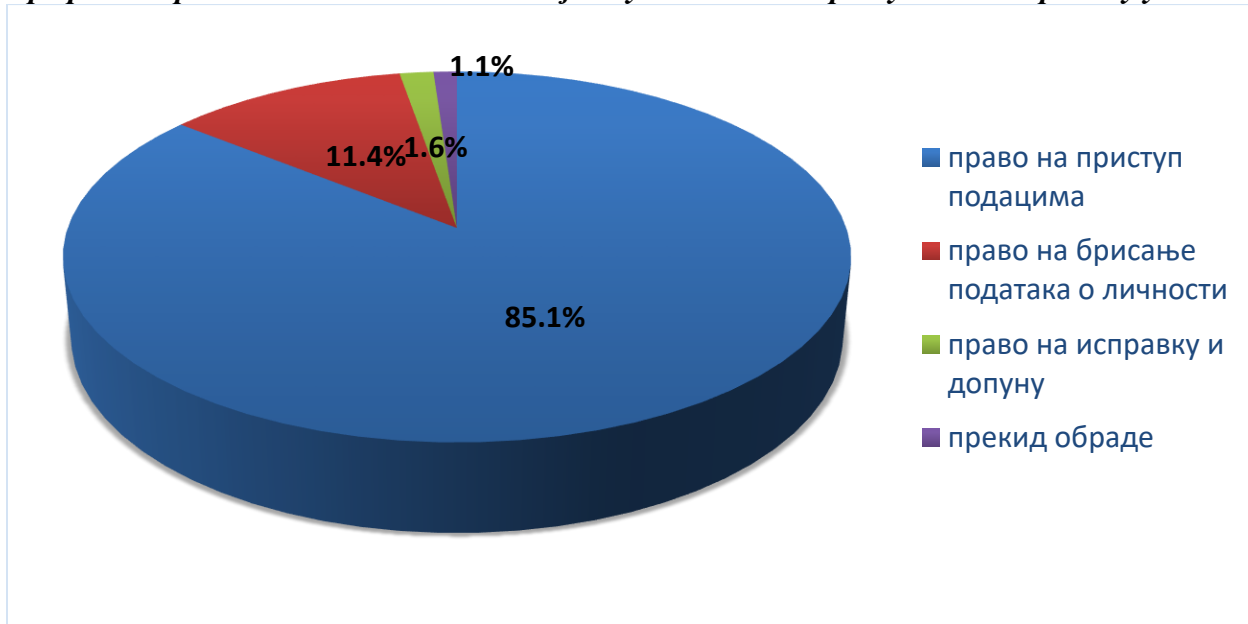
3) Непоступање по захтеву

Поверенику је током 2022. године, поднето 42 притужбе због тога што руковоаци нису поступали по захтеву у законом прописаном року од 30 дана (42). У поређењу са 2021. годином када је проценат поднетих притужби из наведеног разлога износио 39,2%, настављен је пад негативног тренда непоступања руковалаца и он износи 23,2% од укупно поднетих притужби Поверенику, што је повољан показатељ али и даље висок проценат игнорисања захтева лица од стране руковоаца који обрађују податке.

3.3.2.2. Повређена права због којих су подношене притужбе Поверенику

Захтеви поводом којих су, због неодговарајућег поступања руковалаца, подношене притужбе Поверенику, односе се на остваривање: права на приступ подацима (85,9%), права на брисање података о личности (11,4%), права на исправку и допуну (1,6%) и прекид обраде (1,1%).

Графикон бр. 21. – Захтеви поводом којих су подношене притужбе Поверенику у 2022.г.

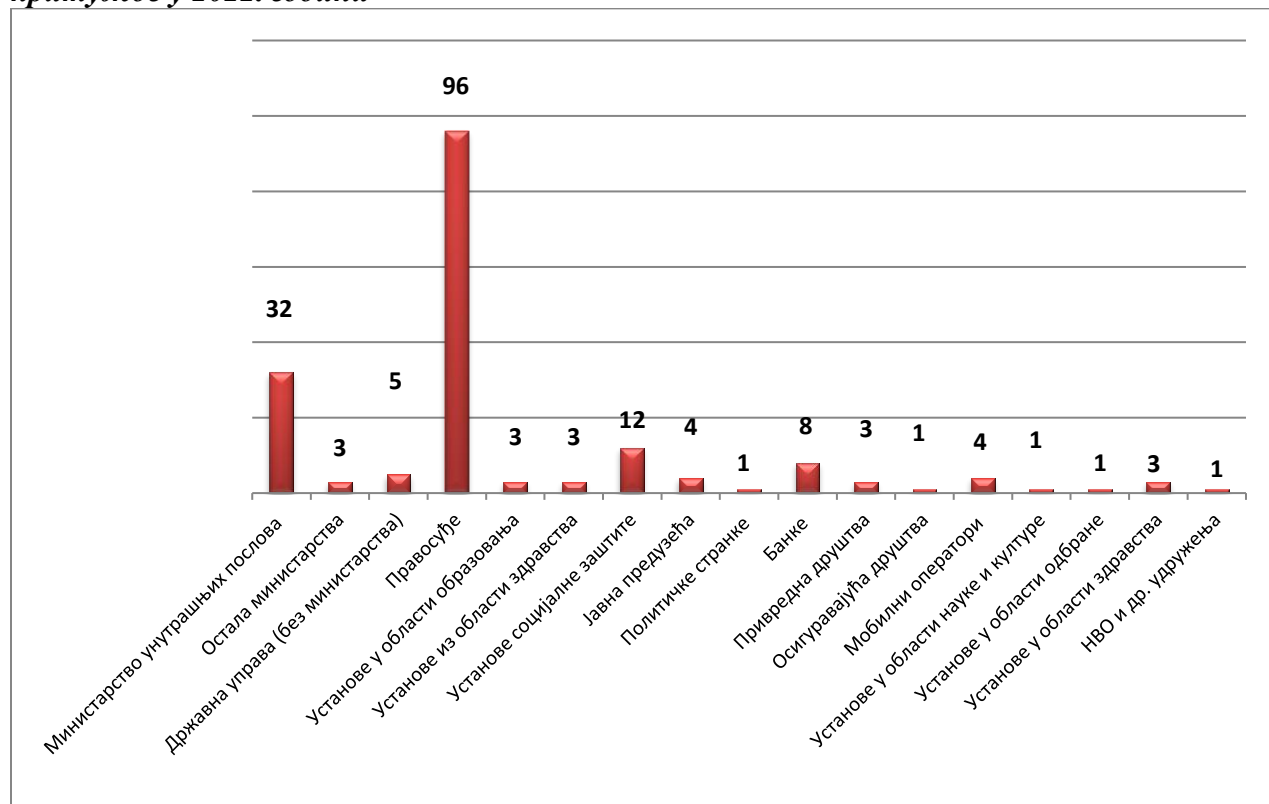
3.3.2.3. Структура руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику

Највећи број притужби, чак 164, поднете су против органа власти на свим нивоима, односно органа и организација којима су поверена јавна овлашћена. Највећи број (96) је поднето против правосудних органа и органа из области правосуђа као руковалаца. Против министарстава поднето је 35 притужби, од чега само против Министарства унутрашњих послова 32 притужбе, а против свих осталих министарстава заједно 3 притужбе.

У оквиру органа власти, највећи број притужби поднет је против судова у односу на податке које обрађују на основу њихових судских овлашћења.

Велики број притужби поднет је против Министарства унутрашњих послова. Највеће интересовање грађана се односи на брисање података о унетим кривичним пријавама које то министарство чува трајно, без обзира на протек времена и исход поступка, што је, према ставу Повереника израженом у неким од решења, у супротности са ЗЗПЈ и међународним стандардима.

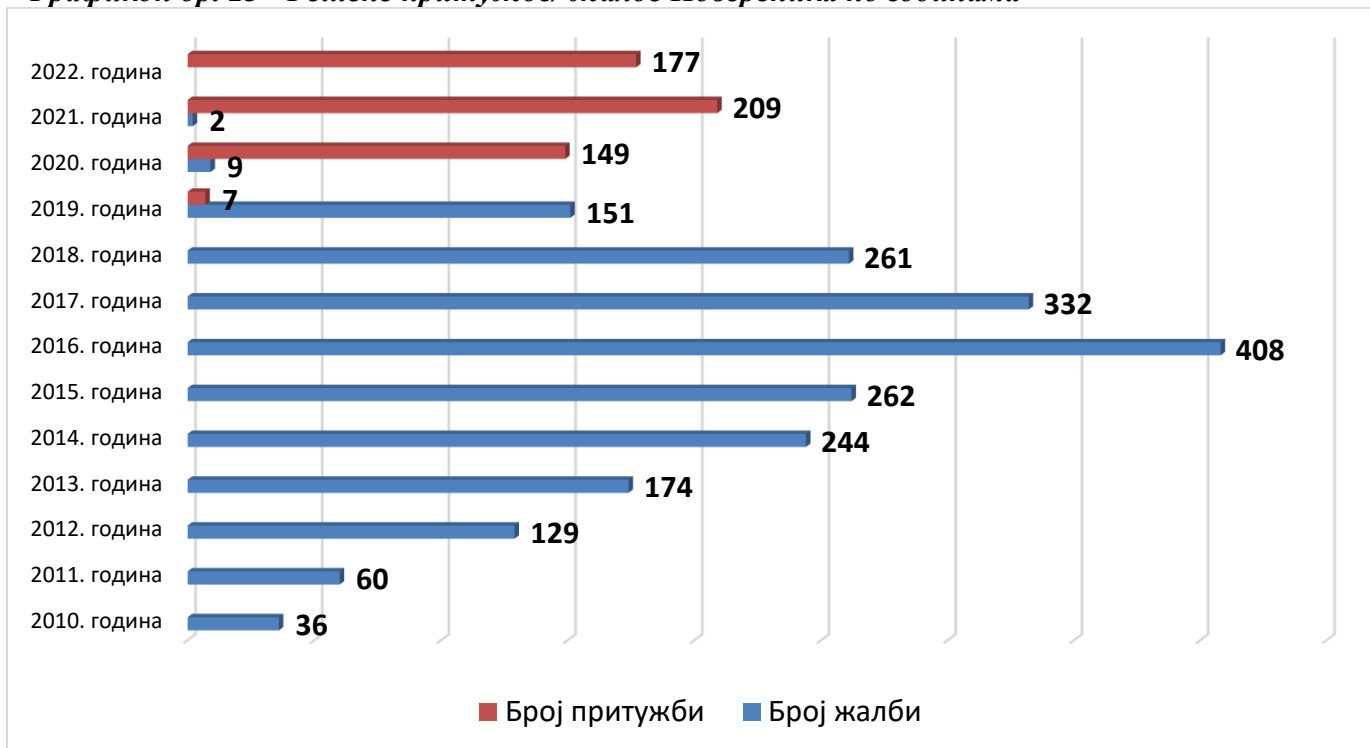
Графикон бр. 22 - Структура руковалаца на чије (не)поступање су подношене притужбе у 2022. години

3.3.2.4. Решене притужбе Повереника

Од **218 притужби** по којима је Повереник поступао током 2022. године, **решено је 177 притужби** (140 из 2022. године и 37 пренетих из претходне године), док је 41 притужба пренета на поступање у 2023. годину.

Графикон бр. 23 - Решене притужбе/ жалбе Повереника по годинама

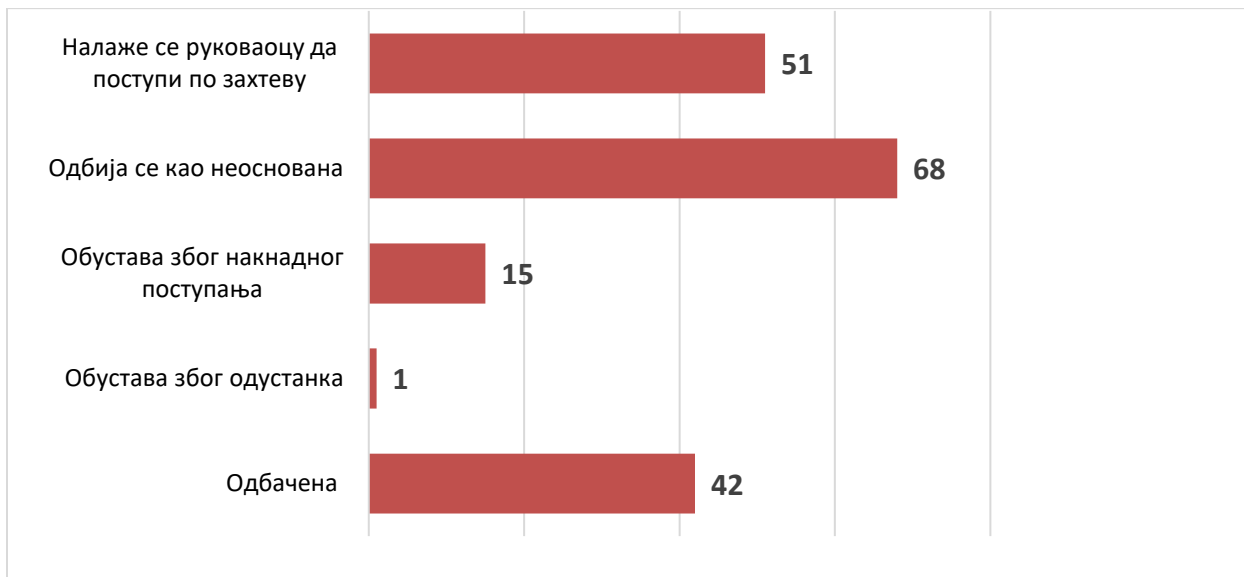
У одлукама донетим по поднетим притужбама (177), Повереник је утврдио да је притужба била основана у 51 случају, односно 28,8% и у свим случајевима је донето решење са налогом руковоацу да поступи по захтеву. Повереник је решењем обуставио поступак у 16 случајева, односно 9,1% јер је руковалац, пре доношења одлуке Повереника по притужби, поступио по захтеву (15), односно подносилац притужбе је одустао од исте (1). Повереник је 42 притужбе односно 23,7% одбацио из формалних разлога, док је 68 притужби, односно 38,4% решењем одбио као неосноване.

Анализом притужби за које је Повереник нашао да су неосноване може се, између осталог, закључити да грађани још увек немају довољно знања о садржини права која им по ЗЗПЛ припадају, јер захтевима траже податке о другим лицима, издавање потврда и уверења, податке о преминулим лицима и слично. Неретко, институцију Повереника препознају као орган за заштиту права генерално, а не права у вези са обрадом података о личности и права на приступ информацијама од јавног значаја.

Такође, према ЗЗПЛ Повереник није надлежан да врши надзор над обрадом од стране судова у вршењу њихових судских овлашћења, што је новина у односу на ранији закон, па лица и даље подносе захтеве судовима за приступ подацима који се обрађују у списима предмета услед чега притужба бива одбачена због ненадлежности.

Графикон бр. 24 - Одлуке Повереника донете по притужбама у 2022. години

Током извештајног периода Повереник је донео укупно 51 обавезујуће и коначно решење (по поднетим притужбама) којим је дао налог руковоаоцу да поступи по захтеву или да тражени податак да подносиоцу захтева, као и да га руковалац обавести о извршењу решења. По решењу Повереника поступило је у потпуности 47 руковалаца, који су о томе обавестили Повереника, односно 92,2%, док 4 руковоаца нису поступила по налогу Повереника, односно 7,8%.

У оквиру налога (51) Повереника донетих у 2022. години по изјављеним притужбама, Повереник је у 41 случају односно 80,4% наложио да се омогући приступ подацима, у 9 случајева односно 17,7% наложио брисање података, док је у 1 случају наложио исправку података односно 1,9%.

Графикон бр. 25 – Мере изречене одлукама Повереника у 2022. години.

3.3.3. Пренос података у друге државе или међународне организације

Сагласно ЗЗПЈ Повереник одобрава **обавезујућа пословна правила и одредбе уговора или споразума** када се подаци преносе на основу тих механизма из Републике Србије у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом Владе Републике Србије није утврђено постојање примереног нивоа заштите.

У току 2022. године Повереник је поступао по **3 захтева** за одобрење обавезујућих пословних правила. У 2 случаја захтев је одобрен, док су у 1 случају захтев одбијен.

Повереник је током 2022. године поступао по 3 захтева за преносом података од којих је 1 захтев за преносом података, и то у Сједињене Америчке Државе, примљен у 2022. години. Решено је укупно 2 захтева за пренос података и то из претходног периода, тако што је 1 захтев одбачен док је у 1 случају подносилац захтева обавештен да *није потребно одобрење Повереника за предметни уговор, с обзиром* да би се подаци о личности преносили само на територију држава чланица Конвенције Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података за које се сматра да обезбеђују примерени ниво заштите.

3.3.4. Поступање Управног суда по тужбама против одлука Повереника у заштити података о личности

Према информацијама којима располаже Повереник, током 2022. године Управном суду је поднето **13 тужби против Повереника**, од којих је у тренутку сачињавања овог Годишњег извештаја њих 11 достављено Поверенику на изјашњење. Од поднетих тужби једна је поднета од стране подносиоца незадовољног поступањем Повереника у поступку инспекцијског надзора, док је 12 тужби поднето на одлуке донете по притужбама.

Највише тужби поднето је од стране МУП-а (9) и то због налога Повереника да се из евиденција које води МУП бришу подаци који се односе на подносиоца захтева, односно притужбе.

Од укупног броја поднетих тужби (13), од стране руковалаца изјављено је 9, и то на донета решења по поднетим притужбама. Преостале 4 тужбе поднели су подносиоци представке незадовољни поступањем Повереника у поступку инспекцијског надзора (1), односно подносиоци притужбе незадовољни одлуком Повереника (3) и то против решења којима је одбијена притужба подносиоца као неоснована у целини или делимично.

Управни суд је у току 2022. године **решио 14 тужби** (све из претходног периода), тако што је у 12 случајева одбио тужбу као неосновану, једну тужбу је одбацио и по једној тужби је обуставио поступак.

3.3.5. Поступање тужилаштва по кривичним пријавама Повереника

Повереник је током 2022. године поднео једну кривичну пријаву због кривичног дела из члана 146. КЗ (неовлашћено прикупљање личних података).

У досадашњем периоду, од 2010. године до краја извештајног периода, Повереник је поднео укупно **49 кривичних пријава**, због кривичних дела из члана 143. (неовлашћено прислушкивање и снимање), 144. (неовлашћено фотографисање), 145. (неовлашћено објављивање и приказивање туђег списка, портрета и снимка), 146. (неовлашћено прикупљање личних података), 299. (рачунарска саботажа), 302. (неовлашћени приступ заштићеном рачунару, рачунарској мрежи и електронској обради података), 329. (лажно представљање), 355. (фалсификовање исправе) и 359. (злоупотреба службеног положаја) КЗ.

Према Поверенику расположивим подацима, на основу кривичних пријава које је Повереник до сада поднео, подигнута су само 2 оптужна предлога. У вези са оптужним предлозима донета је једна правоснажна осуђујућа пресуда (лице је осуђено на 6 месеци условно) и 1 ослобађајућа пресуда. Одбачене су 23 кривичне пријаве тако што је у 15 случајева одложено кривично гоњење из разлога опортунитета, у 3 случаја тужилаштво је оценило да пријављено дело није кривично дело које се гони по службеној дужности, док је 5 истрага обустављено због наступања застарелости.

Повереник сматра да је у кривичним пријавама које је поднео јавним тужилаштвима дао довољно елемената за њихово даље процесуирање, како би се починиоци кривичних дела открили и примерено санкционисали.

3.3.6. Поступање прекршајних судова по захтевима Повереника за покретање прекршајног поступка

Повереник је током 2022. године поднео **2 захтева за покретање прекршајног поступка** због повреда одредби ЗЗПЛ.

Повереник је током 2022. године поднео 2 захтева за покретање прекршајног поступка због повреда одредби ЗЗПЛ, и то због тога што руковалац обрађује податке о личности супротно начелима из одредбе члана 5. ст. 1. ЗЗПЛ-а.

У досадашњем периоду, од 2010. године па до краја извештајног периода, Повереник је поднео **228 захтева за покретање прекршајних поступака**, од чега:

- 216 због кршења одредби старог ЗЗПЛ-а и то због:

- Није образована односно ажурирана евиденција (50)
- Обрада података без пристанка супротно условима из члана 12. (38)
- Обрада података супротно условима из члана 13. (13)
- Прикупљање података о личности од другог лица супротно члану 14. (1)
- Пре прикупљања података лица на које се подаци односе, односно друго лице није упознато са условима из члана 15. ст. 1 (3)
- Обрада нарочито осетљивих података супротно члану 16-18. (18)
- Није пружена тражена информација, односно приступ, односно копија података који се обрађују – члан 26 ст.1 и 2 и члан 27 (1)

- Нису обрисани подаци из збирке података у складу са чланом 36. (1)
- Није извршено решење Повереника донето по жалби – члан 41 ст. 1 (4)
- Поступано је супротно обавези предузимања мера из члана 47. ст. 2. (25)
- Повереник није обавештен о намери успостављања збирке података у прописаном року – члан 49. ст. 1. (20)
- Поверенику није достављена евиденција, односно промена у збирци података у прописаном року – члан 51. ст. 1. (62)
- Изношења података из Републике Србије супротно члану 53. (2)
- Овлашћено лицу Повереника није омогућено несметано вршење надзора и није му стављена на увид и располагање потребна документација – члан 55. (46)
- Није поступљено по налозима Повереника – члан 56. ст. 2 (11)
- Прекршаја из члана 57. ст.1 тач.14 у вези са ст. 3. (13)

и

- 12 због кршења одредби новог ЗЗПЛ-а и то због:

- Обраде података о личности супротно начелима обраде из члана 5 ст. 1 (9)
- Обраде податка о личности у друге сврхе супротно члану 6. и 7. (1)
- Приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде нису предузете неодговарајуће техничке, организационе и кадровске мере у складу са чланом 42. (4)
- Однос између заједничких руковалаца није уређен на начин прописан чланом 43. ст. 2 до 4. (1)

Поводом свих прекршајних захтева које је поднео до сада, Повереник је **током 2022. године** примио 12 одлука прекршајних судова (8 првостепених и 4 одлуке другостепеног суда). Првостепени судови одлучили су на следећи начин: 3 осуђујуће пресуде, 1 ослобађајућа пресуда, 1 захтев је одбачен због застарелости, док су 3 поступка обустављена због наступања застарелости вођења поступка.

Првостепени судови су у осуђујућим пресудама (3) изrekli окривљенима у 1 случају опомену руковоцу, а у остале 2 новчане казне, и то у укупном износу од 50.000 динара за правно лице и од 25.000 за одговорна лица (1 казна од 20.000 и 1 казна од 5.000 динара). Имајући у виду законски распон казни, јасно је да су износи новчаних казни знатно ближи законском минимуму него максимуму.

Другостепени судови одлучили су на следећи начин: у 1 случају потврђена је осуђујућа пресуда и у 3 случаја осуђујуће пресуде су преиначене због наступања апсолутне застарелости вођења прекршајног поступка.

Повереник је више пута до сада, као и у току поступка израде и усвајања Закона о прекршајима, безуспешно указивао да је рок од две године за наступање апсолутне застарелости прекршајног поступка исувише кратак.

3.4. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА НА АФИРМИСАЊУ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Повереник је током 2022. године организовао и реализовао велики број обука из области заштите података о личности и из области слободног приступа информацијама од јавног значаја. Повереник је, у складу са расположивим људским и материјалним капацитетима, организовао обуке по циљним групама и по територијалној дистрибуцији.

Осим ових обука, као вид континуиране едукације Повереник је током 2021/2022. године са Факултетом безбедности Универзитета у Београду и Правним факултетом Универзитета у Крагујевцу реализовао кратки програм студија из области заштите података о личности и слободног приступа информацијама.

Поред обука које је организовао и реализовао Повереник, било самостално било у суорганизацији са другим институцијама, обуке у области приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности спроводе се у континуитету и у организацији Националне академије за јавну управу, за потребе јавних службеника. На овим обукама, у улози предавача, поред других предавача, учествују и представници Повереника.

Пројекат „Подршка јачању владавине права у Републици Србији“

Пројекат **Подршка јачању владавине права у Републици Србији** је мулти-донаторски пројект који заједнички финансирају Европска унија, Савезно министарство за економску сарадњу и развој Немачке (BMZ), и Аустријска развојна сарадња (ADC), а реализују Немачка организација за међународну сарадњу (GIZ), Аустријска развојна агенција (ADA), Централна агенција за управљање пројектима (CPMA) и Мисија OEBS у Србији. Пројекат се спроводи од 1. јануара 2022. године до 30. септембра 2025. године. Општи циљ пројекта је да допринесе испуњавању обавеза које произилазе из Поглавља 23 – Правосуђе и основна права у складу са EU aquis.

Након усвојеног оперативног плана активности свих корисника Пројекта, укључујући Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности 25. новембра 2022. године, одржан је припремни састанак представника Повереника и GIZ-а на коме је утврђена методологија спровођења активности **3.9.1.1.** – Обука за спровођење Закона о заштити података о личности и **3.9.1.6.** - Праћење спровођења новог Закона о заштити података о личности (Ревидирани АП23) односно дефинисана реализација 15 округлих столова и 15 панел дискусија у различитим градовима Републике Србије у периоду од 2022-2025. године.

Дана 21. децембра 2022. године у Новом Саду одржан је први округли сто. Догађај је отворио Повереник, а обуку су одржале локални експерт за заштиту података о личности и представница стручне службе Повереника, акредитовани предавач.

Обуке и предавања које је одржао Повереник су:

- Дана 3., 10., 17. и 24. фебруара 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника одржао је четири обуке полазницима друге генерације студента Факултета безбедности из Београда који стручну праксу обављају у просторијама стручне службе Повереника у оквиру програма **Обука менаџера за заштиту података о личности**;
- Дана 22. фебруара 2022. године в.д. помоћника генералног секретара одржала је онлајн обуку о примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у организацији Националне академије за јавну управу;
- Дана 3. и 10. марта 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника одржао је две обуке полазницима друге генерације студента Факултета безбедности из Београда који стручну праксу обављају у просторијама стручне службе Повереника у оквиру програма **Обука менаџера за заштиту података о личности**;
- Током месеца априла 2022. године Повереник и заменица Повереника одржали су низ онлајн предавања из области приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности за полазнике кратког програма студија при Правном факултету Универзитета у Крагујевцу;
- За студенте Правног факултета Универзитета у Београду, организована је двонедељна стручна пракса од 11-22. априла 2022. године у оквиру програма стажирања у јавној управи;
- За студенте Правног факултета Универзитета у Београду, организована је стручна пракса од 11-22. априла 2022. године у оквиру програма сарадње са Клиником за еколошко право;
- Почетком месеца маја 2022. године Повереник и заменица Повереника одржали су закључна предавања из области приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности за полазнике кратког програма студија при Правном факултету Универзитета у Крагујевцу;
- Повереник и заменица Повереника одржали су 13. маја 2022. године предавање студентима треће године основних академских студија на Факултету организационих наука Универзитета у Београду, на тему заштите података о личности и дугогодишње праксе Повереника у тој области;
- Дана 18. маја 2022. године представник Повереника одржао је обуку о примени Закона о заштити података о личности за запослене у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање;
- В.д. помоћника генералног секретара је одржала обуке на тему слободног приступа информацијама од јавног значаја представницима локалне самоуправе у Крагујевцу 5. маја 2022. године, 16. маја 2022. године у Новом Саду и 30. маја 2022. године у Великом Градишту, у организацији Сталне конференције градова и општина;
- В.д. помоћника генералног секретара одржала је 2. јуна 2022. године обуку за запослене у Директорату за цивилно ваздухопловство на тему примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- В.д. помоћника генералног секретара је одржала обуке на тему слободног приступа информацијама од јавног значаја представницима локалне самоуправе у Шапцу 13.

- јуна 2022. године, у Врњачкој бањи 20. јуна 2022. године и у Нишу, 27. јуна 2022. године, у организацији Сталне конференције градова и општина;
- Представници стручне службе Повереника одржали су 14. јуна 2022. године тематску обуку за запослене у Агенцији за лекове и медицинска средства у циљу отклањања недоумица у примени Закона о заштити података о личности и секторских прописа. Акцент је стављен на обраду посебних врста података о личности;
  - Представнице стручне службе Повереника одржале су 17. и 22. јуна 2022. године обуку за запослене у Вишем тужилаштву и основним тужилаштвима у Београду. Ово је прва тематска обука одржана представницима надлежних органа који врше обраду података у посебне сврхе;
  - В.д. помоћница генералног секретара је одржала онлајн обуку на тему слободног приступа информацијама од јавног значаја представницима локалне самоуправе у Београду 8.јула 2022. године, у организацији Сталне конференције градова и општина;
  - Представници стручне службе Повереника одржали су 22. јула 2022. године *онлајн* обуку о примени Закона о заштити података о личности. Лица која су исказала интересовање за дату обуку били су представници регулаторних тела, јавних предузећа, установа социјалне заштите, адвокати и друга лица. Сврха обуке било је упознавање са одредбама Закона и отклањања недоумица у његовој примени;
  - Дана 30. септембра 2022. године, Повереник је са сарадницом одржао предавање на тему измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама, као и у вези са обавезом објављивања информатора о раду и прекршајне одговорности органа јавне власти, у организацији Paragraf Lex-a;
  - Дана 18. октобра 2022. године представници стручне службе Повереника, у организацији Сталне конференције градова и општина, одржали су предавање на тему процеса израде и објављивања Информатора о раду у Јединственом информационом систему који води и одржава Повереник, као и о достављању годишњег извештаја Поверенику;
  - Заменица Повереника и в.д. помоћника генералног секретара Повереника су одржали предавање у склопу кратког програма студија заштите података о личности Правног факултета у Крагујевцу дана 18. и 25. октобра 2022. године;
  - Дана 26. октобра 2022. године представници стручне службе Повереника одржали су у Бујановцу стручну обуку под називом **Право на приступ информацијама од јавног значаја и заштита података о личности**, за представнике локалних самоуправа и медија из Пчињског и Јабланичког округа. Догађај је организован у сарадњи Мисије ОЕБС у Србији, Службе Координационог тела за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа и Сталне конференције градова и општина;
  - Дана 1. новембра 2022. године представница стручне службе Повереника одржала је обуку за представнике свих категорија органа власти у погледу израде и објављивања информатора о раду органа власти, у организацији Milvesco Consulting;
  - Дана 2. новембра одржана је обука/округли сто (у коорганизацији са ОЕБС и СКГО) у Новом Пазару на тему примене закона из надлежности Повереника за органе јавне власти и локалне медије;

- Дана 4. новембра 2022. године представници стручне службе Повереника одржали су обуку о примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за запослене у Београдском водоводу и канализацији;
- Дана 7. новембра 2022. године представница стручне службе Повереника одржала је обуку за представнике свих категорија органа власти у погледу израде и објављивања информатора о раду органа власти, у организацији Образовног Информатора;
- Повереник је 8. новембра 2022. године одржао предавање о надлежностима Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у области заштите података о личности, на првој Школи приватности коју је реализовала организација Партнери Србија;
- Дана 8. новембра 2022. године представница стручне службе Повереника одржала је у Новом Саду обуку о примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за запослене у Покрајинској администрацији;
- Дана 8. новембра 2022. године представница стручне службе Повереника одржала је онлајн обуку о примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја заинтересованим лицима за поступање по захтевима;
- Дана 9. новембра 2022. године одржана је обука/округли сто (у коорганацији са ОЕБС и СКГО) у Нишу на тему примене закона из надлежности Повереника за органе јавне власти и локалне медије;
- Дана 9. новембра 2022. године представник стручне службе Повереника одржао је три презентације о раду институције Повереника на онлајн Сајму студентске стручне праксе у јавној управи у организацији МДУЛС;
- Представници стручне службе Повереника (у коорганацији са ОЕБС И СКГО) одржали су 9. новембра 2022. године у Нишу округли сто на тему права на приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности;
- Повереник је 15. новембра 2022. године одржао предавање на тему улоге и значаја институције Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности студентима треће године основних академских студија криминалистике Криминалистичко-полицијског универзитета. Предавање је реализовано у оквиру предмета Полиција у заједници;
- Дана 18. новембра 2022. године предавачи стручне службе Повереника одржали су, обуку из области примене Закона о заштити података о личности, представницима здравствених установа са територије Града Новог Сада и других општина Јужнобачког округа;
- Дана 22. новембра 2022. године в.д помоћница генералног секретара одржала је онлајн обуку о примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у организацији Националне академије за јавну управу;
- Дана 23. новембра 2022. године представница стручне службе Повереника одржала је онлајн обуку представницима свих категорија органа власти у погледу израде и објављивања информатора о раду органа власти, у организацији Milveco Consulting;
- Током месеца новембра 2022. године Повереник, заменица Повереника и в.д. помоћника генералног секретара Повереника одржали су низ предавања из области приступа информацијама од јавног значаја, односно заштите података о личности за

другу групу полазника кратког програма студија при Правном факултету Универзитета у Крагујевцу;

- Дана 7. децембра 2022. године, Повереник и представница стручне службе Повереника, одржали су предавање представницима органа власти града Ваљева на тему измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, као и објављивања информатора о раду органа власти и подношења годишњих извештаја Поверенику о поступању по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Дана 13. децембра 2022. године Повереник и заменица Повереника одржали су предавање запосленима у Немачкој организацији за међународну сарадњу (GIZ), на тему Закона о заштити података о личности и његове примене у Републици Србији;
- Дана 21. децембра 2022. године одржана је обука о примени Закона о заштити података о личности у Новом Саду уз подршку Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ), за представнике различитих органа јавне власти;
- Дана 23. децембра 2022. одржана је обука о примени Закона о заштити података о личности за представнике Националне организације особа са инвалидитетом.

4. САРАДЊА ПОВЕРЕНИКА

4.1. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА И ПОСЛОВНИМ УДРУЖЕЊИМА

4.1.1. Конференције

- Дана 28. јануара 2022. године, обележен је **Дан заштите података о личности**, Повереник се осврнуо на период од његовог доласка на чело институције и на развој Повереника и његове службе у том периоду. Повереник је указао на развој и ширење капацитета стручне службе у протеклом периоду, као и на перспективу њеног даљег развоја у складу са проширеним овлашћењима у обе области људских права која штити. Повереник се осврнуо на сарадњу са високошколским установама кроз кратке програме студија на различитим факултетима. Заменица Повереника, представила је најновију публикацију под називом **Заштита података о личности: Ставови и мишљења Повереника**. Она се осврнула на тренутно стање у области заштите података о личности са посебним нагласком на рад на доношењу Стратегије заштите података о личности, предузимање иницијатива и мера за јачање свести деце и омладине школског узраста по питању заштите података о личности, а нарочито на иницијативу Повереника за увођење заштите података о личности у наставно-научне програме основних и средњих школа. Посебно је нагласила и значај стварања законске могућности да се Повереник приближи грађанима Србије који живе ван Београда отварањем канцеларија Повереника у Крагујевцу, Новом Саду и Нишу;
- Савет Европе је Дан заштите података о личности, 28. јануар обележио 2022. године одржавањем онлајн **Конференције о Конвенцији 108+**. Испред стручне службе Повереника конференцију је пратила помоћник генералног секретара Повереника.
- Дана 28. јануара 2022. године представница стручне службе Повереника је учествовала на онлајн конференцији на којој је представљен Извештај о праћењу стања у правосуђу за 2021. годину у организацији Комитета за људска права YUCOM и Центра за европске политике.
- Дана 9. марта 2022. године Повереник је присуствовао Конференцији поводом Међународног дана жена;
- Дана 23. марта 2022. године представница стручне службе Повереника присуствовала је конференцији **Дигитализација "зелених" података**, у организацији Агенције за заштиту животне средине;
- Дана 25. марта 2022. године в.д помоћница генералног секретара пратила је онлајн конференцију **Борба против тортуре и других облика злостављања у Србији**, у организацији Београдског центра за људска права;
- Дана 25. марта 2022. године представница стручне службе Повереника пратила је конференцију о борби против фемицида, међународни стандарди и судска пракса у БиХ, у организацији AIRE центра, Врховног суда Федерације БиХ уз подршку Владе Уједињеног Краљевства;

- Представница стручне службе Повереника учествовала је на међународној конференцији на тему отворених података одржаној 18-20. маја 2022. године у Скопљу, Северна Македонија;
- Повереник и заменица Повереника учествовали су 19. и 20. маја 2022. године, у раду јубиларне **30. Конференције европских надзорних тела за заштиту података о личности** у Цавтату, Република Хрватска;
- Саветница Повереника присуствовала је конференцији **Подизање свести о женама жртвама насиља - статистика родно заснованог насиља** од 7 - 9. јуна 2022. године на Златибору у организацији Републичког завода за статистику у оквиру Регионалног пројекта ИРА 2017 – Вишекориснички програм статистичке сарадње;
- Дана 16. јуна 2022.године представнице стручне службе Повереника присуствовале су конференцији **Дигитални имунитет - медијска култура у дигиталном добу**;
- Дана 20. јуна 2022.године представница стручне службе Повереника присуствовала је **28. Међународној конференцији регионалне асоцијације слепих Балкана**. Конференцију је организовао Савез слепих Србије у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
- Дана 27. јуна 2022. године Повереник и представница стручне службе Повереника су учествовали на конференцији **Демократија, минимални консензус** на панелу **Дискусиони столови на тему Парламента**, у организацији Црте. Повереник се у свом излагању осврнуо на досадашњу сарадњу са Народном скупштином, као и појединим одборима, затим излагање годишњих извештаја, као и постојање кореспонденције у вези са неким конкретним иницијативама. Повереник је том приликом предложио да убудуће Народна скупштина посебно, појединачно, разматра годишње извештаје независних државних органа на тај начин што би се извештај сваког од органа разматрао на посебној седници Народне скупштине;
- Представник стручне службе Повереника је 30. јуна 2022. године присуствовао Националној конференцији која је организована у оквиру пројекта **СМАРТ Балкан – Цивилно друштво за повезани Западни Балкан**;
- У периоду од 5- 8. септембра 2022. године представница стручне службе Повереника је учествовала на конференцији **Обрада података о личности на Интернету**, одржаној у Охриду, Северна Македонија;
- Дана 22. септембра 2022. године представница стручне службе Повереника присуствовала је конференцији **Оснаживање међугенерациских веза**;
- Дана 27. септембра 2022. године одржана је конференција **Информација је моћ – јачање улоге Парламента у унапређењу транспарентности рада органа власти** на којој је присуствовао Повереник и представница стручне службе Повереника;
- Дана 28. септембра 2022. године Повереник и његови сарадници су обележили **Међународни дан права јавности да зна**. Свечаности су присуствовали гости из међународних организација, представници дипломатског кора, државних органа, органа локалне самоуправе и медија. На догађају су додељена признања органима јавне власти за допринос остваривању права јавности да зна и за најбољи информатор о раду државних органа. Овом приликом представљена је и 11. публикација стручне службе Повереника у области приступа информацијама од јавног значаја, **Слободан приступ информацијама: Ставови и мишљења**

Повереника. Додељене су награде органима за унапређење права на слободан приступ информацијама за 2022. годину. У категорији републичких органа награда је додељена Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог, у категорији правосудних органа Вишем суду у Новом Саду, у категорији покрајинских органа Дирекцији за робне резерве АП Војводине, и за најбољи информатор о раду Министарству културе и информисања. У категорији локалних органа јавне власти први пут су добитници два органа локалне самоуправе-Град Суботица и Град Крушевац. У категорији највиших државних органа није додељена награда, као ни посебно признање за највећи допринос афирмисању права на приступ информацијама;

- Повереник, заменица Повереника и в.д. помоћнице генералног секретара Повереника учествовали су 6. и 7. октобра 2022. године на трећој међународној конференцији **Иницијатива 2020** у Струги, Северна Македонија, на којој су са својим колегама који се баве заштитом права на слободан приступ информацијама од јавног значаја на простору бивше Југославије закључили да будућност остварења овог права није у рестриктивном већ у проактивном приступу и остваривању веће информисаности о раду органа власти путем повећања видљивости рада објављивањем већег броја информација о свом раду;
- Повереник и заменица Повереника присуствовали су конференцији поводом Дана инспектора Србије, коју је у Чачку 15. октобра 2022. године организовала Мрежа инспектора Србије (МИНС) под радним насловом **Инспекције у Србији – век у служби заштите законитости**;
- Дана 27. и 28. октобра 2022. године представници стручне службе Повереника учествовали су на међународној научно стручној конференцији о заштити људских права **Од детињства до права на достојанствену старост - људска права и институције** у организацији Покрајинског заштитника грађана. На конференцији су учествовали омбудсмани из региона и локални омбудсмани, као и излагачи, односно аутори радова, представници академских, научноистраживачких, независних и других релевантних институција и организација преко 10 земаља;
- Дана 31. октобра 2022. године представник стручне службе Повереника учествовао је на националној сајбер конференцији **2022 Будимо сајбер свесни**;
- Повереник је дана 8. новембра 2022. године присуствовао конференцији **Нови правосудни закони у интересу свих грађана – изазови и решења** у организацији Удружења судија и тужилаца Србије, а у сарадњи са Правосудном академијом и Удружењем судија прекршајних судова;
- Дана 10. новембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника учествовао је као панелиста на конференцији **3rd JPM International Data Protection Conference – Artificial Intelligence in Healthcare and Pharmacy - Data Management in Cloud Systems** у организацији адвокатске канцеларије Јанковић, Поповић, Митић.
- Дана 16. новембра 2022. представница стручне службе Повереника присуствовала је конференцији поводом Међународног дана толеранције;
- Дана 24. и 25. новембра 2022. године представнице стручне службе Повереника присуствовале су конференцији **Дизајнирано друштво – Вештачка интелигенција**

и слобода изражавања коју је организовало Министарство информисања и телекомуникација са OEBS-ом;

- Дана 8. децембра 2022. године представнице стручне службе Повереника су учествовале на конференцији **Примена механизма за спречавање прања новца и финансирање тероризма – достигнућа и изазови** у организацији АВА ROLI;
- Дана 13. децембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представник стручне службе Повереника учествовали су на конференцији **10. пролазно време** коју је организовала Америчка привредна комора у Србији (AmCham Serbia);
- Дана 14. децембра 2022. године, саветница Повереника је учествовала на завршној конференцији пројекта **Управљање стакленом амбалажом на Западном Балкану - звоно те зове рециклирај стакло**;
- Дана 15. децембра 2022. године представник стручне службе Повереника присуствовао је конференцији **#3Erste Security & Fraud**;
- Повереник је 20. децембра 2022. године учествовао на конференцији **Европска унија за подршку владавини права у Србији**, на којој је представљен и промовисан програм који финансира Европска унија, а спроводи се у партнерству држава чланица ЕУ, Савета Европе, OEBS-а и Канцеларије Уједињених нација за пројектне услуге (UNOPS);
- Дана 22. децембра 2022. године, представнице стручне службе Повереника присуствовале су конференцији **Коруптивни ризици у прописима и лобирање у Србији** на којој је Транспарентност Србија представила јавности своју анализу.
- Дана 28. децембра 2022. године представнице стручне службе Повереника учествовали су на конференцији **Институционални одговор на фемицид у Републици Србији**;

4.1.2. Састанци

- Представници стручне службе Повереника учествовали су у раду Радне групе за израду Стратегије заштите података о личности за период 2023-2030;
- Представници стручне службе Повереника учествовали су у раду Радне групе за израду радног текста закона о регистрима, евиденцијама и обради података у правосуђу, у организацији Министарства правде;
- Дана 12. јануара 2022. године Повереник је одржао састанак са представницима Удружења студената са хендикепом;
- Дана 1. фебруара 2022. године представник стручне службе Повереника учествовао је на онлајн 8. састанку Посебне групе за реформу јавне управе;
- Дана 2. фебруара 2022. године Повереник и помоћник генералног секретара Повереника су одржали састанак са представницима Министарства здравља у вези са Правилником о обрасцима у систему здравствене заштите;
- Дана 9. фебруара 2022. године представници стручне службе Повереника састали су се са представницима Националног савета ромске националне мањине са којима су

разговарали о примени измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја;

- Представник стручне службе Повереника је 25. фебруара 2022. године присуствовао састанку Координационог тела за спровођење Акционог плана за поглавље 23: Правосуђе и основна права;
- Дана 7. марта 2022. године Повереник са сарадницима састао се са представницима МУП-а поводом иницијативе тог министарства за измене Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите;
- Дана 11. марта 2022. године представница стручне службе Повереника присуствовала је првом састанку Посебне радне групе за израду Предлога акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2022-2023 године у организацији Министарства за људска и мањинска права;
- Дана 11. априла 2022. године Повереник је са сарадницима одржао састанак са представницима Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, са којима је разменио мишљења и дао низ објашњења и препорука у вези са применом нових одредаба Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, које су почеле да се примењују од 17. фебруара 2022. године;
- Дана 21. априла 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су учествовале на састанку у Министарству за европске интеграције. Тема састанка је била: Иницијални састанак о планирању пројектних активности и коришћење средстава из ЕУ и развојне помоћи;
- Дана 5. маја 2022. године представница стручне службе Повереника учествовала је на састанку на тему донаторске подршке у области реформе јавне управе;
- Дана 6. маја 2022. године представница стручне службе Повереника учествовала је на састанку Посебне радне групе за израду Нацрта четвртог и петог периодичног извештаја Републике Србије о примени Конвенције о правима детета. Циљ састанка био је анализа извештаја цивилног друштва како би се за државни извештај формулисали ставови у јединствен одговор уз евентуални предлог за налажење решења у наредном периоду и на препоруке известило на најбољи начин;
- Дана 13. маја 2022. године представница стручне службе Повереника учествовала је на састанку са представницима МУП-а на тему процене утицаја обраде биометријских података системом видео надзора на права и слободу грађана у контексту нацрта Закона о унутрашњим пословима;
- Дана 19. маја 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника учествовала је на 5. састанку чланова Координационог тела за спровођење Акционог плана за поглавље 23: правосуђе и основна права;
- Дана 24. маја 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника учествовале су на састанку Секторске радне групе за правосуђе (РА);
- Дана 25. маја 2022. године Повереник је са сарадницима одржао састанак са представницима Министарства културе и информисања, са којима је разменио мишљења и дао низ објашњења и препорука у вези са применом нових одредаба

Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, које су почеле да се примењују од 17. фебруара 2022. године;

- Дана 25. маја 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника са сарадницима је одржала састанак са представницима фондације „Propulsion“ на тему разматрања досадашњих и будућих партнерских активности;
- Дана 20. јуна 2022. године Повереник, заменица Повереника са сарадницима одржали су састанак са представницима Министарства трговине, туризма и телекомуникација у вези са применом Закона о заштити података о личности у областима које су у надлежности тог министарства;
- Дана 21. јуна 2022. године представница стручне службе Повереника присуствовала је трећем састанку Посебне радне групе за израду Предлога Акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији на коме је уоквирен финални текст Акционог плана;
- Представници стручне службе Повереника присуствовали су 22. јуна 2022. године првом састанку Управног одбора пројекта за поглавље 23 **Подршка јачању владавине права у Републици Србији** (ЕУ за борбу против корупције и за основна људска права). Носилац пројекта је Министарство правде, а састанку су присуствовали представници Делегације Европске уније, представници конзорцијума (GIZ, ADA, СМРА и ОЕБС) и институције Републике Србије као главни корисници пројекта. Пројекат финансира ЕУ, а суфинансирају немачко Савезно министарство за економску сарадњу и развој и Аустријска развојна агенција;
- Дана 23. јуна 2022. године одржан је састанак са представницима Агенције за привредне регистре у вези са дилемама које Агенција за привредне регистре има у примени прописа који уређују слободан приступ информацијама од јавног значаја услед све чешћих захтева за приступ подацима и документацији из Централне евиденције, са позивањем на Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Дана 4. јула 2022. представници стручне службе Повереника учествовали су у раду четвртог састанка Радне групе за израду радног текста закона о регистрима, евиденцијама и обради података у правосуђу, у организацији Министарства правде;
- Дана 6. јула 2022. године представница стручне службе Повереника је учествовала на састанку Одбора за стабилизацију и придруживање;
- Дана 12. јула 2022. године Повереник се састао са деканом Правног факултета Универзитета у Београду и професором са Катедре за јавно право, на коме је разматрано закључивање споразума о сарадњи између ове високошколске институције и Повереника, као и покретање кратког програма студија из области које су у надлежности Повереника;
- Дана 12. јула 2022. представници стручне службе Повереника учествовали су у раду првог састанка Интерресорне радне групе за израду Акционог плана за улазак Републике Србије у шенгенски простор, у организацији МУП-а;
- Дана 14. јула 2022. године Повереник са сарадницима је одржао састанак са представницима Савеза удружења Србије за помоћ особама са аутизмом у вези са питањима заштите података о личности;

- Дана 22. јула 2022. године Повереник, заменица Повереника и саветница Повереника одржали су у Градској кући у Новом Саду састанак са градоначелником града Новог Сада и његовим замеником у вези са отварањем канцеларије Повереника у Новом Саду;
- Дана 26. јула 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника је учествовала на састанку Координационог тела за спровођење Акционог плана за поглавље 23: Правосуђе и основна права. На састанку је разматран и усвојен Извештај о реализацији ревидираног АП23 за поглавље 23: Правосуђе и основна права за II квартал 2022. године, а разматрао се и Извештај о механизму раног упозоравања за Поглавље 23 и први Нацрт извештаја о самопроцени испуњености прелазних мерила Поглавља 23 на основу индикатора утицаја у Акционом плану за поглавље 23;
- Повереник и заменица Повереника су 11. августа 2022. године одржали састанак са директором Државног Архива Србије у просторијама Службе Повереника;
- Дана 25. августа 2022. године Повереник и заменица Повереника су одржали састанак са представницима Градског већа Новог Сада у вези са применом Закона о заштити података о личности у областима које су у њиховој надлежности;
- Повереник је 8. септембра 2022. године одржао састанак са Вишим јавним тужиоцем у Београду, којом приликом је Повереник упознао тужиоца са тешком злоупотребом права на приступ информацијама од јавног значаја са којом се током августа и септембра суочава ова институција. Поред тога, Повереник је похвалио напоре Вишег јавног тужилаштва на јачању транспарентности рада тог органа, који је формирањем Службе за односе са јавношћу значајно смањио број захтева за приступ информацијама од јавног значаја;
- Дана 20. септембра 2022. године саветница Повереника са представницима стручне службе Повереника је учествовала на другом састанку Управног одбора пројекта за Поглавље 23 **Подршка јачању владавине права у Републици Србији (ЕУ за борбу против корупције и основна људска права)**;
- Дана 24. октобра 2022. године представник стручне службе Повереника је учествовао на онлајн састанку који је организовало Министарство државне управе и локалне самоуправе у вези са техничким припремама за Сајам студентске стручне праксе у органима јавне управе;
- Дана 28. октобра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника је учествовала на састанку Координационог тела за спровођење АП23: Правосуђе и основна права на којем је разматрано спровођење препорука Координационог тела са претходног састанка, значајна кашњења у реализацији АП23 и преглед активности које доспевају у IV кварталу 2022. године и I кварталу 2023. године;
- Повереник и заменица Повереника су 6. децембра 2022. године одржали састанак са директором Државног архива Србије и његовим сарадницима. На састанку су разматрани релевантни аспекти примене Закона о заштити података о личности у области архивистике;
- Дана 16. децембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника одржале су састанак са представницима Удружења Здравно право;

- Представнице стручне службе Повереника учествовале су на радном састанку на тему Протокола о сарадњи организација цивилног друштва и привредних субјеката у спровођењу раних јавних консултација. Иницијатива Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средину – РЕРИ, у оквиру пројекта **Унапређење међусекторског дијалога и модела јавне сарадње у процесима процене утицаја пословања на животну средину**, одржана је 21. децембра 2022. године.

4.1.3. Догађаји

- Дана 24. јануара 2022. године Повереник је учествовао на догађају поводом пројекта **Сачувај приватност – одупри се притиску** у организацији Партнера Србије. Пројекат представља подршку бранитељима људских права, организацијама цивилног друштва и угроженим групама у одбрани права на приватност;
- Дана 25. јануара 2022. године Повереник је присуствовао догађају поводом проглашења најбољих спортиста са инвалидитетом за 2021.годину. Пројекат представља подршку бранитељима људских права, организацијама цивилног друштва и угроженим групама у одбрани права на приватност;
- Дана 11. фебруара 2022. године Повереник и декан Правног факултета у Новом Саду, потписали су Споразум о образовно-научној и пословној сарадњи. Повереник је том приликом одржао предавање на тему „**У сусрет почетку примене измењеног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја**“;
- Дана 25. фебруара 2022. године представница стручне службе Повереника је присуствовала онлајн скупу, на Правном факултету Универзитета УНИОН у Београду о положају локалних омбудсмана у општинама и градовима Србије;
- Дана 28. фебруара 2022 године Повереник је свечано отворио онлајн кратки програм студија на Правном факултету у Крагујевцу. Том приликом је говорио о почетку примене измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који је донео значајне новине и промене у овој области, као и о примени Закона о заштити података о личности;
- Дана 1. марта 2022. године представник стручне службе Повереника пратио је *онлајн* представљање Годишњег извештаја о стању људских права у Србији, Београдског центра за људска права;
- Дана 16. марта 2022. године Повереник је присуствовао свечаној академији у Скупштини града Београда у организацији Савеза студената Београда, поводом обележавања јубиларне 85. године постојања листа „Студент“. Поверенику је уручена захвалница за дугогодишњу сарадњу и несебичан допринос студентском активизму;
- Дана 16. марта 2022. представница стручне службе Повереника присуствовала је седници Савета за праћење примене препорука механизма Уједињених нација за људска права у организацији Министарства за људска и мањинска права.
- Дана 22. марта 2022. године Повереник је присуствовао догађају у организацији заједничког пројекта Европске уније и Савета Европе **Јачање ефикасних правних средстава за спречавање кршења људских права у Србији** са Партнерима за

демократске промене Србије. Том приликом су представљене Смернице о стандардима коришћења биометријских података заснованих на аутоматском препознавању лица проистеклих из праксе Европског суда за људска права;

- Министарство за европске интеграције у сарадњи са Амбасадом Републике Француске је 23. марта 2022. године организовало за запослене у стручној служби Повереника онлајн предавање **Обрада података о личности у посебне сврхе према Директиви 2016/680**;
- Дана 30. марта 2022. године Повереник и представница стручне службе Повереника учествовали су на стручном скупу **Успостављање видео надзора у локалним самоуправама и заштита података о личности** на коме је Повереник говорио о правном оквиру и обавезама локалне самоуправе приликом успостављања и коришћења видео надзора. Такође, је нагласио потребу да се ова област системски уреди;
- Повереник је 9. маја 2022. године, у оквиру Школе еколошког права у организацији Правног факултета Универзитета у Београду, учествовао у раду панела **Моћ еколошке информације и заштита животне средине у пракси независних тела**;
- Дана 11. маја 2022. године Повереник је учествовао на научно-стручном скупу **Алтернативне санкције и мере у казненом праву**, који је организовао Правни факултет Универзитета „Унион“ у Београду и Институт за криминолошка и социолошка истраживања;
- Дана 16. маја 2022. године представница стручне службе Повереника присуствовала је седници Савета за праћење примене препорука Уједињених нација за људска и мањинска права. Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је одржало тематску седницу Савета за праћење примене препорука УН за људска и мањинска права. На седници је представљен Четврти и пети периодични извештај Републике Србије о примени Конвенције о правима детета;
- Дана 17. маја 2022. године Повереник је са сарадницима узео учешће у обележавању **Недеље партнерства за отворену управу**, излагавши на тему Приступ информацијама од јавног значаја – нова решења;
- Представници стручне службе Повереника присуствовали су свечаној академији поводом Дана адвокатуре Адвокатске коморе Војводине, у Новом Саду 20. маја 2022. године;
- Повереник је са сарадником 24. маја 2022. године, учествовао на скупу **Амбасадори одговорног пословања у дигиталном добу**;
- Представници стручне службе Повереника су 24. маја 2022. године у организацији БИРН Србија у сарадњи са мисијом OEBS, у Београду учествовали у дискусији о утицају нових технологија, вештачке интелигенције и технологије надзора на слободу изражавања и медија;
- Повереник је 27. маја 2022. године са сарадницима учествовао у раду трибине **Надлежност и положај прекршајних судова у Републици Србији**, у организацији Правног факултета Универзитета „Унион“ у Београду и Удружења судија прекршајних судова Републике Србије. Повереник је на поменутој трибини био уводничар и панелиста на тему новина у Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја;

- Дана 6. јуна 2022. године представница стручне службе Повереника присуствовала је представљању кључних закључака и препорука **Анализе међународних стандарда, упоредне праксе и прописа Републике Србије од значаја за обраду података о личности путем видео надзора**. У оквиру PLAC III пројекта Министарства за европске интеграције спроведена је анализа законских решења и препорука у вези са обрадом података о личности путем видео надзора;
- Дана 9. јуна 2022. године представница стручне службе Повереника је присуствовала догађају који су организовали Комитет правника за људска права YUCOM у сарадњи са Вишим судом у Београду, у оквиру програма Отворена врата правосуђа, који подржава Америчка агенција за међународни развој USAID, на тему **Медијски спорови**;
- Заменица Повереника и в.д. помоћника генералног секретара Повереника присуствовали су 11. јуна 2022. године свечаној додели сертификата кратког програма студија **Правна заштита података и приступ информацијама** на Правном факултету у Крагујевцу. То је прва генерација студената која је добила звање менаџера из оба права у надлежности Повереника;
- Дана 28. јуна 2022. године Повереник је присуствовао церемонији доделе видовданских одликовања;
- Дана 5. августа 2022. године представници стручне службе Повереника учествовала на панелу **Примена дигиталне агенде у Републици Србији**, одржан у Кући људских права у организацији Партнери Србија;
- Дана 26. августа 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника, као чланица Посебне радне групе задужене за формулисање предлога за оптимизацију и унапређење садржаја планских докумената за спречавање корупције у јединицама локалне самоуправе (обавеза из Оперативног плана за спречавање корупције у областима од посебног ризика), припремила је и доставила прилог Повереника за активности 3.2.1.5. из Оперативног плана о откривеним случајевима кршења превентивних антикорупцијских прописа на нивоу јединица локалне самоуправе за период 1.јануар 2017. године до 31.јула .2022. године;
- Дана 8. септембра 2022. године представница стручне службе Повереника била је гошћа традиционалног Септембарског сусрета у организацији НАЛЕД-а, на коме је ове године присуствовало више од 1000 званица, представника државних органа и локалне самоуправе, привредника, као и представника међународне заједнице и дипломатског кора;
- Дана 9. септембра 2022. године Повереник је са сарадницима учествовао на Саветовању судија прекршајних судова, на коме је, између осталог, судија Прекршајног апелационог суда у Београду, излагао на тему нових законских решења у процесирању прекршаја прописаних изменама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и овлашћења Повереника да издаје прекршајне налоге и да подноси захтеве за покретање прекршајног поступка;
- Повереник је дана 21. септембра 2022. присуствовао пријему поводом обележавања **Дана уставности Републике Словачке**;
- Повереник је 27. септембра 2022. године био учесник округлог стола **Информација је моћ – јачање улоге Парламента у унапређењу транспарентности органа**

власти који је организовала организација цивилног друштва Партнери Србија у сарадњи са Коалицијом за слободу приступа информацијама, Центром за истраживање, транспарентност и одговорност и Фондацијом Славко Ђурувија. Повереник је, поред уводног обраћања, дао значајан допринос расправи на тему контролне улоге Парламента у области управљања информацијама;

- Дана 7. октобра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника присуствовао је догађају у Крагујевцу поводом 50 година Правног факултета у Крагујевцу;
- Дана 18. октобра 2022. године Повереник је на 24. саветовању Образовног информатора на Златибору одржао уводно предавање на тему актуелног стања у областима приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности, са посебним освртом на обавезу органа јавне власти да до 16. новембра 2022. године израде и објаве информаторе о свом раду;
- Повереник је 21. октобра 2022. године присуствовао пријему осме генерације студената Правне клинике за еколошко право Правног факултета Универзитета у Београду као један од уводничара, нагласивши значај доступности информација од јавног значаја које се тичу угрожавања и заштите животне средине;
- Дана 25. октобра 2022. године представница стручне службе Повереника присуствовала је онлајн представљању алтернативног извештаја о спровођењу ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 у делу који се тиче заштите новинара и медијског законодавства;
- Повереник је дана 26. октобра 2022. године присуствовао свечаној седници у скупштини АП Војводине поводом обележавања двадесетогодишњице постојања институције Покрајинског заштитника грађана – омбудсмана, а у вечерњим сатима истог дана присуствовао је полагању заклетве председника и министара Владе Републике Србије у згради Народне скупштине Републике Србије;
- Представница стручне службе Повереника је 2. новембра 2022. године присуствовала организацији округлог стола **Приступ информацијама од јавног значаја и заштита података о личности** у Новом Пазару;
- Дана 4. новембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника са представником стручне службе Повереника је учествовао на догађају **Правничко вече** са фокусом на тему заштите података о личности у Нишу, у организацији Кеџ групе;
- Дана 9. новембра 2022. године Повереник је присуствовао комеморативној свечаности поводом обележавања **Међународног дана борбе против фашизма и антисемитизма**, одржаној у Народном позоришту у Београду, у организацији Владе Републике Србије;
- Дана 15. новембра 2022. године представници стручне службе Повереника присуствовали су отварању новог Казнено-поправног завода у Крагујевцу, једног од најмодернијих и најсигурнијих објеката ове врсте у Европи. Завод је отворила министарка правде, а догађају су присуствовале бројне званице из политичког и јавног живота;

- Дана 17. новембра 2022. представница стручне службе Повереника присуствовала је догађају поводом почетка Bodyright кампање у организацији Популационог фонда Уједињених нација и Поверенице за заштиту равноправности;
- Дана 24. новембра 2022. године представнице стручне службе Повереника присуствовале су представљању независног полугодишњег извештаја о напретку Србије у организацији Коалиције прЕУговор;
- Дана 25. новембра 2022. године представник стручне службе Повереника учествовао је на трибини **Нови облици угрожавања приватности и потребне мере** у организацији Друштва за информатику Србије и Привредне коморе Србије;
- Повереник је дана 26. новембра 2022. године, присуствовао свечаности поводом 10 година од оснивања Удружења судија и тужилаца Србије и Удружења судијских и тужилачких помоћника Србије, која је одржана у Дому војске Србије у Београду. Тим поводом Поверенику је уручено признање за посебан допринос унапређењу владавине права и унапређењу правосудних професија;
- Дана 29. новембра 2022. године, Повереник и заменица Повереника обишли су радове на адаптацији простора за канцеларију Повереника у Новом Саду;
- Дана 29. новембра 2022. године, представница стручне службе Повереника присуствовала је Националном дијалогу о заштити деце од сексуалне експлоатације и злостављања - **Издазак из сенке** који је организовао Заштитник грађана и Мрежа организација за децу Србије;
- Повереник, заменица Повереника и представници стручне службе Повереника 7. децембра 2022. године су били у службеној посети граду Ваљеву где су одржали састанак са градоначелником и његовим сарадницима. У оквиру посете, у свечаној сали Ваљевске гимназије, Повереник је одржао предавање представницима органа власти на тему **Измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја**, а представница стручне службе Повереника, предавање на тему **Објављивање информатора о раду органа власти и подношење годишњих извештаја о поступању по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја**;
- Представнице стручне службе Повереника су присуствовале догађају **Примена механизма за спречавање прања новца и финансирања тероризма – достигнућа и изазови** који је одржан 8. децембра 2022. године. То је био завршни догађај пројекта **Иницијатива за спречавање прања новца у Републици Србији**, који спроводи организација Партнери Србија уз подршку и сарадњу са Иницијативом за владавину права Америчког удружења правника. Циљ пројекта био је јачање капацитета цивилног и приватног сектора у области успостављања ефикасних механизма за превенцију прања новца, као и пружања подршке за јачање сарадње надлежних сектора и институција релевантних за ову тему;
- Дана 9. децембра 2022. године Повереник и заменица Повереника присуствовали су свечаном пријему поводом **Међународног дана људских права**, на позив Председника Покрајинске владе;
- Дана 10. децембра 2022. године представница стручне службе Повереника присуствовала је обележавању **Међународног дана људских права**, у Дому Народне скупштине Републике Србије;

- Дана 14. децембра 2022. године, представнице стручне службе Повереника присуствовале су скупу **Представљање Смерница за подршку ЕУ цивилном друштву у региону проширења за период 2021-2027. године** чији је организатор Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог у сарадњи са ЕУ пројектом Техничке помоћи организацијама цивилног друштва на Западном Балкану и Турској;
- Дана 14. децембра 2022. године Повереник, заменица Повереника и саветница Повереника били су у службеној посети градоначелници Ниша у вези са активностима отварања канцеларије Повереника у овом граду;
- У периоду од 14-16. децембра 2022. године представник стручне службе Повереника учествовао је на семинару ON-CAMERA у организацији Владе Србије;
- Дана 20. децембра 2022. године в.д помоћника генералног секретара Повереника и саветница Повереника учествовале су на онлајн Инфо-дан о Партнерству за отворену управу. У оквиру догађаја представљена је иницијатива Партнерство за отворену управу и неки од резултата који су до сада остварени спровођењем националних акционих планова, затим искуства у вези са имплементацијом принципа отворене управе на локалном нивоу, сарадња са цивилним друштвом, као и активности које предстоје у изради новог Акционог плана, са посебним фокусом на сарадњу са заинтересованим странама;
- Дана 21. децембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника, учествовала је као судија на такмичењу у симулацији суђења MOOT COURT, из области заштите од дискриминације намењено студенткињама и студентима основних и мастер студија права у Републици Србији, у организацији Повереника за заштиту равноправности;
- Дана 21. децембра 2022. године, Национални конвент о Европској унији, одржао је своју редовну пленарну седницу хибридног типа коју су пратиле представнице стручне службе Повереника. Пленарна седница је имала за циљ дискусију о приоритетима Владе Републике Србије у контексту европских интеграција, као и улогама и могућностима свих актера у преговарачком процесу да утичу на убрзање процеса приступа Србије Европској унији;
- Повереник и заменица Повереника присуствовали су 22. децембра 2022. године свечаном отварању изложбе **Краљевина Србија и Јапан** поводом 140 година од успостављања дипломатских односа две државе. Изложбу је отворио први потпредседник Владе и министар спољних послова Републике Србије, а свечаности су присуствовале бројне званице из културног и јавног живота;
- Дана 22. децембра 2022. године представница стручне службе Повереника учествовала је у јавном дијалогу **Ка стратешки недвосмисленој Европи**;
- Дана 22. децембра 2022. године представница стручне службе Повереника, присуствовала је прослави дана Савеза слепих Србије;
- Дана 30. децембра 2022. године, **Повереник је свечано отворио канцеларију Повереника у Новом Саду**, у Улици Војводе Шупљикца бр. 21. Ово је прва канцеларија Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности која је отворена ван седишта Повереника, а у плану је отварање још две канцеларије, у Нишу и Крагујевцу, у циљу омогућавања грађанима из ових делова

Републике Србије да лакше остваре своја права утврђена Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Законом о заштити података о личности. Свечаности поводом отварања прве регионалне канцеларије Повереника присуствовали су представници локалне самоуправе, председник Прекршајног суда у Новом Саду и представници медија.

4.2. МЕЂУНАРОДНА И РЕГИОНАЛНА САРАДЊА

Повереник је у 2022. години наставио да остварује успешну сарадњу са међународним организацијама и форумима (Савет Европе, пре свега Саветодавни Комитет Конвенције 108, Међународна конференција повереника за информације (ICIC)⁹⁷ Глобална скупштина приватности (GPA)⁹⁸, Европски одбор за заштиту података (EDPB)⁹⁹, Eurojust, Међународне радне групе за заштиту података о личности, познате као „Берлинска група, UNESCO, као и са представништвима међународних организација у Србији (OEBS, Немачке организације за међународну сарадњу - GIZ, Аустријска развојна агенција – ADA, Делегација Европске уније у Републици Србији, Канцеларија Савета Европе у Београду, USAID Глобал и USAID Србија).

Повереник је посебно сарађивао и са надлежним институцијама из региона и са простора бивше Југославије, у области заштите података о личности и у области слободног приступа информацијама од јавног значаја, као што су Иницијатива 2017 и Иницијатива 2020¹⁰⁰.

Представници Повереника су учествовали на следећим међународним и регионалним скуповима, као и састанцима, посвећеним слободном приступу информацијама и заштити података о личности, и то:

- Дана 18. јануара 2022. године помоћник генералног секретара Повереника је пратила *онлајн* 59. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Дана 19. јануара 2022. године Повереник је присуствовао онлајн састанку који је одржан поводом обележавања завршетка USAID пројекта за одговорну власт;
- Дана 4. фебруара 2022. године Повереник се састао са посланицом Европског парламента са којом је разговарао о тренутном стању заштите података о личности у Републици Србији. Повереник је том приликом објаснио да се институција Повереника залаже за доношење посебног закона који би уредио област видео надзора и да је планирано да то буде регулисано Стратегијом за заштиту података о личности, чија је израда у току;

---

⁹⁷ International Conference of Information Commissioners

⁹⁸ Global Privacy Assembly

⁹⁹ European Data Protection Board

¹⁰⁰ Регионална Конференција Иницијативе 2017. окупља независне органе из земаља региона које се баве заштитом података о личности, а Регионална Конференција Иницијативе 2020, окупља независне органе из земаља региона које се баве заштитом права на приступ информацијама

- Дана 22. фебруара 2022. године помоћник генералног секретара Повереника је пратила *онлајн* 61. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Представник стручне службе Повереника је 9. марта 2022. године пратила *онлајн* семинар **Промовисање родне једнакости у остваривању права на приступ информацијама** у организацији UNESCO и ICIC;
- Дана 14. марта 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 62. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Дана 14. марта 2022. године Повереник и в.д. помоћника генералног секретара Повереника су примили аналитичарку за финансирање кампање Мисије за посматрање избора ODHR. Повереник је упознао са стањем у области заштите података о личности у време изборне кампање са посебним освртом на обраду података о личности путем друштвених мрежа, као и са начином функционисања стручне службе Повереника;
- У периоду од 15-16. марта 2022. године, на позив Секретаријата Савета Европе в.д. помоћника генералног секретара Повереника пратила је 1. састанак Комитета експерата о интегритету онлајн информација (MSI-INF);
- У периоду од 23-25. марта 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника је пратила *онлајн* 55. састанак Бироа Комитета Конвенције 108 који је одржан путем видео конференције. На састанку су разматрани и ревидирани бројни документи, укључујући: Елементе за нацрт правила о процедури за механизам евалуације и праћења према Конвенцији 108+ ; Нацрт смерница о дигиталном идентитету; Нацрт документа о стандардним уговорним клаузулама за прекогранични пренос података;
- Дана 30. марта 2022. године Повереник се састао са представницима OEBS-ове Канцеларије за демократске институције и људска права (ODHR), са којима је разговарао о усвојеним изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, сарадњи институције Повереника са медијима, као и о предстојећем изборном процесу у Републици Србији са аспекта заштите података о личности;
- Дана 6. априла 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 63. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Представник Повереника је учествовао у раду треће радионице на тему заштите података о личности, у оквиру регионалног пројекта **Борба против тешког криминала на Западном Балкану IPA 2019**, у периоду од 7 - 8. априла 2022. године, у организацији EUROJUST-а која је одржана у Будви, Црна Гора;
- Дана 14. априла 2022. године Повереник је са сарадницима одржао састанак са представником Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ), на којем је било речи о сарадњи на новом пројекту ове организације, у чијем фокусу је унапређење капацитета и реформа управног правосуђа и окупљање свих актера који се непосредно или посредно баве управним правом;

- Дана 4. маја 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 64. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Дана 5. маја 2022. године Повереник је присуствовао пријему поводом **Дана Европе** у организацији Канцеларије Савета Европе у Београду;
- Повереник је 9. маја 2022. године присуствовао свечаности поводом **Дана Европе** у Новом Саду, у организацији Делегације Европске уније у Републици Србији;
- Дана 12. маја 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 65. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Дана 12. маја 2022. године, Повереник са сарадницима одржао је састанак са представницима Делегације Европске уније у Србији, Министарства правде и Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ), на коме је разматрано учешће Повереника у пројекту **Подршка јачању владавине права у Републици Србији**;
- Дана 16. маја 2022. године, Повереник је са сарадницима, уз подршку Мисије OEBS-a у Србији, званично обележио почетак кампање заштите података о личности **Нека остане лично**;
- Дана 18. маја 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника са представницима стручне службе Повереника је одржала састанак са представницима Амбасаде Краљевине Холандије на тему афирмације принципа проактивне транспарентности и стратешког планирања будућих активности стручне службе Повереника;
- Дана 19. маја 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника одржале су састанак са представницима UNDP-a на тему сарадње и остваривања заједничких циљева везаних за животну средину;
- Дана 20. маја 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника учествовале су на састанку са представницима Мисије OEBS-a у Београду на тему организовање обуке за представнике медија из области слободног приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности;
- Дана 23. маја 2022. године Повереник са сарадницима је одржао састанак са представницима USAID Србија на тему разматрања заједничких активности и подршке USAID-a институцији и других питања која су од значаја за институцију Повереника и USAID Србија;
- Дана 27. маја 2022. представница стручне службе Повереника учествовала је на онлајн састанку Регионалне школе за јавну управу ReSPA, на тему пропозиција за учешће на такмичењу за доделу награда за јавну управу у региону Западног Балкана **Боље услуге за бољи живот грађана за 2022. годину**;
- Представници стручне службе Повереника, учествовали су у раду Међународне радне групе за заштиту података о личности, познате као **Берлинска група**, 1. - 2. јуна 2022. године у Тел Авиву, Израел. Ово је 69. састанак независне експертске групе, у циљу унапређења заштите података о личности у области технологије и уређаја са гласовним командама као и у системима „паметних градова“;

- Дана 8. јуна 2022. године представници стручне службе Повереника одржали су састанак са представницом организације SIGMA (заједничке иницијативе Организације за економску сарадњу и развој - ОЕСД и Европске уније за подршку у унапређивању руковођења и управљања) и представницима Министарства државне управе и локалне самоуправе о текућој и будућој подршци у примени измењеног и допуњеног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који је почео да се примењује од 17. фебруара ове године;
- Дана 14. јуна 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 66. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Дана 22. јуна 2022. године, Повереник је присуствовао свечаном пријему поводом **Дана независности Републике Словеније** и почетка председавања Републике Словеније Саветом Европске уније;
- Представници стручне службе Повереника, присуствовали су Годишњем форуму о приватности (Annual privacy forum 2022) који је одржан 23. и 24. јуна 2022. године на Kozminski Универзитету у Варшави. У три панел дискусије, Годишњи форум приватности покрио је: вештачку интелигенцију и изазове приватности, дељење података о личности, Privacy by Design и cookies.
- Дана 30. јуна 2022. године, Повереник је присуствовао свечаном пријему поводом **Дана независности Сједињених Америчких Држава**.
- Дана 30. јуна 2022. године представник стручне службе Повереника учествовао је у Дискусији о вештачкој интелигенцији и слободи изражавања у организацији OEBS;
- Дана 12. јула 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 67. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Повереник је 14. јула 2022. године био на пријему у амбасади Француске у Београду поводом обележавања државног празника Републике Француске;
- Дана 14. јула 2022. године, представница стручне службе Повереника присуствовала је догађају у вези са људским правима током пандемије Ковид-19 и после пандемије у контексту приступа информацијама од јавног значаја – у организацији USAID - **Приступ информацијама као људско право, Пандемијска перспектива**;
- Дана 21. јула 2022. године Повереник је био на пријему поводом Дана државности Краљевине Белгије;
- Дана 25. јула 2022. године, представници стручне службе Повереника, одржали су састанак са представницом амбасаде Француске у Београду. Састанак је наставак успешне сарадње након претходно реализоване обуке коју су представници француског МУП-а одржали за стручну службу Повереника 23. марта 2022. године, у вези са применом тзв. **Полицијске Директиве**;
- Дана 26. јула 2022. године, представници стручне службе Повереника одржали су састанак са представником Делегације ЕУ у Републици Србији, а поводом PLAC III пројекта који је пружио правну помоћ Влади Републике Србије у процесу усклађивања националног законодавства са правним тековинама ЕУ кроз измене постојећих и израду нових закона;

- Дана 28. јула 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 68. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Дана 2. августа 2022. године Повереник са сарадницима је одржао састанак са представницима USAID-а. Тема састанка је била иницијатива за демократску обнову у оквиру чијег петог стуба - Проширивање технологије за демократију - USAID намерава да прошири своје дигитално програмирање као подршку отвореним, безбедним и инклузивним дигиталним екосистемима који унапређују демократију, супротстављају се дигиталном ауторитаризму, промовишу дигиталну писменост и обезбеђују једнак приступ свим заједницама;
- У периоду од 12-13. септембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 69. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Дана 23. септембра 2022. године Повереник са сарадницима и представници Министарства државне управе и локалне самоуправе одржали су онлајн састанак са, представником заједничке иницијативе организације OECD и Европске уније за пружање подршке јачању и унапређењу система јавне управе, на коме су размењени ставови, сугестије и коментари у вези са радном верзијом анализе члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја којим се дефинишу органи јавне власти који подлежу обавезама прописаним тим законом;
- У периоду од 5-6. октобра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника пратила је *онлајн* други састанак Комитета експерата о интегритету онлајн информација (MSI-INF) Савета Европе;
- Дана 7. октобра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника са сарадницима учествовала је на онлајн састанку са директором Greater Internet Freedom (GIF Србија) пројекта на тему заједничких активности GIF пројекта и Повереника;
- Представница стручне службе Повереника је 10. октобра 2022. године пратила *онлајн* 70. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података (EDPB). EDPB је на седници усвојио следећа документа: Листу аспеката у националном процедуралном праву за које EDPB очекује да буду усклађени на нивоу ЕУ како би се олакшала примена GDPR; Мишљење EDPB у вези са Europrivacy критеријумима за сертификацију које је доставио надзорни орган за заштиту података о личности Луксембурга; Саопштење EDPB у вези са изборима дизајнирања дигиталног евра;
- Дана 10. октобра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 70. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Заменица Повереника и в.д. помоћника генералног секретара Повереника учествовали су на 44. Глобалној скупштини о приватности (GPA) која је одржана од 25-28. октобра 2022. године у Истанбулу. Главна тема скупштине била је **Питање равнотеже: приватност у ери брзог технолошког напретка**;
- Дана 7. новембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника са сарадницима и представником OEBS мисије у Србији одржала је припремни

састанак на тему реализације **пројекта примене Архуске конвенције у Републици Србији**;

- Дана 10. новембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представници стручне службе Повереника одржали су састанак са представницима Европске спољнополитичке службе и Европске делегације на тему подршке независним институцијама кроз пројектне механизме Европске делегације за преговарачка поглавља 23 и 24;
- Дана 14. новембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле онлајн 71. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Мисија Европске уније под називом **Преглед независних или регулаторних тела заснованих на случајевима/предметима** одржана је од 14-18. новембра 2022. године. Циљ ове експертске мисије је био преглед институционалног оквира независних или регулаторних институција Западног Балкана како би се проценила њихова независност и ефективно функционисање. Експерти су ценили правни и институционални оквир и извршили преглед резултата релевантних институција кроз изучавање одређеног броја случајева;
- Представници стручне службе Повереника одржали су 16. новембра 2022. године састанак са представником Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ), поводом техничке разраде пројектних активности у оквиру пројекта **Подршка јачању владавине права у Републици Србији**;
- У периоду од 16-18. новембра 2022. године одржана је 43. пленарна седница Саветодавног комитета Конвенције 108. На седници су усвојене измене Пословника Саветодавног комитета у вези са учешћем Федерације Русије у његовом раду и Упутства о дигиталном националном идентитету. Такође, изабрано је ново руководство Саветодавног комитета, као и нови чланови Бироа;
- Дана 17. новембра 2022. године представник стручне службе Повереника је присуствовао састанку са представницима Савета Европе, на ком се расправљало о могућностима подршке Агенцији за спречавање корупције у унапређењу сарадње са банкама у Републици Србији, процедурама у погледу обраде података о личности јавних функционера (провера имовине) и случајевима повреде података о личности јавних функционера у Републици Србији;
- Дана 22. новембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника је пратила онлајн конференцију **Јавни сервис медија за демократију** коју су 22. новембра 2022. године организовали Савет Европе, Европска радио-дифузна унија и Национални радио и телевизија Литваније. Фокус догађаја је био на значају поузданих информација нарочито у време рата и пандемија када су независност и одрживост медијских кућа изложене комплексним изазовима;
- У оквиру мултисекторског пројекта **Подршка јачању владавине права у Републици Србији** чији циљ је допринос испуњавању обавеза које произилазе из АП за Поглавље 23 – Правосуђе и основна права у складу са EU Aquis, 25. новембра 2022. године одржан је припремни састанак (тренинг тренера) представника Повереника и Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ) која спроводи пројекат;

- Помоћник генералног секретара Повереника са представником стручне службе Повереника, учествовао је на 70. састанку Берлинске Групе у Лондону од 29-30. новембра 2022. године;
- Дана 5. децембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 72. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;
- Дана 8. децембра 2022. године Повереник са сарадницима је учествовао на међународној конференцији **Процена ризика корупције** у организацији Агенције за спречавање корупције поводом Међународног дана борбе против корупције;
- Представница стручне службе Повереника учествовала је на међународној трибини **И ћутање је злочин** у Београду;
- У периоду од 13-14. децембра 2022. године в.д. помоћника генералног секретара Повереника и представница стручне службе Повереника су пратиле *онлајн* 73. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података;

4.3. САРАДЊА СА МЕДИЈИМА И ПРИКАЗ АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У МЕДИЈИМА

Током 2022. године, као и претходних година, Повереник је интензивно сарађивао са медијима и удружењима новинара.

Од Повереника су изјаве тражили новинари агенција Танјуг, Бета и Фонет, дневних листова Данас, Политика, Курир, Вечерње новости, Нова економија, Информер, те других бројних медија попут: РТС, ЦИНС, КРИК, БИРН, Инсајдер, ТВ N1, Newsmax Adria, ТВ Нова С, ТВ Прва, ТВ К1, ТВ Курир, ТВ Пинк, ТВ Студио Б, ТВ Корени, АЛ Џазира, РТВ Војводина, ТВ Хепи, ТВ *Euronews*, ТВ Вести, Телеграф, Радио Београд 1 и 2, Радио Војводина, Радио Нови Сад, Радио 021, Радио Слободна Европа и Радио Deutschland из Бремена, као и других портала. Повереник је гостовао на следећим телевизијама са националном фреквенцијом: РТС, ТВ Пинк, ТВ Прва, ТВ Хепи.

Велики број медија пренео је информације о обележавању Дана заштите података о личности 28.1.2022. године и Међународног дана права јавности да зна 28.9.2022. године. Сарадња Повереника са новинарским удружењима се огледа и у чињеници да су представници УНС и НУНС традиционално чланови Комисије за доделу признања за унапређење права на слободан приступ информацијама које се додељује 28.септембра.

Повереник је током године на својој интернет страници објавио 77 саопштења за јавност чиме је допринео отвореном и транспарентном раду. Јавности такође, помаже да брже и лакше дођу до информација које се тичу рада Повереника путем Јединственог информационог система Информатора о раду, Портала отворених података, службеног Твитер и Youtube налога Повереника.

- Дана 25.1.2022. године Повереник је гостовао на ТВ Корени поводом обележавања прославе Дана заштите података о личности (28.1.2022);

- Дана 26.1.2022. године Повереник је гостовао у емисији „ТВ вести“ на Пинку поводом обележавања и прославе Дана заштите података о личности;
- Дана 27.1.2022. године Повереник је гостовао на следећим телевизијама: *Euronews* TV, ТВ Нова С у емисији „Међу нама“ и на ТВ Прва у емисији „150 минута“ поводом обележавања и прославе Дана заштите података о личности, том приликом је одговарао на питања: шта је обележило заштиту података у прошлој години, о опасностима које прате употребу друштвених мрежа код деце, коме смо у обавези да показујемо лична документа, да ли ће институција наставити да се бави едукацијом у области заштите података о личности и друга питања;
- Дана 28.1.2022. године Повереник је гостовао на следећим медијима: ТВ Студио Б, РТС и РТВ Војводина у емисији „Јутарњи програм“, Радио Београд 1 у емисији „У средишту пажње“, Телеграф, РТС информатива, Нова економија, Информер, *Al Jazeera* и на N1 поводом обележавања и прославе Дана заштите података о личности
- Дана 1.2.2022. године Повереник је гостовао на Радио Београд 1, говорио је о традиционалном обележавању Дана заштите података о личности, о изради нове Стратегије заштите података о личности, спроведеним обукама у области заштите података, са посебним освртом на опасностима које прате употребу друштвених мрежа код деце и др.;
- Дана 2.2.2022. године Повереник је гостовао на ТВ К1 у емисији „Ми данас“ у којој је говорио о заштити података о личности у ери убрзаног технолошког напретка, дигитализације и развоја вештачке интелигенције;
- Дана 7.2.2022. године Повереник је гостовао на телевизији Курир, говорио је о заштити података о личности у ери убрзаног технолошког напретка, дигитализације и развоја вештачке интелигенције;
- Дана 7.2.2022. године Повереник је гостовао на N1, говорио је о традиционалном обележавању Дана заштите података о личности, о изради нове Стратегије заштите података о личности, спроведеним обукама у области заштите података као и да ли ће Служба наставити са едукацијом, опасностима које прате употребу друштвених мрежа посебно код деце. Повереник је говорио о почетку примене Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, измене су донеле велики број нових обавеза и проширен је број оних који имају обавезу по овом закону. Највећа новина је апликација за објављивање информатора органа јавне власти – Јединствени информациони систем информатора о раду;
- Дана 17.2.2022. године Повереник је за *Euronews* говорио о почетку примена Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који је донео значајне новине и промене у области спровођења овог, једног од основних, људских права;
- Дана 22.2.2022. године Повереник се огласио поводом текста објављеног у дневној новини „Данас“ бр. 8909-8910 дана 19-20. фебруара 2022. године, на страни број 11, под насловом „Полиција незаконито користи камере за препознавање“ и обавештава јавност да су делови саопштења, објављеног на интернет страници Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности дана 18.2.2022. године у вези са надзором који су овлашћена лица Повереника спровела у МУП-у, а поводом сумњи на употребу технологије за препознавање лица од стране припадника МУП-а

током протеста одржаних 27.11. и 4.12.2021. године, пренети углавном коректно и сагласно саопштењу, али да наслов изнад текста не одговара правом стању ствари утврђеном обављеним надзором. Повереник наглашава да овлашћена лица Повереника која су вршила надзор нису утврдила да је технологија препознавања лица коришћена од стране полиције током наведених догађаја;

- Дана 16.3.2022. године Повереник је гостовао на N1 у емисији „Дневник“ и говорио о информацијама које су изнели истраживачи из Демостата, а које се односе на малверзације са подацима о личности приликом прикупљања потписа за изборне листе;
- Дана 24.3.2022. године Повереник је дао интервју за БИРН на тему технологије за препознавање лица и домаћа регулатива у тој области;
- Повереник је дао интервју за „Параграф“ о улози Повереника, најчешћим повредама права заштите података о личности, механизмима заштите и другим актуелним питањима;
- Дана 8.3.2022. године представник Повереника гостовао је на ТВ Прва у емисији „150 минута“ и говорио на тему интернет превара;
- Дана 9.3.2022. године представник Повереника говорио је за *Инсајдер* о томе шта је недозвољено у предизборној кампањи од врата до врата;
- Дана 15. априла 2022. године Повереник је дао интервју новинару Слободану Шораку, који је емитован 18. априла у емисији „С поводом“ Радија Војводине. У интервјуу су разматрана актуелна питања заштите података о личности у области видео-надзора и евентуалне употребе софтвера за препознавање лица;
- Дана 26. априла 2022. године, Повереник је имао интервју са г. Кристофом Керстингом, новинаром радија Deutschlandradio из Бремена, о различитим аспектима заштите података о личности у области видео-надзора и технологије препознавања лица;
- Дана 12.4.2022. године представник Повереника дао је изјаву за ТВ ПРВА у емисији „150 минута“ поводом интернет превара;
- Дана 18.4.2022. године представник Повереника је дао изјаву за РТС 1 у емисији „Београдска хроника“, поводом давања здравствених података пацијената путем телефона;
- Повереник је током месеца маја 2022. године био гост у информативним програмима на бројним телевизијским и радио станицама, где је у оквиру кампање „Нека остане лично“ одговарао на питања новинара у вези са стањем заштите података о личности у Републици Србији;
- Повереник и његови сарадници су током месеца јуна 2022. године били гости у информативним програмима на бројним телевизијским и радио станицама, укључујући ТВ Прва, ТВ Вести, K1, где су говорили о актуелним темама из области заштите података о личности и слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Повереник и његови сарадници су током месеца јула 2022. године били гости у информативним програмима на бројним телевизијским и радио станицама (укључујући РТС, РТВ Војводина, ТВ Прва, ТВ Хепи, ТВ Вести, Нова С, K1, ТВ Newsmax Adria, Радио Нови Сад, Радио 021), а у оквиру кампање којом се органи

власти подсећају на обавезу да до 16. новембра сачине и у Јединственом информационом систему информатора о раду објаве своје информаторе до средине новембра 2022. године. У медијским гостовањима било је речи и о актуелним проблемима који се тичу заштите података о личности;

- Повереник је током месеца августа 2022. године био гост у информативним програмима на бројним телевизијским и радио станицама, укључујући ТВ Пинк, ТВ *Euronews*, ТВ Курир, РТС, Радио Београд, Танјуг, где је говорио о актуелним темама из области заштите података о личности и слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Представница стручне службе Повереника, шеф одсека у Сектору за надзор над заштитом података о личности, гостовала је на телевизији Нова С, где је говорила о актуелним темама о заштити података о личности;
- Повереник и његови сарадници су током месеца септембра 2022. године дали низ интервјуа и били гости у информативним програмима на бројним телевизијским и радио станицама (укључујући РТС, РТВ Војводина, Радио Слободна Европа, ТВ Прва, ТВ Хепи, ТВ Вести, Нова С, К1, ТВ Newsmax Adria, Радио Нови Сад, Радио 021), а у оквиру промоције Дана права јавности да зна, и кампање којом се органи власти подсећају на обавезу да до 16. новембра сачине и у Јединственом информационом систему информатора о раду објаве своје информаторе. У медијским гостовањима и интервјуима било је речи и о актуелним проблемима који се тичу заштите података о личности и права на приступ информацијама од јавног значаја;
- Повереник и његови сарадници су током месеца октобра 2022. године гостовали у информативним програмима на бројним телевизијским станицама (укључујући РТС, Курир ТВ, N1, *Euronews*, ТВ Нова С). У медијским гостовањима разматрана су актуелна питања која се тичу заштите података о личности и права на приступ информацијама од јавног значаја;
- Повереник и представници Повереника су током месеца новембра 2022. године гостовали у информативним програмима на неколико телевизијских станица (укључујући РТС, Курир ТВ, ТВ К1, „Инсајдер“ продукција, ТВ Нова С и др.). У медијским гостовањима разматрана су актуелна питања која се тичу заштите података о личности и права на приступ информацијама од јавног значаја;
- Повереник и његови сарадници су током месеца децембра 2022. године гостовали у информативним програмима на неколико телевизијских и радио станица (укључујући Радио Београд 1, РТС, ТВ Курир) и дали низ изјава за штампане и електронске медије у вези са актуелним питањима која се тичу заштите података о личности и права на приступ информацијама од јавног значаја;
- 20. децембра, представник Повереника, дао је изјаву за продукцију „Инсајдер“ на тему неетичког извештавања од стране медија и заштите података о личности у таквим ситуацијама.

5. СЛУЖБА ПОВЕРЕНИКА И СРЕДСТВА ЗА РАД

5.1. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЖБИ ПОВЕРЕНИКА

Чланом 57. Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 110-00-1/2022-04 од 18. фебруара 2022. године (у даљем тексту: Правилник), о чијем доношењу је обавештена Народна скупштина актом број 021-01-10/2022-10 од 21.2.2022. године, у Служби Повереника систематизовано је 110 радних места са укупно 156 извршилаца, од чега су: 12 државни службеници на положају, 138 државни службеници на извршилачким радним местима, 3 намештеника и 3 саветника Повереника. Од тога положаје чине: један државни службеник у првој групи положаја, десет државних службеника у другој групи положаја и један државни службеник у трећој групи положаја. За обављање послова државних службеника на извршилачким радним местима из надлежности Повереника, одређено је 50 радних места у звању виши саветник са укупно 84 извршилаца, 14 радних места у звању самостални саветник са укупно 15 извршилаца, 17 радних места у звању саветник са укупно 19 извршилаца, 6 радних места у звању млађи саветник са укупно 6 извршилаца, 8 радних места у звању референт са укупно 14 извршилаца. За обављање пратећих помоћно-техничких послова у Служби Повереника, одређена су 2 радна места намештеника-четврте врсте са укупно 3 извршиоца.

Предлогом кадровског плана за 2022. годину 119-04-4/2021-04/6 од 15.3.2022. године, Повереник је утврдио да су за извршавање надлежности Повереника потребна 3 изабрана лица, 8 државних службеника на положају и 2 саветника Повереника, укупно 124 запослена, и то: 121 запослени на извршилачким местима и 3 намештеника и исти упутио Министарству финансија ради прибављања сагласности.

Министарство финансија је актом број 119-01-00078/2022-03 од 29. марта 2022. године дало сагласност на Кадровски план Повереника за 2022. годину којим је предвиђено да Служба Повереника у 2022. години поред 3 изабрана лица (Повереник и 2 заменика Повереника) до краја године ангажује 8 државних службеника на положају и 2 саветника Повереника, укупно 124 запослена, и то: 121 запослени на извршилачким радним местима и 3 намештеника.

Чим су се стекли формални услови, односно именовани чланови радних тела у новоизабраној Народној скупштини, на основу члана 27. к став 9. а у вези става 1. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - исправка, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19 149/20 и 118/21), Повереник се актом број 112-08-47/2022-04 од 10. августа 2022. године, обратио Одбору за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања са захтевом ради добијања сагласности за заснивање радног односа на неодређено време са 21 извршиоцем - нова лица у Служби Повереника на радним местима у Служби Повереника у звању: (седам извршилаца виших саветника; један извршилац самостални саветник; десет извршилаца саветника; два извршиоца млађа саветника и један извршилац референт).

Услед одржавања парламентарних избора и протока времена потребног за конституисање Народне скупштине и њених одбора, Одбор за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања није разматрао захтев Повереника за пријем нових лица у Службу Повереника.

Током 2022. године, примљено је 15 (петнаест) лица у радни однос на неодређено време, и то 4 (четири) лица преузимањем из других органа и 11 (једанаест) лица која су ступила на рад у јануару и фебруару 2022. године, а након спроведених јавних конкурса оглашених у октобру и новембру 2021. године.

Пет (5) запослених је напустило Службу Повереника, од тога 2 (два) државна службеника по основу преузимања у други државни орган, један (1) по основу споразумног раскида радног односа, један (1) на основу решења о престанку радног односа и један (1) због одласка у пензију.

Током године више лица је било ангажовано на одређено време и ради обављања привремених и повремених послова у Служби Повереника у различитим периодима и по различитим основима (на одређено време по основу повећаног обима послова и ради замене одсутних државних службеника; на привременим и повременим пословима и ангажманом преко студентске задруге). Закључно са 31.12.2022. године у Служба Повереника имала је 105 лица у радном односу на неодређено време, 8 лица запослених на одређено време (од којих 5 по основу повећаног обима послова, 2 лица ради замене одсутних државних службеника и 1 лице у Кабинету Повереника). Такође шест 6 лица ангажовано је по основу уговора о привременим и повременим пословима.

5.2. РАЗВОЈ СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА

Током целе 2022. године Повереник је организовао бројне активности на унапређењу рада службе и знања и вештина запослених.

У фебруару 2022. године Повереник је успешно прошао поступак надзорне провере према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 27001:2013 и SRPS ISO/IEC 27701:2019 (PIMS) што представља логичан след у процесу одржавања постигнутог нивоа његове информационе безбедности, а посебно заштите података о личности које обрађује у оквиру спровођења својих надлежности.

Имајући у виду захтеве које је пред државне органе поставила нова регулатива која се тиче електронског пословања и процеса дигитализације јавне управе, Повереник је и током 2022. године наставио активности на јачању инфраструктуру своје рачунарске мреже.

Велики допринос афирмацији права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности постигнут је креирањем нових, као и одржавањем и унапређењем постојећих софтвера.

У првом кварталу 2022. године Повереник је пустио у продукцију нови интернет портал Јединствени информациони систем информатора о раду, на адреси <https://informatov.poverenik.rs/> путем којег је органима власти омогућено да на овој јединственој софтверској платформи, у електронском и машински читљивом облику,

израде своје информаторе о раду и тако, не само испуне своју законску обавезу, већ и омогуће сваком кориснику интернета да се на једном месту упозна са информаторима о раду свих органа власти, од највиших државних органа, преко покрајинских и органа локалне самоуправе, јавних предузећа, установа, привредних друштава чији је оснивач или већински чланови други органи власти, па све до месних заједница. Такође, у оквиру пројекта „Отворени подаци за одрживи развој“ који спроводе Канцеларија за информационе технологије и електронску управу и Програм Уједињених нација за развој, уз подршку Владе Уједињеног Краљевства, Повереник је припремио и објавио видео–упутство, којим се поступно и на пријемчив начин објашњава сам поступак попуњавања информатора у оквиру предметне веб апликације.

Током 2022. године Повереник је наставио да одржава Портал отворених података, на адреси <https://data.poverenik.rs>, путем којег бројне податке проистекле из његовог рада, у машински читљивом формату и путем визуелизација, чини доступним целокупној јавности преко интернета.

Такође, наставио је и да одржава и Портал за достављање годишњих извештаја органа власти са циљем олакшавања достављања годишњих извештаја органа власти који су се у периоду до набавке овог софтвера достављали у папирној форми.

Током 2022. године продужене су лиценце за употребу софтвера који има за циљ да употребу и коришћење званичне веб презентације Повереника прилагоди, односно учини доступним слепим и слабовидим лицима.

5.3. ОБЕЗБЕЂЕНА СРЕДСТВА И ИЗДАЦИ ЗА РАД СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА

Рад Повереника и његове службе се по закону финансира из буџета Републике Србије.

Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину¹⁰¹ Поверенику су **одобрена средства за извор финансирања 01 – приходи из буџета у износу од 296.713.000,00 динара.**

Табела 12– Одобрен буџет Поверенику за 2022. годину

Раздео	Програм	Функција	Програмска активност/Пројекат	Ек. класификација	ОПИС	Укупна средства
11					Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности	296.713.000
				01	Извори финансирања за раздео 11 Приходи из буџета	296.713.000
	1001				Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода	296.713.000

¹⁰¹Закон о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС“, бр. 110/2021 и 125/2022) и Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 број 401-10626/2022 („Службени гласник РС“, број 139/22).

160	Опште јавне услуге које нису класификоване на другом месту	296.713.000
0011	Доступност информација од јавног значаја и заштита података о личности	296.713.000
411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	208.876.000
412	Социјални доприноси на терет послодавца	33.731.000
413	Накнаде у натури	400.000
414	Социјална давања запосленима	1.500.000
415	Накнаде трошкова за запослене	3.610.000
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	1.360.000
421	Стални трошкови	6.900.000
422	Трошкови путовања	2.800.000
423	Услуге по уговору	20.986.000
425	Текуће поправке и одржавање	2.700.000
426	Материјал	4.980.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	1.370.000
512	Машине и опрема	5.500.000
515	Нематеријална имовина	2.000.000

Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС“, број 110/2021) Поверенику су одобрена средства за извор финансирања 01 – приходи из буџета у износу од 288.958.000,00 динара. Недостајућа средства потребна за исплату плата запослених у Служби Повереника обезбеђена су Законом о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС“, број 125/2022) и средствима текуће буџетске резерве, па укупно одобрен буџет Повереника за 2022. годину износи 296.713.000,00 динара.

За рад службе Повереника у 2022. години потрошено је 286.990.843,18 динара или 96,72% одобрених буџетских средстава, руководећи се начелима одговорног фискалног управљања, рационалности, функционалности и ефикасности.

Табела 13 - Извршење буџета Повереника за 2022. годину

Функција	Извор финансирања	Програм	Пројекат	Економска класификација	Опис конта	Усвојено Законом о буџету РС („Сл. гласник РС“, бр. 110/2021 и 125/2022)	Реализација	% Реализације
160	01	1001	0011	411	Плате и додаци запослених	208.876.000,00	208.431.377,01	99,79
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	33.731.000,00	33.661.667,46	99,79
				413	Накнаде у натури	400.000,00	390.000,00	97,50
				414	Социјална давања	1.500.000,00	399.657,71	26,64
				415	Накнаде за запослене	3.610.000,00	3.562.592,42	98,69
				416	Награде и бонуси	1.360.000,00	1.027.663,88	75,56
				421	Стални трошкови	6.900.000,00	5.583.637,46	80,92
				422	Трошкови путовања	2.800.000,00	2.631.474,76	93,98
				423	Услуге по уговору	20.986.000,00	20.504.196,33	97,70
				425	Поправке и одржавање	2.700.000,00	1.274.161,85	47,19
				426	Материјал	4.980.000,00	4.458.346,56	89,53
				482	Порези, таксе и казне	1.370.000,00	667.516,00	48,72
				512	Машине и опрема	5.500.000,00	2.651.600,34	48,21
				515	Нематеријална имовина	2.000.000,00	1.746.951,40	87,35
УКУПНО 01:						296.713.000,00	286.990.843,18	96,72
УКУПНО ЗА ФУНКЦИЈУ 160:						296.713.000,00	286.990.843,18	96,72

Највећи део текућих расхода и издатака Повереника у 2022. години са извора финансирања 01 – приходи из буџета, не рачунајући лична примања запослених тј. плате, доприносе и накнаде по основу рада, односе се на компјутерске услуге (услуге одржавања рачунара и софтвера), стручне услуге, административне услуге (привремени и повремени послови и услуге превођења), услуге комуникација (поште, телефона и интернета), затим на материјале за саобраћај, административну опрему (рачунарску и електронску опрему), као и за обнову лиценци неопходних за рад Службе Повереника.

Служба Повереника је у циљу стварања оптималних услова за рад на примени оба закона из делокруга рада Повереника, у 2022. години, набавила административну опрему и то претежно рачунарску опрему и штампаче, електронску опрему и фиксне телефоне неопходне за рад службе Повереника, затим нематеријалну имовину, која се претежно односи на обнову лиценци за повећање сигурности рачунарске мреже Повереника у складу са стандардом ISO/IEC 27001, обнову лиценци софтвера за прилагођавање доступности веб портала Повереника слепим и слабовидим лицима и за набавку осталих софтвера у циљу унапређење рада Службе Повереника.

Табела 14 – Набављена опрема и нематеријална имовина

Ек. Класиф.	Конто	Опис конта	Извор финансирања	Реализовано
512	512221	Рачунарска опрема	01	2.084.712,00
	512222	Штампачи	01	178.800,00
	512232	Телефони	01	102.440,34
	512241	Електронска опрема	01	285.648,00
Укупно 512:		Машине и опрема	01	2.651.600,34
515	515192	Лиценце	01	1.746.951,40
Укупно 515:		Нематеријална имовина	01	1.746.951,40

6. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА

У циљу унапређивања постојећег стања у области слободног приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности у Србији, све на основу и у складу са наводима у овом извештају, Повереник упућује следеће предлоге Народној скупштини Републике Србије и Влади Републике Србије.

6.1. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Да надлежни одбори Народне скупштине размотре Извештај Повереника за 2022. годину и да на основу препорука садржаних у овом извештају утврде предлоге закључака са препорукама и мерама за унапређење стања и упуте их на разматрање Народној скупштини;

2. Да донесе измене и допуне Закона о заштити података о личности у циљу његове ефикасније примене и остварења веће заштите података о личности;

3. Да обезбеди стални надзор над спровођењем својих закључака расположивим механизмима контроле над радом Владе, инсистирајући на одговорности за пропусте у раду органа власти;

4. Да надлежни одбори и стручне службе Народне скупштине у поступку усвајања закона с дужном пажњом разматрају мишљења и ставове Повереника у погледу могућих ефеката тих закона на остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности;

5. Да до краја 2023. године усвоји законе чије су одредбе које се односе на обраду података о личности, усклађене са Законом о заштити података о личности;

6. Да благовремено пружи пуну подршку Поверенику као независном државном органу у вршењу његове надлежности;

7. Да усвоји Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о приступу званичним документима која је ступила на снагу 1.12.2020. године.

6.2. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Да донесе нову Стратегију заштите података о личности, усклађену са актуелним стањем у области заштите података о личности, као и Акциони план за њено спровођење, све у сарадњи и у складу са сугестијама Повереника;

2. Да припреми предлог измена и допуна Закона о заштити података о личности;
3. Да благовремено утврди предлоге закона о изменама и допунама закона чије су одредбе које се односе на обраду података о личности усклађене са Законом о заштити података о личности, како би Народна скупштина могла да усвоји ове законе до краја 2023. године;
4. Да приликом утврђивања предлога закона и других прописа с дужном пажњом размотри мишљења и ставове Повереника у погледу могућих ефеката тих прописа на остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности;
5. Да у складу са сопственим обавезама прописаним Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, успостави адекватан механизам обезбеђења извршења коначних, извршних и обавезујућих решења Повереника;
6. Да обезбеди адекватне услове и финансијска средства за несметан рад Повереника као самосталног државног органа, независног у вршењу своје надлежности, посебно у односу на: проширење надлежности Повереника утврђене новим Законом о заштити података о личности и изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; вршење функције надзора; спровођење другостепеног поступка, као и растући обим послова чије неблаговремено извршење производи трошкове судског спора на терет буџета;
7. Да предузме мере за утврђивање одговорности надлежних, посебно функционера, који нису извршавали обавезе у складу са законом;
8. Да у сарадњи са Повереником обезбеди да надлежна министарства, као и други органи власти, унапреде знања у областима права на приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности, како би се унапредио ниво остваривања ових права у Републици Србији;
9. Да припреми Предлог закона о ратификацији Конвенције Савета Европе о приступу званичним документима која је ступила на снагу 1.12.2020. године.

ПОВЕРЕНИК

Милан Мариновић

Београд, 21. март 2023. године

Број: 073-10-4497/2022-08